

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:15, Sayı:373, 27 Mart 1989

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Yoldaşlar!
Türk-İş'e mektup yazın,
gidin, haber edin,
"1 Mayıs'ı örgütle" deyin!

1 MAYIS GÖSTERİSİNİ ARTIK TÜRK-İŞ ÖRGÜTLEMELİ

1 MAYIS

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Sınıftan manzaralar

Merhaba yoldaşlar,
Bulvar Palas işçilerinin grevi Kızılay'da yürürken göze çarpıyor. Bu grev, 12 Eylül sonrasında turizm sektöründeki ilk grev. Gazeteler işverenin grev kırıcılığı yaptığını yazdılar. İşçilerle gidip konuştuğumda, onlar da anlattılar. Patronun kızı, damadı ve çocuklarından oluşan 16 kişilik bir kadro grev kırıcılığı yapıyormuş. Grevcilere başarılar dileyip yolumuzda ilerliyoruz.

Türk-İş yeni bir hareketlenme içine girdi. Sendikaların tabanından gelen yığınsal ses, konfederasyonu buna iteliyor. Yaşanan olaylar şunu gösteriyor ki finans kapitale karşı iyi niyetle yaklaşma ayakları kokmuştur.

Sınıfsal çıkara ters düşünüp işverene iyi gözle bakan sendikacılar ya bizi terk etsinler, ya da bizlerin yanında olacaklarsa, düşüncelerini, tutumlarını değiştirsinler. Türk-İş tavanı ile tabanı arasındaki çelişki ancak böyle kalkacaktır. Nitekim taban sendikal yönetimleri zorluyor üyeler temsilcilere, temsilciler sendikalara basınç yapıyor.

Yoldaşlar, burjuva basından gerçeği öğrenmek mümkün değil. 3 Mart tarihli *Sabah* gazetesi, partimizle bağlı olduğunu söylediği Ayşe Hasan'ı hainlikle suçluyor. Anlatılanlardan belli oluyor ki Ayşe Hasan, "Türkiye Kıbrıs'a ekonomik sömürü için girdi" diyerek burjuvazinin çıkarlarına gerçekten de ihanet etmiş. Oysa emekçi Türkiye açısından aynı sözler, çirkin sözler değil güzel sözler.

Yoldaşlar, bir insanı savaşıma katmak çok güzel bir duygu. Hele hele o insan komünist olmaya özveriyle çalışırsa, bu insanı daha da duygulandırıyor. Kendisine verdiğim bir kitaptan bu yeni yetişen yoldaşım en çok şu cümleyi beğendiğini söyledi: "Sosyalizmin zaferi olmadan kadının kurtulması da mümkün değildir, ama sosyalizmin kurulması da kadınların fiili iştiraki olmadan mümkün değildir."

Bu insanı yetiştirmek için parti normlarına uygun olarak çalışıyorum. Kendisi benim komünist olduğumu ve bu yola can koyduğumu biliyor. O da komünizme olan inancını geliştiriyor, ama henüz yeşerme aşamasında.

Partime olan bağlılığımla, gelecek güzel günlere olan inancımla savaşımda görev yapıyorum. Parti merkezinin aldığı kararlara harfiyen uyalım. Gelecek bizimdir. Yaşasın TKP'miz. En yürekten selamlarımla merhaba.

Yalçın Türe, Ankara

Kaynaşma o kaynaşma

Değerli yoldaşlar,
Yaklaşık bir yıldır Fransa'da bulunuyorum, Fransa'ya geldikten sonra Fransa'da ATT adı altında bulunan gurupla ilişkiye geçmek istedim. Zira aynı guruptan Türkiye'den tanıştığım bazı kimseler vardı. Kendilerini uzun zamandan beri görmemiştim. Biraz da heyecanlandım doğrusu. Bir gün ATT'nin adresini temin ederek gittim.

Selam diyerek içeriye girdim. İçeride iki kişi vardı. Ne selamımı alan oldu, ne de bir hoş geldin diyen... Ben yanlarında bulunan boş sandalyeye oturdum, Türkiye'den geldiğimi, aradığım bazı arkadaşlar olduğunu söyledim. Tanımadıklarını söylediler. İlgisiz ve çok soğuk insanlardı. Artık burada kalamayacağımı anlayarak, geldiğim gibi çıkıp gittim. Ben oturup konuşup tartışabileceğim insanlar bulabileceğimi sanıyordum.

Bunun üzerine Fransa'da işçi olan FİB üyesi kardeşimin aracılığıyla FİB'le tanışmak ve ilişkiye geçmek istedim. Kardeşimden FİB'in politik görüşleri hakkında biraz bilgi aldıktan sonra, birlikte FİB'e gittik. Selam diyerek içeriye girdik. Kardeşim beni içerideki arkadaşlara tanıştırdı ve Türkiye'den yeni geldiğimi söyledi. İçeride 15 kişi kadar vardı. Sıcak ve samimi bir hava esiyordu.

Arkadaşlar sırayla benimle tokalaşarak hal hatır sorduktan sonra, sıra Türkiye'nin ekonomik ve politik konumu üzerinde yoğunlaşan konuşmalara gelmişti. Ben Türkiye'deki yaşanan olayları, arkadaşlara aktardım, Türkiye'de işçilerin grev ve direnişleriyle seslerini yükseltmeye başladıklarını söyledim.

Hemen oracıkta bu güler yüzlü dost insanlarla kaynaşmaya başladım. O günden bu yana, FİB'le olan ilişkilerim sonucunda gerçekleri görerek, onun görüşlerini benimseyerek sempatizan düzeyine yükseldim. Çalışmalarıma hız vererek ilişkilerimi daha da üst düzeylerde pekiştirmek çabasındayım.

Yoldaşlar, isterseniz sizlere biraz da FİB'in faaliyet alanlarından söz edeyim. Tercüme bürosu ve Fransızca kurslarıyla Türkiyeli işçilere hizmetler veriyor. Ama en başta merkez yayın organımız düzenli ve bilinçli bir şekilde dağıtılmaktadır. Gazete dağıtımına çıkacak olan yoldaşlar gazete gelir gelmez okuyarak gazetenin içeriği hakkında bilgi ediniyorlar, ondan sonra gazete dağıtımına çıkıyorlar.

Ayrıca cumartesi ve pazar günleri eğitim seminerleri yapılmaktadır. Bu eğitimlerde partimizin hattını öğreniyor ve kavrıyoruz. Ben bir sempatizan olarak katıldığım bu eğitimlerde gayet açık ve net olarak gördüm ki, Marksizm ve Leninizm ilkesinden kesinlikle taviz vermeyen, her türlü reformcu, uzlaşmacı, oportünist ve revizyonist ideolojiyle savaşmayı ön planda tutan, Türkiye devrimine öncülük etmeye aday tek parti TKP'mizdir. Daha fazla çalışarak partimizi güçlendirelim yoldaşlar! Yaşasın komünizm, yaşasın partimiz TKP!

Adil Seçkin, Fransa

O lanet burjuvaziye dünyayı dar edeceğiz

Değerli yoldaşlar,
Sizlere selam eder, başarılar dilerim.

Sizlere, bilgim çerçevesinde burada yaptığımız eğitimlerden bahsedeceğim. Yaklaşık 4-5 aydır seminer ve eğitimlere katılıyorum. Seminerlerimiz haftada bir gün, cumartesi günleri, oluyor ve yaklaşık üç buçuk dört saat kadar sürüyor. Sempatizan arkadaşlardan da katılanlar oluyor.

Eğitim yaptığımız konular, günümüz Türkiyesinde neler oluyor, sosyalist ve emperyalist ülkelerde neler oluyor vb. konular. Önce eğitim yapıyoruz, daha sonra konu üzerinde tartışıyoruz.

Bu seminerlere yoldaşların çalışmalarıyla giriyoruz. Gayet güzel geçiyor. Bir de haftada bir gün Türkiye Komünist Partisi programı üzerine eğitimimiz var. Bu programda kısa ve öz yazılmış konuları daha geniş çapta ele alarak eğitim yapıyoruz. Bu eğitimlerin önemi bir komünist için çok büyüktür. Komünist bir insan sürekli çalışmalı ve sürekli bilgisini tazelemeli ki kendini geliştirsin, kendisinin gelişmesiyle de herşeyden mahrum bırakılmış işçi ve emekçi halkımıza bu düzenin nasıl bir düzen olduğunu anlatabilsin.

Komünist bir insan demek, işçi ve emekçi halkımızın çıkarları doğrultusunda çalışan, her yönüyle ona bağlanmış kişi demektir.

Komünistlik gönüllüdür. İnsan gönüllü olunca da yapamayacağı hiçbir şey yoktur. Komünist Partisi 1920'lerden bu yana sürekli darbeler almıştır. Komünistçe mücadele veren militanlar sürekli işkence ve hapis yatmıştır. Ama bunların hiçbiri komünistleri yıldırmamıştır. Parti yine aynı hırs, yine aynı coşkusuyla mücadelesine devam etmektedir.

İnandığı bir dava uğruna çalışması insana güç veriyor. Yalnız bunlar yeterli değil. Bilimin, öğrenmenin ve çalışmanın sonu yoktur. TKP bu sonsuz çalışmasıyla, kendisine güvenen işçi ve emekçi halkımızla birlikte omuz omuza mücadelesini sürdürecektir, o lanet burjuvaziye bir gün mutlaka dünyayı dar edecektir.

Bütün yoldaş ve sempatizanlara başarılar.

Mahir Yiğit, Fransa

Görevlerimiz artıyor

Değerli yoldaşlar,
Önce, kısa süre önce kaybettiğimiz, değerli insan Bedir Aydemir yoldaşın ölümüne çok üzüldüğümü belirtmek istiyorum. Tüm yoldaşlara, eşine ve çocuklarına baş sağlığı dileklerimi sunarım.

Türkiye'de sınıf mücadelesine baktığımız zaman, işçilerin yoğun olduğu yerlerin kaynadığını görüyoruz. Her gazete haberinde, her olayda, halkımın burjuva devletine ve onun politikasına duyduğu öfke yatıyor. Hangi olaya bakarsak bakalım bunu görüyoruz.

Burjuva blokunda çelişkiler artıyor. Suda kalan bir sabun gibi erimesi çürümesi hızlanıyor. İşçi hareketinin içinde ise tam tersi bir durum var. Buradan kavga sesleri geliyor.

Böyle bir durumda bize, partimize, büyük görevler düşüyor. Daha iyi örgütlenmeliyiz. Partimizin politikasını işçilere götürecek militanlar olarak bizlere de büyük görevler düşüyor. Bunları gerektiği gibi yerine getirebilmek için düşündüm iyi bir komünistin bence nasıl olması gerektiğini yazmak istiyorum. Halkımızın sorumluluğunu taşıyan biz militanlar bunları yerine getiremezsek partimizin kızıl hattını temsil edemeyiz:

Komünist örgütleyici olmalı.

Komünist olan kişi insiyatif kullanmasını bilmeli.

Partinin hakkında konuşulan her türlü enformasyonu getirmeli.

Aldığı görevi yapmalı, görev verirken dikkat etmeli eşit olarak vermeli.

Yoldaşlarının hepsini eşit tutmalı, onlara eşit davranmalı.

Her komünist bulunduğu yere proleter ahlakını yerleştirmeli.

İşçilerin içinde işçi gibi yaşamasını öğrenmeli. Kendisini gelecek her tür zorluğa alıştırmalı.

Yığınlar arasında güvenilir bir kişi olarak tanınmalı, örnek olmalı.

Her komünistin eleştiri-özeleştiriyi kişiliğe değil, yapılan hataya yönelik olarak yapması gerekir.

Kişisel çıkara dönüştürmemek, partinin genel çıkarlarıyla denk düşürmek koşuluyla insani gereksinmeleri olan sağlığı, eğlencesi, mutluluğu, dinlenmesi vb. de önemlidir.

Partinin doğru ideolojik birliğini korumalı.

Partide güvenilir yoldaşlık ilişkileri içinde olmalı.

Aktif ve özverili olmalı.

Her yerde her zaman partisini, yoldaşlarını korumalı.

Kendisinin ilerlemesi için yanındaki yoldaşlarını da böyle bir çalışma yapmaya teşvik etmeli.

Yaşasın komünist partimiz!

TKP illegal ve özgürdür!

Z.Yener, Fransa

Yanlış değerlendirme yanlış sonuca götürür

Merhaba yoldaşlar, ve değerli *İşçinin Sesi* çalışanları. Bu size ilk mektup yazışım.

Ben 1976-1981 yılları arasında Çorum ve Amasya bölgelerinde H.K. sempatizanı olarak mücadele verdim. *İşçinin Sesi*'yle tanışmam, 6 ay önce Paris'e gelmemle başladı. Burada FİB'deki arkadaşlarla tanıştım. Eğitim seminerlerine, yayın organımız *İşçinin Sesi*'nin dağıtımına katıldım. Bu süreç içinde, eğitim seminerlerinde ve dernekteki yoldaşlarla tartışmamızda ve konuşmalarımızda, dünyanın ve Türkiye'nin bugünkü ekonomik ve siyasi durumunu, bunalımların nedenlerini vb. tartıştık. TKP'nin Marksizm-Leninizm doğrultusunda getirdiği çözümleri benimsedim.

TKP Türkiye'de faşizmin 1982 yılında yavaş yavaş çözülmeye başladığını ileri sürdüğünde, Türkiye'deki diğer örgütler karşı çıkmışlardı. Ama şimdi, yaşamın gerçekleri dayatınca, TKP'nin getirdiği görüşü öyle veya böyle kabul etmek zorunda kaldılar.

Türkiye'deki finans-kapital erkini yıkıp sosyalizmi kuracaksak, nesnel koşulları Marksizmi-Leninizm ışığında doğru değerlendirip, öznel koşulları bunun üzerine oturtmamız gerekir. Burjuvaziye karşı vermiş olduğumuz mücadeleyi, oportünizme ve revizyonizme karşı da aynı kararlılıkla vermemiz gerekir.

Türkiye'de gelecek sosyalizmindir. Bunun için savaştık, savaşıyoruz, savaşacağız.

Devrim Kamberoğlu, Fransa

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni daha güçlü çıkartabilmek, fabrikalarla, işyerleriyle, işçi semtleriyle olan bağını derinleştirip güçlendirmek, deneyimlerinizden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ve daha etkili ulaştırabilmek için gazetenizi yazılarınızla, haberlerinizle, çektiğiniz ya da topladığınız fotoğraflarla besleyin.

İşçinin Sesi çalışanları

Türk-İş değişmez demek işçileri küçümsemektir

İşte siz güzel bir ¨rn k

İşçi sınıfı, değil yönetimdeki sarı sendikacıları, dünyayı bile değiştirecek. Yeter ki kafaya koysun, kararlı olsun. Türk-İş değiştirilemez diyenler de tam bu noktaya nişan alıyorlar. İşçilerin kararlılığını bozmaya çalışıyorlar.

Tek Gıda-İş sendikasının İstanbul'daki bir şubesine bağlı büyük bir işyerinde delege seçimleri yapıldı. Bu süreç içinde yaşanan olaylar, işçilerin sarı yöneticileri değiştirmeye ne kadar kararlı olduklarını bir kez daha gösterdi. Muhalefet arasındaki görüş farklılıkları işçilerin sarı sendikacılar karşısında bölünmesine yol açmadı. Bunu da muhalefet çalışmalarında uygulanan demokratik işleyişler sağladı. Örneğin aday listesi işçilere danışılarak hazırlandı, harcamalar için ortak para toplandı vb. Kazanımlarını savunmak için de işçiler kapıları tutarak oldu bittileri önlediler.

İşte devrimci bir işçinin anlattıkları:

"Evet işyeri delege seçimlerini kazandık. Sarı sendikacıları işyerimizde yenilgiye uğrattık. Bu sonuca uzun zamandır işyerlerinde bilinçli, programlı çalışmalarımız sonunda varabildik. Fabrikalar arası toplantılar da yaptık zaman zaman.

"Sendikamızın işyeri delege seçimleri öncesinde işçi sınıfının çıkarlarını savunacak bir yönetime kavuşmak için mücadele verdiğimizin bilincindeydik. Değişik görüşlü tüm işçi arkadaşlarla teker teker veya guruplar halinde görüştük. Şimdiki şube yöneticilerinin sınıfımızın çıkarlarını savunmaktan çok uzak olduklarının örnekleriyle anlattık. Bizim hakkımızda uydurdukları yalanların aslı olmadığını işçi arkadaşlara anlattık.

"Bu çalışmalar yapılırken şu yollardan geçtik: Delege seçimleri yaklaşırken, kısımlardan, sendikal konularda duyarlı arkadaşların katıldığı bir toplantı yaptık. Bu toplantıda geçen seçimlerde delege seçimlerini kaybetmemizin sebepleri üzerinde konuşuldu, sendikal ve demokratik konularda konuşmalar yapıldı. Daha sonra 5 kişilik bir muhalefet komitesi seçildi. Bu komitenin yönlendirmesi ile muhalefet çalışmaları planlı ve programlı yapıldı. Bazı arkadaşlar çalışmalarda arkada kaldılarsa da biz onları yanımıza çektik. Hepimizin sorunuydu bu. Gelen gelir gelmeyen kalır diyemezdik.

"Bu arada aday delege listemizin saptanması gerekiyordu. İşçiler arasından aday tespit çalışması için çoğumuzun güveneceği bir arkadaşa görev verdik. O teker teker işçilerle görüştü ve onların önerdikleri adayları yazıp bize getirdi. En çok istenen isimden başlayarak gerekli delege sayısı kadar ismi liste haline getirdik. Şunu da söyleyeyim ki liste başı konusundaki tartışmaları bu ön yoklama büyük ölçüde engelledi. Aday listesi için açık oylama toplantısı yapma olanağımız yoktu. Buraya kadar kendi çalışmalarımızı tamamlamış ve propagandamızı yoğun olarak sürdürmüştük. Şimdi şube yöneticilerinin muhtemel oyunlarını bozma ustalığı gerekiyordu.

"Şube yöneticileri seçimleri kaybederlerse seçimi iptal edebilirlerdi. Nitekim aynı kişiler başka bir işyerinde bu yolu başarmışlardı da. Seçimin yapılacağı günün belirlenip işyeri ilan tahtasına asılmasını istedik. Ne aceleniz var, işte şu gün yaparız gibi yuvarlak yanıtlar veriyorlardı. Şube yöneticilerine noter kanalıyla gönderdiğimiz mektupta seçim gününün ilan tahtasına asılmasını istedik. Astılar.

"Şube başkanının hilelerini bozmak kolay olsun diye seçim günü altı kişilik seçim sandık kurulu önerdik. Ama 3 kişilik kurul oluşturuldu. Kurula bizim önerdiğimiz arkadaş da pek atak davranamadı. Deneysizdi. Sabah aldığımız karar ile başka işyerlerinden veya şubeden sendika görevlilerinin işyerine girmesini yasakladık. Bu arada daha önceden bastırdığımız aday listemizi işçi arkadaşlara dağıttık. Hem yanlış listeyi seçmesinler hem de oylama odasında listelerimiz çizilmesin, kaybolmasın diye.

"Oylama sabah saat 9'da başladı. İşletme şefi gelip işçileri alıyor ve oy verme yerine götürüyordu. Bu arada onlar üzerinde baskı kurmaya çalışarak şube yöneticilerinin listesine oy vermelerini istiyordu. Hemen müdahale ettik ve her işçinin bağımsızca oy kullanacağını söyledik.

"Bir yaşlı kadın işçi oy verdikten sonra fenalaştı. Benim yanıma geldi ve başından geçeni anlattı. Sendika işyeri temsilcisi oy verme odasını, camın arkasından gözetliyormuş. Kim hangi listeyi zarfa koyuyor diye. Kadıncağız ne yaptıysa adamın gözetiminden kurtulamamış odada. İşten atılma korkusuyla da sesini çıkaramamış ve şube yöneticilerinin listesini koymuş zarfa. Yanıma gelince neredeyse yere düşecek gibiydi. Ya benim istemeden verdiğim oy ile kazanırsa şimdiki yöneticiler diye üzülüp duruyordu. Kendisini teskin ettik.

"Bir başka arkadaş da geldi yol yordam sordu. Şube başkanı bu arkadaşa aday listesini vermiş ve arkasına işaret koydum, seçim sandığından bu çıkmaz ise şunu yaparım bunu yaparım diye tehdit savurmuş. Ne yapayım dedi. Ona şöyle dedik: Başkanın verdiği listeyi sandık odasına bırak bizim listeyi zarfa koy. O listeyi seçecek birisi gelir sana verilen işaretli listeyi kullanır. Sen de istemediğin adaya oy vermeden tehditlerle karşılaşmazsın. Bu arkadaş odadan çıkarken bizim listenin rengini zarfın ucundan göstererek ona güvenmemizi istedi adeta.

"Öğleden sonra bizim listenin kazanacağı olasılığı kuvvet kazandı. Şube yöneticileri sandık odasındaki listelerimizi çalmasınlar veya listemizde istemedikleri kişilere çizik atmasınlar diye arkadaşları onar dakika aralarla oy kullanmaya gönderdik.

"Şube başkanı kaybedeceğini iyice anlayınca seçimi iptal ederim düşüncesiyle saat 16:00'da sandıkları açma önerisi getirdi. Daha oy kullanmayan kişiler vardı. Onun için saat 17.00'yi beklettik.

"Şube başkanı oy verme saati sona erince hemen oy sayımına geçmeye kalktı. Ondan sayımdan önce, bu işyerinin kaç delege ile şube kongresinde temsil edileceğinin açıklamasını istedik. Biz kazanırsak az, onlar kazanırsa çok delege sayısı belirleyeceklerdi işyerimiz için. Zar zor onu da söyledi. Sayım yapıldı ve büyük farkla listemiz kazandı.

"Şube başkanı bu kez de hile yollarına başvurmaya kalktı. Oy kullananların imza sayısı oylardan bir fazla idi. Bunu bahane ederek hemen seçimi iptal etmeye kalktı. Eksik oyu onlara verilmiş saysak da sonuç değişmeyecekti. Şube başkanı seçim sonuçlarını kabul etmiyor ve tutanağın yazılmasını engelliyordu. Bizler çok kararlıydık ve bunu onlara gösteriyorduk. İstanbul dışında görevde olan arkadaşlar bile yol paralarını denkleştirip oy kullanmak için işyerine gelmişlerdi. Yıllık izinde olanlar da.

"Şube başkanına, seçim sonuçlarını yazıp işyerine asmayı kabul etmediği takdirde kimsenin buradan ayrılmayacağını söyledik. İşçiler mesai bitmesine rağmen evlerine gitmiyor, kapılarda yığılmış bekliyorlardı. Sesleri de yükselmeye başladı. Şube başkanı, can güvenliğim yok diye emniyetten polisler çağırdı. İşçilerin eylemi üzerine fabrika müdürü de gelmişti. Sandığı ve oyları alıp gitmek istiyorlardı. Bizlerse kararlıydık, seçim sonuçlarının yazılıp asılmasında.

"Biz kazandık. Seçimi bizim listenin kazandığını yazdılar. Yazıyı kapılara astırdık. Bütün bunlar yorgunluğumuzu alıp götürdü. Evlerimizde eşlerimiz de bizlerle beraber sevindiler. Onların fedakarlıkları da semeresini verdi."

İşte yoldaşlar, işçiler böyle kararlı çalışmayla, değil sarı sendikacıları, dünyayı bile değiştirirler, zaten değiştirecekler de. Devrimci muhalefet dün başka bir Tek Gıda-İş şubesinde seçimleri kazandı. Yarın, bu anlattığımız işyerinden yeni seçilen delegeler, bu şubenin yönetimini kazanmaya adaylar.

Bu işyerindeki devrimci işçilerin çalışmaları ve başarıları, aynı şubeye bağlı diğer işyerlerinde şimdi konuşulup duruyor. Özel sektör işyerlerindeki delegelikleri kazananlar gelip kongrede ittifak kurmak için öneriler getiriyorlar.

Aynı şubeye bağlı diğer büyük bir işyerinde ise henüz seçimler yapılmış değil. Orada devrimciler tek liste çıkaramadılar. Her görüş sahibi kendisinin tüm delegelikleri kazanacağını iddia ediyor ama durum hiç de öyle görünmüyor. Bu işyerindeki başarılı ve doğru çalışma orayı da etkileyeceğe benzer. İşçi arkadaşlara başarılar dileriz.

Alevilik konusundaki bilimsel çalışma için:

Eline sağlık yoldaşım

Alevilik toplumsal bir yaşam biçimidir.

Merhaba yoldaşlar,

Yoldaşlar, ben 371.sayıyı okudum. Yürükoğlu yoldaşın Alevilikle ilgili yazısındaki düşüncelere tamamıyla katılıyorum. Biz Aleviler tarih boyunca egemen güçler ve burjuvazi tarafından ezilmişiz. Bundan dolayı yıllar boyu devrimci hareketlere kadrolar vermişizdir.

Fakat ne acıdır ki şimdiye kadar hiçbir devrimci hareket Alevilerin ezilmesine karşı sesini yükseltmemiştir. Olaya dini yönden bakmışlardır. Alevilik toplumsal bir yaşam biçimidir.

Bence Yürükoğlu yoldaşın yaptığı bilimsel bir araştırmadır. Ve bu çalışmasından dolayı yoldaşımı candan kutlar, sevgi, saygılarımı iletir, ellerinden öperim. Çalışmasının devamını dilerim.

Yürü bre hızır paşa
Yürü
Senin güvendiğin padişahın
Onun da birgün tahtı yıkılır

Kamil Özdemir, İstanbul

Finans kapital egemenliğinin saklısı gizlisi kalmadı

T kelcilikten d m vurmak y tmez

Bir çok sol örgüt Türkiye'de tekelci sermayenin varolduğunu, devlete egemen olmaya çalıştığını, hatta yer yer egemen olduğunu söylemektedir. Bu, ülkede feodalizmin, yarı-feodal vb. bir yapının varolduğunu ileri süren görüşlerle karşılaştırıldığında ileri gibi görünse de, aslında hâlâ geriliktir.

Mercan Köklü

Bir çok sol örgüt Türkiye'de tekelci sermayenin varolduğunu, devlete egemen olmaya çalıştığını, hatta yer yer egemen olduğunu söylemektedir. Bu, ülkede feodalizmin, yarı-feodal vb. bir yapının varolduğunu ileri süren görüşlerle karşılaştırıldığında ileri gibi görünse de, aslında hâlâ geriliktir. Bugün, Türkiye'de, devlet-tekelci kapitalizmi vardır. Tekelci sermaye denince akla *finans-kapital* gelir. Finans-kapital devlete egemendir ve onu sermayenin 'iş yönetim kurulu' gibi çalıştırmaktadır.

Tekelleşme ABD düzeyinden de yüksek

Türkiye'de tekelleşme süreci çok ileridir. Gazi Üniversitesi araştırma görevlisi Mesiha Saat'in bir araştırmasına göre, "Türkiye'de imalat sanayiinde büyük sanayi kuruluşlarının egemenliği, tartışma götürmez" bir gerçek olduğu gibi, "sanayideki tekelleşme, Avrupa ülkelerindeki ve ABD'deki tekelleşme düzeyinin *üstündedir.*" (*Ekonomik Panorama,* 29 Ocak 1989)

Ekonomik Panorama'nın konuyla ilgili haberi şöyledir:

"...'Tek işyerinin en az yüzde 25 payı' ölçüt olarak kullanılınca 68 sanayi dalından 24'ünde tekelleşmenin varlığı saptanabiliyor... 'Türkiye'de tekelleşmenin, ortaya çıkan bu tablodan daha ileri düzeyde olduğu rahatlıkla söylenebilir'... Bazı durumlarda aynı şirkete ait birden fazla işyeri, ayrı işyerleri olarak alınıyor... ABD'de 4 firmanın pazarda yüzde 50'den fazla paya sahip olduğu sanayiler, tüm sanayi dallarının %30'unu oluşturuyor... Halbuki, aynı ölçütler Türkiye için hesaplandığında, bu durumdaki sanayi sayısının, tüm sanayilerin %41'ini oluşturduğu görülüyor...

"Özel sanayide tekelleşme derecesi:

"- İleri düzeyde tekelleşme: Tekerlek iç ve dış lastiği üretimi, su ürünleri işleme sanayii, halat, ip, sicim, urgan üretimi, deri eşya üretimi, bilgi işlem, büro, muhasebe ve hesap makinaları üretimi, petrol ve kömür türevleri, motosiklet ve bisiklet üretimi, fotoğrafçılık ve optik eşya sanayii, müzik aletleri üretimi, spor alet ve malzemesi üretimi.

"- Orta düzeyde tekelleşme: Halı ve kilim üretimi, deri eşya üretimi, ambalaj sanayii, boya ve vernik sanayii, sabun ve temizleyici maddeler sanayii, LPG dolumu, cam ve cam ürünleri sanayii, metal mobilya donatım sanayii, kuyumculuk ve benzeri üretimi.

"- Alt düzeyde tekelleşme: İşlenmiş unlu ürünler sanayii, malt ve bira sanayii, giyim dışında hazır dokuma sanayii, içten yanmalı motor ve türbinler, radyo, TV ve haberleşme araçları sanayii, elektrikli ev eşyaları sanayii, çanak, çömlek, çini ve porselen sanayii." (*Ekonomik Panorama,* 29 Ocak 1989)

Örnekler yeterince çarpıcıdır. Ama burada eksik bırakılan, bu tekelleşmede bankaların yeri, devlet-özel birleşmeleri, devletin tekellerin çıkarları doğrultusundaki uygulamaları gibi, finans-kapitali daha net sergileyecek verilerdir. Eksik bırakılan, geri bir ekonomik temel üstünde gelişmiş devlet-tekelci kapitalizminin, emperyalistleşme aşamasına gelmiş kapitalizmin varlığıdır.

Bugün, finans-kapitalin devlete egemen olduğu ve onu, emperyalistleşme aşamasının gerekleri uyarınca bir "iş yönetim kurulu gibi" kullandığı, Türkiye kapitalizmine ilişkin her değerlendirmenin temel noktası olmak zorundadır. Gerçek budur.

Finans-kapitalin egemenliği

Geçiş kuşağı ülkelerinde (emperyalizmin zayıf halkaları olan orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerde), yoğun kapitalist gelişme emperyalizm aşamasında gerçekleşti. Bu ülkelerin çoğunda olduğu gibi, Türkiye'de de, serbest rekabet dönemi yaşanmadan tekelci kapitalizme hemen ardından da finans kapitalin egemenliğine geçildi. Bu süreci, R.Yürükoğlu yoldaşımız, 1978'de yayınlanan *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*'de şöyle anlatıyor:

"(...)

"1960-1970 dönemi, finans-kapitalin egemenlik kurma çabalarıyla belirlenir... Çok sayıda karma kuruluşlar ortaya çıkmıştır. Neyin karması? Devlet, banka, endüstri, yabancı sermaye ve 'ordu' sermayelerinin karması... Ordunun üst katlarını tutmuş klik, finans-kapitalle bütünleşmiştir.

"1970'lere geldiğimizde artık devletin rolü nitelik olarak farklıdır. Bir zıplama noktası geçmiştir. *Bu yeni aşama,* tekellerle devletin her geçen gün biraz daha içiçe geçmesi, kaynaşması, tek bir bütün durumunu alması, devletin tekellerin eline geçmesiyle belirleniyor. Tekellerin gücüyle, devletin gücü *tek bir mekanizmada* bütünleşiyor. Bu bütünleşme, devleti finans-kapitalin, işbirlikçi-holdingci burjuvazinin 'iş yönetim kurulu' (management committee) yapıyor. Devletin ekonomik eylemleri giderek daha kesin biçimde finans-oligarşisinin çıkarları yönünde gerçekleşiyor. Finans-kapital, yüksek kârlarını korumak ve artırmak, konumunu güçlendirmek için devlet aygıtından sonuna dek yararlanıyor.

"Bugün, devletin ekonomiyi *tekellerin genel çıkarı* doğrultusunda düzenleme eylemleri çok genişlemiştir. Devlet bu iş için, bütçeden doğrudan yatırım, tekellere kredi, sübvansiyon, kontrat, alım-satım, tekellere vergi iadeleri, ayrıcalık gibi çok çeşitli yollar kullanıyor.

"Tekellerle devlet yönetimi arasında '*kişisel birleşmeler*', devlet aygıtını finans oligarşisinin çıkarlarına bağlı kılmada temel bir rol oynuyor. Devletle tekeller arasındaki bu kişisel birleşmeler (aynı kişilerin iki yanda da yetkili yerlerde olmaları, ya da birinden ayrılıp ötekinin başına geçmeleri, vb.) Türkiye'de çok yüksek düzeydedir. Aşağı yukarı tüm yüksek bürokratlar (sivil ve asker) ya memurlukları sırasında ya da emekliye ayrılınca şu ya da bu bankanın ya da tekelin yönetim kuruluna oturuyor. Öte yanda, tekellerin adamları da devletin üst katlarında görevler alıyor..." (R.Yürükoğlu, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye,* Şubat 1978, s.47-48)

Bu söylenenlere sayısız örnekler verilebilir. Goodyear'ı alın. Ordu, özel, devlet, yabancı, şirket, banka sermayesi içiçe. Ya da OYAK-Renault'yu alın. KİT'ler, ortak yatırım projeleri, devletten boşanmış (özelleştirilmiş) şirketler, devlet-özel sermaye evliliğinin ürünü olan yeni yeni holdingler. Her biri birer özel holding haline gelen devlet kurumları olan belediyeler, özel idarelerin şirketleri... Kısaca, devletle kucaklaşmış holdingler, holdingleşmiş devlet yönetimi, finans-kapital egemenliği.

Sadist finans kapital

Lenin, *Kapitalizmin En Yüksek Aşaması Emperyalizm*'de, finans kapitalin egemenliğinden söz ederken, bankaların yaptıklarını ve buna duyulan tepkiyi şöyle anlatıyor:

"...Kendi zorbalıklarına ve tahakkümlerine boyun eğmek istemeyen küçük işletmelerin tekeller tarafından boğulması gerçeğiyle karşılaşıyoruz...

"(...)

"Bir banka, bir sanayicinin senedini iskonto ettiği zaman, ona bir cari hesap vb. açacak, ve bu işlemler, tek tek alınırsa, o sanayicinin bağımsızlığına zarar vermeyecek, banka da mütevazi bir aracı rolünün dışına çıkmış olmayacaktır. Ancak bu işlemler çoğalır ve yerleşik bir durum kazanırsa, bir işletmenin cari hesabının tutulması, bankaya, bu müşterisinin ekonomik durumu hakkında her zaman daha geniş ve daha açık bilgi edinme olanağı sağlıyorsa — ki daima böyle olmaktadır — o sınai işletme, gitgide daha büyük ölçüde bankaya karşı bağımlı olmaya başlar...

"(...)

"Sanayi ve ticaret çevrelerinde, sık sık bankaların 'teröründen' yakınıldığı görülür. Bu yakınmaların,... büyük bankaların 'kumanda verdikleri' zamanlara rastlamasına şaşmamak gerekir...

"(...)

"Gerçekte bu, büyük sermaye tarafından ezilen küçük sermayenin hep aynı yakınmasıdır..." (Lenin, *Kapitalizmin En Yüksek Aşaması Emperyalizm,* Sol Yay., s.33, 50, 53-54)

Bu durum, Türkiye'de açık seçiktir. Bir çok örnek sıralanabilir:

"188 bin küçük işletme zor duruma düştü. TOBB başkanı Ali Coşkun, küçük ve orta işletmelerin özkaynak dengesi kurulamadığı için %25 özkaynak, %75 banka kredisi kullandığını vurgulayarak, 'banka kredi faizlerinin artışı en çok küçük işletmeleri etkilemiştir, bu işletmeler bu faizlere iki ay daha dayanamaz' dedi." (*Günaydın,* 23 Aralık 1989)

"Küçük sanayiciden holding ve bankalara suçlama:'Sadistler!'" (*Tercüman,* 28 Aralık 1988)

"Sanayicilerden bankalara tehdit. Ankara Sanayi Odası Meclis üyesi Kazım Köylüoğlu: 'Küçük ve orta sanayici zor durumdayken, 50-100 firma ve 5-10 banka 100 bine yakın küçük işletmeyle sadistçe oynar hale gelmiştir, birkaç bankayı kontrolüne alan şirketler, bilerek ya da bilmeyerek küçük ve orta sanayiciyi yoketme yarışına girmiştir.'... Başkan Mümin Erkunt: 'Bankalar enflasyonun düşmesini istemeyecektir, %80'le para toplayan bu kesim, enflasyon %50'ye düştüğünde zarar edecektir. Bu durumda biz sanayici olarak banka kredisi kullanılmaması yolunu önerebiliriz... Bu, *sanayici kesiminin banka sektörü karşısında ezilmesini* önlemek için yapılmalıdır'." (*Günaydın,* 28 Aralık 1988)

Her yol mübah

Lenin'in "tekel, her yerde, rakiplerini 'mütevazi' bir bedelle satın almaktan Amerikan usülü dinamit kullanmaya değin her türlü yola 'başvurarak' kendine yol açmaktadır" sözleri, Türkiye'deki durumun da teorik özetidir. (Lenin, *agy,* s.35)

Buna verilecek bir örnek şudur: "Yapılan yeni düzenlemelerle DESİYAB yerine Türkiye Kalkınma Bankası adını alan kuruluş, sıkıntı içinde bulunan özel sektör kuruluşlarını da belirli bir bedel karşılığı iyileştirmeye tabi tutacak ve gerektiğinde kendilerine kredi açacak... Bunlara her türlü finansman kolaylığı ve teknik yardım sağlanacak... Finansman desteği *sadece* anonim şirketlere sağlanıyor..." (*Günaydın,* 16 Ocak 1988)

Başka örnekler de sıralanabilir.

"İş Bankası yönetimi Mafia gibi... Mafia bile böyle davranmaz... Bankayı kârlı göstermek için, hakim oldukları iştirakleri dolaşıp salma topladılar, zorla para aldılar. Şişe Cam'dan 120 milyar, Dışbank'tan da 30 milyar istediler. Şişe Cam, İş Bankası'na verdiği destek yüzünden, ürünlerine sürekli zam yaptı. Benden de kârımı 24,5 milyardan 15 milyara düşürmemi ve farkı İş Bankası'na vermemi istediler...

"Ünal Korukçu, geçtiğimiz temmuz ayında İş Bankası genel müdürlüğüne tayin olduktan hemen sonra, Ankara'da geniş bir toplantı yaptı. Banka yönetim kurulu üyeleri ve genel müdür yardımcılarının da katıldığı bu toplantıya İş Bankası'nın iştiraklerinin sorumluları davet edildi. Korukçu toplantıda, 'İş Bankası müşkül durumda, siz iştiraklerimizin yardımları gerekli, onun için iştirakler, güzel işlerini bize verecekler, yıl içinde bize fon nakledecekler, çünkü bankamızın kârı yok ama kâr göstermemiz gerekiyor' dedi..." (Dışbank eski genel müdürü Vecdi Aksoy'un açıklamaları, *Hürriyet,* 8 Ocak 1989)

Dev endüstri kuruluşlarının "banka borcuna mahsuben" ele geçirilmesi de, finans-kapital egemenliği altında kapitalizmin

bildik gelişmelerinden biridir:

"İş Bankası İzdaş'ı ele geçirdi: İş Bankası yaklaşık 100 milyar lira olduğu belirtilen alacağına karşılık, İzmir Demir-Çelik'in %20, Asmaş'ın da %49 hisselerini devralarak, bu iki şirketin yönetimini ele geçirdi." (*Hürriyet*, 31 Ocak 1989)

Finans-kapital egemenliğinde "kişisel birleşmeler"

Lenin, emperyalizm aşamasında, "bankaların ve sanayilerin kişisel birliği, hükümet ile bunlar arasındaki kişisel birlik'le tamamlanmıştır" diyor. (Lenin, *agy*, s.51) Türkiye'de bununda sayısız ve çarpıcı örneği vardır.

Nokta dergisinin 4 Ekim 1987 tarihli sayısında yayınlanan "Şirket 'paşa'ları" başlıklı yazıda, generallerin hangi tekellerin başına geçtiklerinin örnekleri sıralanıyor. Listedekilerin bir kısmı şöyle: Yapı Kredi Bankası, Kutlutaş, İş Bankası, Tekel İşletmesi, Türk Ticaret Bankası, Etibank, ITT Me-ta, Aksigorta, NETAŞ, Petkim, Emekli Sandığı, Bağkur, MKE, Halkbank, Borusan, Aksa, Garanti Bankası, Hortaş-Horzum, Tüpraş, TPAO, Derborsa, Saray Halı, Vakıflar Bankası... Liste uzayıp gidiyor.

En son gelişen özelleştirme furyası içinde ortaya çıkan daha taze örnekleri ise *Milliyet* veriyor:

"Özelleştirilmesine karar verilen KİT'leri yürürlükteki yasal düzenleme uyarınca bağlı oldukları bakanlıklardan alarak, öncelikle başbakanlığa, ardından Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'na (TKKOİ) bağlayan yöneticiler, ikinci iş olarak, 'satılacak kuruluşu yakından tanımak ve yönetiminde bulunmak' amacıyla ya kendilerini ya da danışman, yardımcı, daire başkanı statüsündeki elemanlarını bu kuruluşların yönetim kurullarına sokuyorlar...

"Prof. Bülent Gültekin: TKKOİ başkanı, Sümerbank YK başkanı, Emlakbank YK üyesi, Petkim YK üyesi. Ökkeş Özuygur: TKKOİ başkan vekili, Yarpet YK üyesi, Çukurova Elektrik YK üyesi, Denizcilik Bankası YK üyesi, Köyteks YK üyesi. Cengiz İsrafil: TKKOİ'de bulundu, Teletaş YK başkanı, NETAŞ YK üyesi, Erdemir DÇ YK üyesi. Müfit Bodur: TKKOİ başkanlık müşaviri, USAŞ YK başkanı, Boğaziçi Hava Taşımacılığı YK başkanı. Mehmet Coşan: TKKOİ daire başkanı, NETAŞ YK üyesi, Petkim YK üyesi, İpragaz YK üyesi. Süleyman Yaşar: TKKOİ daire başkanı, Teletaş YK üyesi, NETAŞ YK üyesi, Tofaş YK üyesi. Eren Yıldırım: TKKOİ daire başkanı, OYAK YK üyesi, vb, vb." (*Milliyet*, 9 Şubat 1989)

"Cirosu 1,2 trilyon liraya ulaşan Etibank'ın başına, sektörün iki ayrı derneğinden, Alüminyum Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin başkanı, Nasaş'ta genel müdürlük yapmış Fethi Ağalar getiriliyor..." (*Milliyet*, 17 Ocak 1989)

Bunu kitabına da uyduruyorlar. 21 Kasım 1988'de yayınlanan kanun hükmünde bir kararnameyle, özel sektörde çalışanların devlet tekellerinin yönetimlerinde tepe noktalara gelebilmeleri yasallaştırıldı. (*Hürriyet*, 18 Ocak 1989)

"Kişisel birleşmeler" içinde, artık neredeyse hepsi birer holdinge dönüşen belediyeler önemli bir yer tutuyor. Belediyelere, tekellerde "tecrübe kazanmış işbilenlerin" getirilmesi de tesadüf değil!

Tabii, bu arada, 67 ilde valilerin (bulunduğu ilin en yüksek devlet görevlisi) başkanlığını yaptıkları özel idare şirketlerinin hakkını yememek gerek!:

"Valiler patron koltuğunda: Özel idareler, 67 ilde 113 şirkete ortak.

"İl özel idareleri, Türk sanayiinde önemli bir gücü ellerinde bulunduruyorlar. Yurt çapında, 100'ün üstünde şirkete ortak olan özel idareler, bunların hemen hemen yarısının da en büyük hissedarı durumundalar.

"Özel idarelerin, yemden mobilyaya, janttan gıdaya, fıstıktan makinaya, iplikten ekmeğe ve turizmden bankaya kadar birçok alanda faaliyet gösteren tam 113 şirkette hissesi var. Bunlardan 47'sinde il özel idareleri payı %50 ve daha üstüne çıkıyor. 32 şirkette ise pay, %30-49 arasında değişiyor... Özel idarenin ortak ya da sahibi olduğu şirketlerin büyük bölümünde, yönetim kurulu başkanlığını valiler yapıyor." (*Hürriyet*, 17 Ocak 1989)

"Rantiye"ler ve "yabancı evlilikler"

Tercüman şöyle yazıyor:

"Sanayici, faiz ve kira gibi zahmetsiz gelire yöneliyor. O şimdi rantiye: Tasarrufların artması düşüncesiyle uygulanan politikalar ve vergi muafiyetleri sayesinde, 'faiz ve kira geliri' ile geçinenlerin sayısı hızlı tırmandı. 'Rantiye' olarak adlandırılan bu kesimin milli gelirden aldığı pay da, 1980 sonrasında %30'a yükseldi." (*Tercüman*, 6 Şubat 1989)

Günaydın'da ise şöyle bir haber çıktı:

"Refah içinde yüzüyorlar. Milli gelirde aslan payı tembellerin: Hiçbir şey üretmeden sadece faiz ve kira geliri ile geçinenlerin milli gelirden aldığı pay %30'a yükseldi. Buna karşılık, ücretlilerin payı %14'e, tarım kesiminin payı da %16,5'a geriledi." (*Günaydın*, 6 Şubat 1989)

Tesadüf(!) bu ya, Lenin, *Emperyalizm*'de, "rantiye tabaka"dan, "yani 'kırptıkları kuponlarla' yaşayan, herhangi bir işletmenin çalışmasına hiçbir biçimde katılmayan insanlar"dan da söz ediyor. Sermaye ihracının, rantiye tabakasının üretimden kopuşunu hızlandırdığını söylüyor. (Lenin, *agy*, s.121)

Yine tesadüf bu ya, Türkiye burjuvazisi de, en az 20 ülkede 100'ü aşkın şirket kuruyor (Mustafa Sönmez'in *Kırk Haramiler* kitabının verileri). Bir yandan mal ihraç ederken, sınırlı da kalsa, Tunus'ta Nijerya'da, Irak'ta *yatırım* yapıyor, *kredili satış* gerçekleştiriyor, dış siyasetini buna göre yönlendiriyor. Yani emperyalistleşebilmek için yırtınıyor.

Ama, emperyalizmin kurtlar sofrasında, Türkiye finans-kapitali bir eniktir. Onlar pazarları Türkiye'ye kaptırmak istemedikleri gibi, tersine, Türkiye'yi doğrudan girmelerinde ekonomik-siyasal-toplumsal sorunlar olan pazarlara girmede bir atlama tahtası olarak kullanmaya çalışıyorlar. Türkiye burjuvazisi ise, dünya pazarında ölçeği küçük kaldığı, gücü yetmediği için onlarla ortaklığın yollarını arıyor. Basında son zamanlarda ağızlarda sakız edilen "yabancılarla evlilik", "özelleştirmede yabancı sermayeye satış" konuları, bu sürecin işlediğini anlatıyor. Doğrulaması da Yabancı Sermaye Derneği'nden:

"YASED başkanı Atilla Midillili, 'dış pazarlarda rekabet gücünün artması için, teknik bilgi sahibi olmak, ek finansman yaratmak şart; bunun en kestirme yolu da yabancı sermayedir' diyor..." (*Hürriyet*, 3 Şubat 1989

Sonuç

Türkiye kapitalizminde tekelleşmenin, serbest rekabet dönemi yaşanmadan başlayan bir süreç oluşu ve bugün ABD düzeyini bile aşmış oluşu, "ordu, özel, devlet, yabancı, banka sermayesinin içiçe geçmiş oluşu", devletin tekellerin 'iş yönetim kurulu' gibi çalışmakta oluşu, tekellerin çıkarları doğrultusunda yönlendirilmesi, bankaların artan rolü ve "tek bir kollektif kapitaliste" doğru ilerleyişi, şirketlerin bankalara artan bağımlılığı, "kişisel birleşmeler"in alıp yürümesi, "rantiyelerin" türemesi, devlet tekelleri özelleştirilirken "yabancı" sermaye ile bütünleşmenin öne çıkması, "evlilik" uzmanı yabancı bankaların bu süreçlerde aktif olarak rol almakta oluşu, ve şimdi yer vermediğimiz başka birçok gelişme neyi anlatıyor? Devlete egemen olmaya(!) çalışan(!) tekelci sermayeyi *değil!* 1970'lerden bu yana devlete egemen *olmuş*, şimdi tekelleşme sürecini, emperyalistleşme aşamasının sorunlarıyla boğuşarak çözmeye çalışan, ekonomiyi, siyaseti, dış ilişkileri, askeri varlığını, tüm toplumu, herşeyini ama herşeyini bu sorunun çözümüne kanalize etmek için didinen *finans-kapitali anlatıyor!*

Finans-kapital egemenliğine karşı, işçi sınıfının tek bir görevi var: Onun emperyalistleşme çabasını devrimle boğmak! Tekelci sermayenin varlığını yeni yeni keşfedenler(!) işte bu görevden kaçıyorlar!

Burjuvazi işçi sınıfını küçük göstereceğim diye olmadık gülünç durumlara düşüyor ama 25-30 milyonluk işçi sınıfını sokabilecek bir çuval bulamıyor

Engelleri aşacağız sel olup taşacağız

İşçiler kendi devasa güçlerinin, yalnızca sayısal büyüklükleriyle bile burjuvaziyi bir kaşık suda boğabileceklerinin daha fazla farkına varmaktadırlar.

Sınıf savaşı yükselip de, hararet sokakları sarmaya başladıkça, liberallerin romatizmaları sızlıyor. Militan eylemleri yatıştırmak için 'gerçekleri çarpıtan "bilimsel"(!) açıklamalar getiriyorlar. Örneğin, *Milliyet*'in köşe yazarlarından Çetin Altan, "toplumsal yapımızı ne kadar tanıyoruz" başlıklı yazısında şöyle bir "analiz" yapmış:

"Her aile ortalama beş kişiden oluşuyorsa, biz yaklaşık onbir milyon aileyiz.

"Bu ailelerin geçimlerini sağladıkları 'uğraş alanları' karşımıza nasıl bir tablo çıkartıyor...

"...Memurların sayısı sadece bir milyon dört yüz bindir Türkiye'de ve nüfusun ellide birini oluşturmaktadır.

"Aile çevrelerinde de hesaplarsak, elli beş milyonda yedi milyon kişi, devlet bütçesinden geçinmeye çalışıyor...

"Türkiye'de küçük esnaf ve zanaatkar sayısı beş milyona yakın. Aile çevreleriyle yirmi milyon kadar...

"Türkiye'nin 'uğraş' yapılanmasında toplumsal iskeletin belkemiğini, memurlar değil, onlar oluşturuyor...

"Sendikalı iki buçuk milyona yakın işçimiz var...

"Nüfusun yüzde kırk sekizi kırsal kesimdedir. On bir milyon aileden beş milyonu kırsal bölümde yaşar..." (*Milliyet*, 14 Ocak 1989)

Çetin Altan'a göre, memurlar ve aileleri 7 milyon, esnaf-zanaatkarlar ve aileleri 20 milyon, işçiler ve aileleri ise 12,5 milyon dolayında bir rakam tutuyor. Bir de kırsal kesimdeki 25 milyon var. Çetin Altan'ın "toplumsal yapısı" bu kadar.

Bu "analiz"in gariplikleri çok. Örneğin burjuvaziden söz edilmiyor. Sonra, Altan, işçi sınıfını olabildiğince küçük göstermek için "işçi = sendikalı işçi" diye keyfi bir belirlemede bulunmuş. "Toplumun belkemiği" dediği esnaflarla kırsal kesimde yaşayan ve tümü işçi değil diye varsayılanların sayısını ise şişirdikçe şişirmiş. Şişirmiş ama bu kez de 55 milyonluk Türkiye'nin nüfusu 64,5 milyona çıkıvermiş(!) Hesaplayalım: (7m.+20m.+12,5m.+25m.) = 64,5 milyon!!! Çetin Altan'ın "toplumsal yapısını ne kadar tanıyoruz" sorusuna kendi verdiği yanıt çok komiktir.

Ayrıca, ülkedeki işçi sayısı, ne sendikalıların ne de sigortalıların sayısına bakarak ortaya çıkmaz. Sendikasız, sigortasız-kaçak işçiler, çırak adı altındaki genç işçiler, milyonlarca işsiz, memur işçiler nereye gitti? Ya, kırda yaşayan nüfus diye bir çırpıda geçilen tarım işçilerini ne yapmalı? Çetin Altan, toplumsal gerçeğin gözünü çıkarmış! Ama neyse ki, işçi sınıfı kendini Çetin Altan'ın yazdıklarıyla tanıyacak değil!

Biz 333. sayımızdan başlayarak altı bölümlük bir Çek-Al olarak yayınlanan "En büyük işçi sınıfı başka büyük yok" başlıklı araştırma yazısında bu konuyu ayrıntılarıyla ele almıştık. Son zamanlarda sendikal harekette, bazı dergilerde de ve işçi sınıfının gerçek büyüklüğü üstüne yazılar yayınlanmaya başladı. Örneğin *Yol-İş Dergisi*'nin 14 Ağustos 1988 tarihli sayısında "Biz işçiler kaç kişiyiz" başlıklı bir yazı, yayınlandı. Burada şöyle deniyor:

" 'Türkiye'de kaç işçi var?' sorusuna doğru cevap verebilmek için, kimlerin işçi olduğu konusunda anlaşmak gerek. Bilim adamlarının görüşüne göre, hayatını aldığı ücretle sürdüren ve işveren vekili durumunda olmayan insanlar işçidir. Yapılan işin niteliği insanın işçiliğini etkilemez. Tahsili, cinsiyeti, oturduğu yer de işçiliği etkilemez. Buna göre üniversite mezunu işçi de vardır, okuma yazma bilmeyen de. Yalnızca kafasıyla çalışan işçi de vardır, kazma kürek çalışan da. Vasıflı işçi de vardır, vasıfsız da..."

İşçi tanımını yaptıktan sonra yazı, Türkiye'de 51 milyon olarak saptadığı toplam nüfusta, "iş sahibi veya iş arayan" kategorisinde 18 milyon 400 bin insan olduğunu belirtiyor. Yazıda yer alan tabloya göre, bu miktarın 2,3 milyonu işsiz işçi, 6,4 milyonu işli işçi. Yani toplam işçi sayısı 8,7 milyondur. İşçiler, çalışabilenlerin yüzde 47'sini, hemen hemen yarısını oluşturuyorlar.

Buradan yola çıkarak, Çetin Altan gibi, ortalama aile büyüklüğünü 5 kişi alırsak, *işçi sınıfının* büyüklüğü, (8,7 milyon kere 5) = 43,5 milyon eder. Ama biz aile boyunu ortalama 4,5 insan olarak kabul edelim. 39,1 milyon buluruz. Bekar işçilerin olacağını, çift yazma olabileceğini vb. dikkate alarak, hadi diyelim 30 milyon. İşçi sınıfı 30 milyon insan! (*İşçinin Sesi*'nde yayınlanan araştırmada bu işçi sınıfının büyüklüğünü, birbirinden farklı yöntemlerle hesaplamış, işçi sayısını kabaca 8-11 milyon, işçi sınıfının büyüklüğünü ise 25 milyon dolayında bir rakam elde etmiştik).

İşin güzel yanı, bu süreç içinde, işçiler kendi devasa güçlerinin, yalnızca sayısal büyüklükleriyle bile burjuvaziyi bir kaşık suda boğabileceklerinin daha fazla farkına varmaktadırlar. *Yol-İş Dergisi*'nin 30 Kasım 1988 tarihli sayısında yayınlanan bir yazı, buna değiniyor ve bazı sonuçlar çıkarıyor:

"DİE'nin 1985 yılında yaptığı araştırmaya göre, *işçilerin faal işgücüne oranları yüzde 47,5'a ulaşmıştır. Bu 8,7 milyon işçi demektir.* Bu rakamlara göre işçilerin sayısı Türkiye'de 25 yılda *6 milyon* artmıştır...

"Görülüyor ki, faal nüfus içindeki oranları yüzde 50'ye yaklaşan işçilerin örgütlü olmaları ve birlikte mücadele etmeleri durumunda güçleri hiç de az değildir. *Bir genel grev yapılsa, Türkiye'de yaşam durur; işçiler topluca bir siyasal tercihte bulunsalar, tercih ettikleri parti kolayca iktidar olabilir...*" (*Yol-İş Dergisi*, 30 Kasım 1988)

İşçi sınıfı, hem sayısal büyüklüğüyle hem de üretimde tuttuğu yerden aldığı korkunç güçle, tüm yaşamı da durdurur, topluca siyasal tercihte de bulunur, daha neler neler yapar! Çetin Altan'ların, TBKP'li uyuz reformistlerin, tüm burjuvazinin derdi de, bunu engellemeye, durdurmaya çabalamak değil mi? Sel olup taşacağız, tüm engelleri aşacağız.

Salih Can

Kürt halkının da tek güvencesi işçi sınıfıdır

Uzlaşmacılara kulak asmayın

Kürt ulusal hareketi kavgasını Türkiye işçi sınıfının devrim savaşıyla bağlamalıdır. Bunun garantisi Türkiye Kürdistanı'nda işçi sınıfının göreceli ağırlığının artması, sınıfsal bakış açısının egemen olmasıdır. Burjuvazi Kürdistan'a yaptığı yatırımlarla tam da bunun oluşmasının nesnel tabanını döşüyor, ilmeği kendi eliyle boynuna geçiriyor.

Kemal Koldaş

Türkiye Kürdistanı, hem Türkiye burjuvazisi, hem de devrimci hareketi açısından daima büyük bir önem taşımıştır ve taşımaya devam ediyor.

Burjuvazinin Kürdistan'a yaklaşımı

Kürdistan'da kapitalizmin gelişme aşamaları ve Türkiye burjuvazisinin Kürdistan'a yaklaşımını *İşçinin Sesi*'nde şöyle özetlemiştik:

"1950'lere kadar süren dönem, Türkiye Kürdistanı için tam bir yağma ve talan dönemiydi. Sermaye birikimini sağlamak için yola çıkan Türk burjuvazisinin gözü başka şey görmüyordu. Çıplak şiddet, zorbalık ve 'katliamdan başka birşey olmamaları nedeniyle savaş bile sayılmayan' bir dizi *sömürge savaşı* bu döneme damgasını vurdu. 1960'lara kadar uzanan bu dönemin son onbeş yılında Türkiye Kürdistanı'nda yavaş bir kapitalist gelişme vardı, ama dönemi bir bütün olarak belirleyen yukarıda sözünü ettiğimiz ekonomi-dışı zor oldu. Askersel-stratejik, siyasal amaçla yapılan sınırlı bazı yatırımlar dışında kayda değer yatırım söz konusu değildi.

"1960'lar sonrasında Türkiye'de gelişen tekelci kapitalizm, bunun giderek finans-kapitale yükselmesi ve özellikle 1970'ler sonrasında devlet tekelci kapitalizminin egemen oluşu Türkiye Kürdistanı açısından da yeni bir dönemin önkoşullarını yarattı.

"1980 faşist darbesi öncesindeki 15 yıllık dönemde, Türkiye Kürdistanı'nda hızlı bir kapitalist gelişme sürdü. Bu temelde de yeni, geçmiş dönemin 'isyan' hareketlerinden farklı nitelikte bir ulusal hareket yükseldi. Bu dönemde Türkiye'de devlet tekelci kapitalizmi gelişti. Süper kâr peşinde koşan bir mekanizma oluştu. Dışa açılma, emperyalistleşme isteği acilleşti ve bunun gerçekleşemediği oranda da ülke içindeki sömürü yoğunlaştı.

"Bu 'içeride yoğunlaşma'nın ne tür gelişmelere yol açabileceğini hep birlikte yaşayarak gördük. 1980 faşist darbesi sömürünün ülke içinde yoğunlaştırılması karşısında yükselen halkın savaşımını bastırma gereksiniminin, vazgeçilmez bir zorunluluk durumuna ulaştığı bir noktada geldi. Birçok şey yaptı ama emperyalistleşmede önemli bir adım atamadı.

"Türkiye'nin emperyalistleşme isteği devlet tekelci kapitalizminin gelişmesine paralel olarak ve son yıllarda giderek artan bir şekilde şiddetleniyor.

"Emperyalistleşmeye çalışan Türkiye için bu yolun nasıl ve neden bir çıkmaz yol olduğu ve bu durumda izlenmek istenen dış politika üstünde burjuvazi arasında yürüyen tartışma *İşçinin Sesi*'nde birçok kez dile getirildi. Son aylarda Musul-Kerkük konusunda ortaya çıkan tartışmalar, konunun burjuvazi açısından ne kadar acillik kazanmış olduğuna örnektir.

"Emperyalistleşme isteğiyle kıvranan Türkiye burjuvazisi bu yolda ilerlemesinin, dışa açılmasının karşısına çıkan engellere çarptıkça ne olacak? Söz konusu gereksinim yok edilemeyeceğine göre, proletarya bu açmazı devrimle kaldırıp atıncaya kadar, biriken basınç kendine elbette başka çıkış yolları arayacak.

"İşte, Türkiye burjuvazisinin, iç sömürge Kürdistan'a ve Kürt sorununa yanaşımında son dönemde ortaya çıkan değişimlerin ardında, dışa yeterince açılamayan burjuvazinin gözünü Kürdistan'a çevirmiş olması yatıyor." (S.Sakalı, *İşçinin Sesi*, sayı:324, 11 Mart 1987, s.7)

Başka bir biçimde ifade edersek, Türkiye finans kapitalinin Türkiye Kürdistanı'na yanaşımı, hem Türkiye'nin nesnel koşullarından kaynaklanıyor, hem de içinde yeraldığı emperyalist sistemin genel koşullandırmalarından etkileniyor. Yanaşımda bir anlamda "yeni sömürgeci" yöntemler öne çıkıyor.

Ortadoğu'da Kürt sorunu

Ancak burjuvazinin bu yanaşımında ilgisinin yalnızca Türkiye Kürdistanı ile sınırlı olduğunu söylemek doğru olmaz. Çünkü Kürt sorunu uluslararası bir sorun olarak çıkıyor. Burjuvazinin Ortadoğu'ya açılma, yeni pazarlar kapma düşünde önemli bir yer tutuyor.

Kürdistan'ın dört parçası arasında sosyo-ekonomik açıdan en gelişmişi ve en büyüğü, tarihsel olarak Kürdistan'ın merkezi olan parça, Türkiye Kürdistanı'dır. Ancak bugün, siyasal çelişkilerin odaklaşmasının da Türkiye parçasına kayması sözkonusudur.

Kuşkusuz bunun birçok nedeni vardır. Ancak en baş nedeni, yakın bir zamana kadar süren İran-Irak savaşı ve Türkiye'nin aldığı "leş kargası" tavrıdır. Tarafsızlık adı altında kendi tarafını tutarak savaşa burnunu sokmasıdır. Daha savaş sürerken Irak gücünün yetmemesi nedeniyle Kürt sorununu Türkiye'ye havale etmişti. Ateşkesten sonra Irak Kürdistanı'nda giriştiği insanlık dışı katliamla Irak'taki Kürt peşmergelerini de Türkiye'ye "ihraç" etti.

Savaşın getirdiği yıkım, hem Irak'ın, hem de İran'ın kendi iç sorunlarıyla uğraşmalarını zorunlu kılıyor. Kürt sorunuyla "ilgilenmek" de Türkiye burjuvazisine düşüyor.

Bunun en somut göstergelerinden birisi, Türkiye'ye sığınmak zorunda kalan peşmergeler konusunda burjuvazinin aldığı tavırdır. Tarih boyunca Kürtlere karşı sürekli katliamlara girişmiş, kaba kuvvetle Kürdistan'ı talan etmiş, Kürtleri ulusal baskı altında ezmiş olan ve onlara karşı halen silahlı savaş yürüten Türkiye burjuvazisi, peşmergelere "kucak" açar göründü.

Burjuvazi böyle davranırken, yaklaşan referandumda Kürt halkından oy toplamak, 1980 sonrasında girişilen baskıları unutturmak, Avrupa'ya hoş gözükmek, "bakın bizde demokrasi var, Kürtlere baskı yapmıyoruz" demek gibi bazı kısa vadeli hesapları vardı. Ancak bir de Türkiye Kürdistanı'ndaki silahlı mücadeleyi bastırmak için Kürt hareketleri içindeki ayrımlardan yararlanmak, Türkiye'ye sığınan bu Kürtlerin PKK'ya "silahlı mücadelenizi şimdilik durdurun" baskısını yapmalarını sağlamak, Ortadoğu'ya açılmada Kürt sorununu atlama tahtası yapmak gibi bazı uzun vadeli hesapları da vardı.

Kuşkusuz hesap yapmak başka, hesabı gerçekleştirmek başka birşeydir. Burjuvazinin böyle tavır almasındaki en başta gelen neden, başka türlü davranmasının olanaksız olmasıdır. Esas olarak "başımıza bir de bu iş geldi, bari şu şekilde yararlanmaya çalışalım" demek zorunda kalmasıdır.

Aradan geçen süre, burjuvazinin peşmergelere hiç de insancıl davranmadığını, kendi "iç" Kürt sorununu çözemediğini, peşmergelerin de onun başına bir "bela" daha eklediğini gösterdi.

Buna karşılık burjuvazi Kürdistan'daki askeri gücünü artırdı. İran, Irak, Suriye sınırının "koruma ve güvenlik sorumluluğunu", Jandarma Genel Komutanlığı'ndan Kara Kuvvetlerine devretti. Yani kendi yönetim aygıtında, devlette sorumluluğu "iç" güvenlikten "dış güvenlik" bölümüne verdi.

Belkemiksizlerin burjuvaziye hediyeleri

Türkiye'deki sosyo-ekonomik bunalımın ve Kürt sorununun çözümsüzlüğüyle bunalan burjuvazi, uzun vadeli hesapları doğrultusunda hiçbir önemli adımı atamazken, Türkiye sol hareketindeki hainler ve Kürt hareketi içindeki belkemiksizler burjuvaziye bazı hediyeler verdiler.

Bazı Kürt liderlerinin neler dediklerine bir bakalım:

"İran Kürdistan Demokrat Partisi lideri Abdurrahman Kassımlı şunları diyor: 'Ben on yıldır dağda savaşıyorum. Bu yüzden savaşa karşıyım. Başkaları adına konuşmak istemem ama daha önce de söyledim. İran, Irak ve Türkiye arasında en çok demokrasi Türkiye'de var. Ben onların yerinde olsam demokratik mücadeleyi geliştirmeye çalışırdım.

" 'Türkiye Avrupa ve demokrasi kartına oynuyor, şimdiki yöneticilerin çekingenliğine rağmen. Türkiye'de yaşayan Kürt'lerin ulusal haklarını ve kimliğini tanıma durumunda kalabilir.' " (*Cumhuriyet*, 8 Aralık 1988)

Yani, Türkiye'nin Avrupa'ya hoş görünecek kadar "demokratik" adımları Kassımlı için yeterli demokrasi sayılacak. Bir başkası, Iraklı Kürt lideri Kürdistan Yurtsever Birliği Başkanı Celal Talabani de şunları diyor:

"Kürt sorununa topluca siyasal bir çözüm bulmalı. Dünya detanta gidiyor iki süper güç tüm bölgesel sorunların çözümünden yana, Kamboçya, Namibya, Angola, Afganistan ve Kıbrıs bu sorunlar çözülürken neden Kürt sorunu çözülmesin. ... Kürt asıllı milletvekillerini toplayarak onları muhatap almalı, onların önereceği şekilde sorunu çözmeli. İspanya örneğine bakın, kültürel haklar tanınınca, ayrılma yanlısı azınlıklar tecrit oldular. Türkiye'deki Kürtler haklarına sahip olurlarsa, İran ve Irak'taki Kürtler Türkiye'ye büyük sempati besleyeceklerdir. Bu da Türkiye'nin sınırları ötesinde bir güvenilirliğe sahip olması anlamına gelir."

Talabani şöyle devam ediyor.

"Ben Kürtlerin yaşadığı tüm bölgenin Türkiye tarafından işgal edilmesini tercih ederim. Hiç olmazsa tek bir hükümetle muhatap olurum." *(agy)*

İki Kürt lideri de bu demeçleri katıldıkları Sosyalist Enternasyonal toplantısında veriyorlar. Erdal İnönü ile de görüşmek istiyorlar ama İnönü "vakit yokluğu" gerekçesiyle görüşmek istemiyor.

Bir yanıyla bu demeçlere şaşırmamak gerekir. Bir kere her iki lider de Kürdistan'ın, Türkiye parçasına oranla sosyo-ekonomik açıdan göreceli geri iki parçasından geliyorlar. Dolayısıyla sınıfsal ayrışmanın ve bakış açılarının daha yüzeysel olduğu, belkemiksizliğin, güce tapmanın, rüzgara göre konuşmanın daha yoğun olmasının güçlü nesnel nedenleri olan parçalar bunlar. Üstelik Talabani gibi Kuzey rüzgarlarına bakanların uzlaşmalara yönelmelerine şaşmamalıyız.

Her iki lider de, kötünün iyisine yamanmak istemiyle Kürt ulusunun mücadelesini bir kalemde siliyor, Türkiye burjuvazisine peşkeş çekmeye çalışıyorlar. Talabani daha da ileri gidip, Türkiye'yi bütün Kürdistan'ı işgale davet ediyor. Bu kadar onursuzluğa da pes doğrusu!

Yeni sosyal-emperyalistler

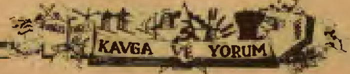
Kimi Kürt liderlerinin bu demeçlerinin yanısıra burjuva köşe yazarları da hızla "Kürt sorunu"nu tanıma yönünde yol alıyorlar. Birçoğu kültürel eşitlik, eşit haklar platformunu önermeye başladı.

Resmi yeni sosyal demokratlar ve Doğu Perinçek gibi liberal burjuvaziye yamananların, kuşkusuz bu iş çok hoşuna gidiyor. Burjuvaziye bir adım attırdık diye seviniyorlar. Oysa Kürt sorunu gibi yayılmaya elverişli bir konuda, günümüz koşullarında "eşit haklar"ı savunmak, burjuvaziye adım attırmak *bile* değildir. Emperyalistleşmek amacıyla kıvranan burjuvaziye yol açmak, ona somut alan önermektir. Yani onun emperyalistleşmesine umut bağlamak, ondan kırıntı beklemektir. Buna da Marksist-Leninist terminolojide *sosyal-emperyalistlik* denir.

Doğru Leninci tavır, burjuvazinin her türlü yayılmacı çabalarına karşı durmak ve Kürt ulusunun ayrılma hakkını ikircimsiz savunmaktır. Ezen ulusun komünistlerinin görevi budur.

Kürt ulusal hareketi de böyle onursuzluklara karşı uyanık olmalı, Türkiye'de finans kapitalin erki yıkılmadan ayrılma hakkının özgürce yaşama geçirilemeyeceğini bilerek, kavgasını Türkiye'deki işçi sınıfının devrim savaşıyla bağlamalıdır.

Bunun garantisi de Türkiye Kürdistanı'nda işçi sınıfının göreceli ağırlığının artması, sınıfsal bakış açısının egemen olmasıdır. Burjuvazi Kürdistan'a "yeni sömürgeci" yanaşımlarıyla, yaptığı yatırımlarla tam da bunun oluşmasının nesnel tabanını döşüyor, ilmeği kendi eliyle boynuna geçiriyor.

İŞÇİNİN SESİ ÇEK-AL

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:15, Sayı:373, 27 Mart 1989

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

GENÇLİK VE GÖREVLERİMİZ

En önemli görev, merkezi devrimci bir gençlik örgütlenmesi oluşturulmasıdır. Merkezi devrimci örgütlenmenin en büyük özelliği okul tabanlı olmamasıdır. İşçi-işsiz gençler de buna katılmalıdır. Sınıf düşmanlarına karşı katı tutum bu örgütlenmenin kilit noktası olmalıdır.

Gülen Erdilek

Giriş

Türkiye'de genç nüfusun yeri ve durumu

1985 nüfus sayımı verilerine göre, 24 yaşından küçükler Türkiye nüfusunun %58'ini, 29 yaşından küçükler ise %66'sını oluşturmaktadır. 10-24 yaş arasındakilerin iktisaden faal nüfus içindeki oranı %80'dir. Bu veriler Türkiye'de gençlerin ne büyük bir ağırlık taşıdığını, toplumun ne kadar dinamik bir toplum olduğunu göstermektedir.

Ancak gençler, her alanda binbir türlü sorunla karşı karşıyadırlar.

Kırda genç tarım işçileri, düşük ücret, işsizlik, eğitimsizlik vb. her sorundan nasiplerini alıyorlar. Tarım işçilerinin dışında kalan kır emekçilerinin gençleri, düşük taban fiyat uygulamaları, girdilerin fiyatının yüksek olması vb. nedenlerle ağır ekonomik yük altında yaşamaktadırlar.

Kentlerde yaşayan gençleri en genelinde işçi ve öğrenci gençlik diye ayırabiliriz. Önemli miktarı işçi sınıfından gelen, işsiz gençlerin de sayıları gün geçtikçe büyümektedir.

İşçi gençlik kendi içinde çırakları da barındırıyor. 1987 yılında Türkiye'de en az 1 milyon çırak olduğu gazetelere yansıdı.

Çırakların ekonomik-siyasal hakları büyük kısıntıya uğramış durumdadır. Sendikalaşmaları, grev yapmaları yasaktır. 16 yaşın altında olanların sendikaya üye olabilmesi için veli izni gerekiyor. Netaş grevinde de gördüğümüz gibi, işverenler çırakları grev kırıcısı olarak kullanılabilmektedirler. 11 yaşın altındakiler ise "aday çırak" adı altında neredeyse bedava işgücü olarak kullanılmaktadırlar.

Bir yerde okuyup, aynı zamanda çalışan işçiler sendikalı olamıyorlar ama sendika yetki işlemlerinde çalışanların sayısına dahil ediliyorlar. Aynı işte çalışmalarına rağmen, işçiye bile yetmeyen asgari ücretin ancak 1/3 kadarını alıyorlar.

Öte yandan, DPT istatistiklerine göre, 1985 yılında 966.195 toplam kayıtlı işsizin 530.485'ini, yani %54,9'unu genç işsizler oluşturmaktadır. Bir yıl içinde bu oran %55,1'e yükselmiştir. Okullardan mezun olanların önemli bir bölümünün de işsiz kaldığını düşünürsek bu oranın bugün daha da büyüdüğünü söylemek yanlış olmayacaktır.

Bildiğimiz gibi, Türkiye'de taze ve güvenilir istatistik bulmak oldukça zordur. Gençlik alanında da 1960'lardan beri değiştirilmeden kullanılan bir tablo var. R. Yürükoğlu yoldaşımızın 1970 yılında *Emek* dergisinde yayınlanan "*Sosyalist Gençlik Örgütü'nün kuruluşu üzerine*" başlıklı yazısında kullanılan bu tablonun aynısı 1986 Petrol-İş yıllığında da grafik olarak ve hem de bayatlığından hiç söz edilmeden yayınlanmış. 16 yıl içinde rakkamlar hiç mi değişmedi? Tablo şöyle:

	Genç nüfus içindeki yeri(%)	Üniversiteliler içindeki yeri
Köylülük (tarım)	76.00	17
İşçi	20.00	8
Memur	02.82	42
Müteşebbüs (girişimci)	00.67	33

Bugün bu tablo, bize ancak şu genel doğruyu hatırlatır ki öğrenci gençlik, çeşitli sınıfsal kökenlerden gelen gençlerden oluşmaktadır. Dağılıma ise yeniden bakmak gerekir.

Öğrenci gençlik tüm zayıf halka ülkelerde olduğu gibi, Türkiye'de de politizasyona en açık kesimler arasındadır.

Emperyalistleşmek için yanıp tutuşan finans kapital, okulları kendi istediği türden kadro yetiştirme alanı olarak görüyor, tüm eğitim bu doğrultuda örgütlüyor.

Öğrencilerin akademik-demokratik hakları yoktur. Üniversiteler özerk değildir. Yurt sorunu, harç sorunu, yiyecek sorunu, ulaşım sorunu ... Gençliğin siyasal yaşama aktif katılmasının önüne engeller konmuştur.

Türkiye'de genç nufus toplumda bu kadar ağırlıklı yer tutmasına ve gençlik hareketinin demokrasi ve devrim mücadelesindeki yeri çok önemli olmasına rağmen, gençlik kavramı bir türlü doğru olarak ele alınmadı. Bu yüzden önce kısaca gençlik tanımına bakmakta yarar var.

Gençlik nedir?

Yürükoğlu yoldaşımızın 9 Şubat 1970 tarihli *Emek* dergisinde yayınlanan yazısı, bugün de güncelliğini korumaktadır. Yoldaşımızın o yazısı ile gençlik kavramına açılım gelmiştir. Türkiye'de ilk kez soruna sınıfsal bakış açısı getirilmiştir:

"Gençlik ayrı sosyal sınıf ya da tabaka değildir. Her genç içinde bulunduğu sınıfın özelliklerini yansıtır. Sosyalistler, gençlikten, işçi sınıfı ve öteki emekçi sınıf ve tabakaların gençliğini anlar. Yalnızca üniversitelilere gençlik demek doğru değildir. Çünkü üniveresite küçük burjuva ortamıdır. ... Bu nedenle gençliği üniversitelilerle sınırlamak, yalnızca küçük burjuvazinin gençliği gençlik sayılır demektir. Oysa her sınıf ya da tabakanın gençliği vardır." (*İşçinin Sesi*, sayı: 198)

Gençliği böyle değerlendirmek en başta ona gereksiz misyonlar yükleme hatasına düşmekten alıkoyar. Türkiye'de gençliğe öyle bir misyon verilmiştir ki, anlayış olarak sınıf mücadelesinde işçi sınıfının tuttuğu yeri gençlik almıştır.

Bizim açımızdan gençlik emekçi sınıfların gençliğidir ve ancak bir araya toparlanmış emekçi gençlik başarı sağlayabilir.

Türkiye gençlik hareketi daha çok öğrenci gençlik hareketi üzerinden gitmektedir. Bunun nesnel nedenleri olmakla beraber, komünistler bunun değişmesi, emekçi halkın gençliğinin kaynaşması için uğraşmalıdır. Bugün tüm gençliğin görevi, işçi sınıfının yolundan yürüyerek, mücadelesini bir üst noktaya çıkarmak, devrimin gerçekleşmesi için mücadele etmektir.

Öğrenci gençlik

Marksizmden bazı genel yaklaşımlar

Türkiye'de öğrenci gençlik gençlik hareketinde ağırlıklı bir yer tuttuğu için, Marksizm-Leninizmde gençliğe bakarken, özellikle öğrenci gençlik konusuna dikkat çekmek yararlı olacaktır.

Lenin öğrencilere ilişkin olarak şöyle söylüyor:

"Öğrenciler, aydın topluluğunun en duyarlı kesimidir. Aydın topluluğuna aydın denmesinin nedeni de tüm toplumdaki siyasal guruplaşmaları ve sınıf çıkarlarını en kesin, en kararlı, en bilinçli bir şekilde yansıtması, ifade etmesidir. Öğrencilerin siyasal guruplaşması tüm toplumun siyasal guruplaşmasına tekabül etmeseydi, öğrenciler öğrenci olamazdı. 'Tekabül etmek' öğrenci guruplarıyla toplumsal gurupların sayı ve güç açısından mutlak olarak orantılı olması anlamında ele alınmamalıdır. Toplumda varolan gurupların, öğrencilerin de arasında varolmasının gerekli ve kaçınılmaz olması anlamında ele alınmalıdır." (Lenin, *Gençlik Üzerine*, İngilizce basım, s.89)

Aydınlar toplumdaki siyasal guruplaşmaları ve sınıf çıkarlarını en iyi yansıtan bir topluluktur. Burjuva aydın burjuvazinin, küçük burjuva aydın küçük burjuvazinin ve işçi aydın da işçinin çıkar ve konumunu en iyi yansıtır. Öğrenciler de, aydınların en duyarlı kesimidir. Dolayısıyla bu söylenenler onlar için daha da geçerlidir.

Toplumda varolan guruplaşmaların öğrenciler arasında da yansıma bulması kaçınılmazdır. Ancak kuşkusuz bu yansıma, öğrenci topluluğunun kendi yapısının prizmasından geçerek olur. Şöyle ki:

Eğitim olanakları toplumdaki tüm sınıflara eşit dağılmamıştır. Kapitalist toplumda bu olanakların işçiye uzanması sınırlıdır. Bu nedenle öğrencilerin sınıfsal köken açısından yapısı toplumdaki sınıfsal denge ile aynı değildir. Öğrenciler daha çok küçük burjuva kökenlidirler.

Toplumdaki ana siyasal guruplaşmalar öğrenciler arasında mutlaka yansır ama toplumdaki güç dengesiyle aynı orantıda yansımaz çünkü öğrencilerin yapısı toplumla aynı değildir. Öğrencilerin yapısı ağırlığıyla küçük burjuva olduğuna göre, siyasal guruplaşmaların yansımasında bu küçük burjuva ağırlık önemli bir etken olacaktır. Hem küçük burjuva çıkarlar daha geniş yansıma bulacaktır, hem de güce tapma vb. küçük burjuva özellikler nedeniyle öğrenci arasında rüzgarın toplumda güç kazanandan yana esmesi gibi olgular yaşanacaktır.

Ancak yaşamın çok renkliliğini bu konuda da unutmamak gerekir. Başka birçok etken de işlemektedir. Örneğin, küçük burjuvazinin yığınsal proleterleşme sürecinde olduğu koşullarda ezenlere karşı mücadele ruhunun öne çıkması söz konusudur. Sonra, aydın oldukları için Marksizm biliminin ideolojik etkisiyle öğrenciler arasından işçi aydınlarının çıkma olasılığı vardır. Daha da başka etkenler sayılabilir.

Ne olursa olsun, şu kesindir ki öğrencileri toplumdaki sınıf çatışmasından uzak tutmak olanaklı değildir. Hele ki keskin çelişkilerin olduğu bir toplumda öğrencilerin süklüm püklüm oturacaklarını sanmak aptallık olur.

Nitekim, Türkiye tarihi bunun örnekleriyle doludur. Son yıllardan örnek verecek olursak işçi sınıfının, yeni bir dönem açan Netaş eyleminden çok geçmeden, öğrenciler de tepkilerini yüksek sesle dile getirdiler, sokaklarda *Enternasyonal*'i söylediler. Nisan 1987 eylemlerini hepimiz hatırlarız. Ertesi yıl, Nisan 1988'de ise rektörlük binası işgali ile öğrenci hareketinde yine bir dönemeç yaşandı.

Akademik eylemlere tavır

Sınıf mücadelesi öğrenciler açısından ilk olarak akademik alanda baş gösterir. Bunun doğru gelişebilmesi için, Lenin'in şu dedikleri gerçekten öğreticidir:

"Bir akademik hareketin, bir siyasal hareketin düzeyini düşüreceği, ya da böleceği ya da ondan uzaklaşacağı koşullar olabilir ve o zaman sosyal demokrat (komünist—*İ.S.*) öğrenci gurupları kuşkusuz, ajitasyonlarını böyle bir harekete karşı yoğunlaştıracaklardır Ancak, içinde bulunduğumuz dönemin nesnel siyasal koşullarının farklı olduğunu herkes görebilir

"(...)

"Bu koşullar altında, akademik harekete karşı olduklarını ilan etselerdi, sosyal demokratlar (komünistler—*İ.S.*) büyük bir yanlış yapmış olurlardı Hayır, partimize bağlı öğrenci gurupları, hareketi desteklemek, ondan yararlanmak ve onu genişletmek için her çabayı göstermelidir.

"(...)

"1908 Rusyası'nda yığınsal bir öğrenci savaşımının başlaması, siyasal bir belirtidir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar* Ing basım, c.15, s.215-216)

Buradan da anlaşıldığı gibi, akademik eylemlerin dönemlerle bağını unutmamak gerekir "Akademik hareketin bir siyasal hareketin düzeyini düşüreceği ya da böleceği ya da ondan uzaklaşacağı koşullar olabilir" deniyor. Yani döneme, duruma, akademik hareketin hedeflerine ve biçimine bakmak gerekır.

Faşizmin çözülmeye başladığı yıllar akademik eylemlerin bir anlam ifade ettiği yıllardı Harçlar yüzünden öğrencilerin bir öğün yemek yemeleri bile önemli bir mücadeleydi. Ama bugün öyle değil. Bugün, akademik eylemlere mucadeleyi yoğunlaştırmak, hareketin düzeyini düşürücü bir işlev görmektedir Salt "akademiklik" yapmak anlamına gelmektedir.

Bunun şimdiki baş sözcüleri TBKP'lilerdir. Bunlar, oğrenci eylemlerinin giderek siyasallaşmasından ölesiye korkuyorlar. Örneğin, öğrenci hareketinde bir dönüm noktası işlevi gören Nisan 1988 direnişinde, rektörlük binası işgalinde, provokasyon diye yaygarayı kopardılar.

Böyle dönemlerde salt "akademiklık" yapmak düpedüz ihanettir. Yapmamız gereken, "akademik" protestoları siyasallaştırmaya çalışmaktır. Ajitasyonu öyle yönlendirmeliyiz ki, devrinin kaçınılmazlığı, bu doğrultuda sınıf mücadelesinin kaçınılmazlığı bilinçlere çıkmalıdır.

Lenin'e Bolşevik oğrencilerden bir mektup geliyor 1908 yılında, "akademik eylemlere karşıyız" diyen mektubu Lenin eleştirirken şöyle diyor:

"Devrimin derslerindeki 'son sözü' yineleyerek, yalnızca siyasal eşgüdümlü eylem çağrısı yapmak yeterli değildir Bütun olanaklardan, bütün koşullardan herşeyden önce, kim olurlarsa olsunlar ileri öğelerle otokrasi arasında çıkan bütün yığınsal çatışmalardan *yararlanarak*, siyasal eylem için ajitasyon yapmaya *yetenekli olunmalıdır.*

"Bizim işimiz, 'akademik' protestocular yığınına çatışmanın nesnel mantığını açıklamak, onu *bilinçli olarak* siyasallaştırmaya çalışmak, Sosyal Demokrat (komünist—*İ.S.*) öğrenci gurupları-nın yürüttüğü ajisatyonu on kat artırmak ve *bütun* faalıyetini öylesine yönlendirmek..." (Lenin, *agy*, c.15, s.215)

Yığın çalışmasının her alanında olduğu gibi, öğrenciler arasında da onların somut sorunlarından tutarak, bu sorunların devrimle olan bağını göstermek gerekır. Yani, akademik sorunları reddetmek değil, yalnızca o noktada kalıp kalmamak söz konusudur. Yoksa her yeni dönemde hareket o noktadan başlayacaktır.

Hareketin başlangıç noktasına hapsolmayıp ilerlemesinde ışçi sınıfına da gorev düşer İşçi sınıfı, kendi kurtuluşu ıçın mucadele verirken, toplumun diğer ezilen kesimlerinin haklarını da savunmalı, onların ezenlere karşı gırıştıkleri protesto eylemlerını desteklemelı, bunların bir üst aşamaya çıkmasını sağlamalıdır.

Lenin'in bu konuda da güzel bir yazısı var. 1901'de Kiyevli öğrencilerin militan yığınsal eylemlerine karşı ceza olarak, 183 öğrencı askere alınıyor Bunun üzerine Lenin'ın önerileri şoyle

"... Öğrencılerin buna verebilecekleri en uygun karşılık, Kıyevli öğrencilerin tehdidini surdurmek, 29 Temmuz 1899 tarihli Geçici Yönetmelik'in iptal istemini destekleme üzere bütün yuksek öğrenim kurumlarında, kararlı bir öğrenci grevi örgütlemektir

"Ancak, hükümete karşılık vermeleri gereken ler yalnızca öğrencıler değildir. .. Eğer kendilerine yapılan hakaretleri ses çıkarmadan sineye çeken dilsiz köleler düzeyine düşmek istemiyorlarsa bütün halk katmanları içindeki hiçbir bilinçli unsur bu meydan okumayı kabul etmemelidir Bu bilinçli unsurların başında ileri işçiler ve onlarla ayrılmazcasına bağlı olan sosyal-demokrat (komünist—*İ.S.*) orgütler gelır. Işçiler, bugün öğrencilerin keskin bir çatışmaya girdiği bu polis kanunsuzluğunun kıyaslanamayacak ölçüde daha büyük zulüm ve hakaretlerine sürekli uğramaktadırlar. İşçi sınıfı kendi kurtuluşu uğruna mücadeleye başlamış bulunmaktadır. O bu büyük savaşımın kendisine büyük yükümlülükler getirdiğini, bütün halkı despotluktan kurtarmadan kendisını de kurtaramayacağını, her sıyasal protestoya yanıt vermeñin ve bu protestoya her türlu desteği sağlamanın ilk ve en başta gelen ödevi olduğunu unutmamalıdır ...

"Orgütlenecek protestonun biçimini yerel sosyal demokrat (komünist—*İ.S.*) örgütler ve ışçi gurupları saptamalıdır. En pratik protesto biçimleri, bildiriler dağıtmak, saçmak ve duvarlara yapıştırmak ve toplumdaki sınıfların en geniş ölçüde çağrılacağı toplantılar örgütlemektir." (Lenin, *Gençlik Üzerıne*, s.68-70)'

Bu alıntıdan çıkan fikri kısaca özetlersek, işçiler, an başta da komünistler, öğrencilere sahip çıkmalı, onların eylemlerini desteklemeli, *ilerletmelidir*

Öğrenciler arasındaki siyasal guruplaşma

Öğrenciler arasında siyasal guruplaşma olması kaçınılmazdır. Toplumdaki değişık sınıf ve tabakaların çıkarını, görüşlerini savunan bu değişik guruplar arasında ideolojik birlik sağlanması olanaklı değildir. Lenin'e bakalım:

"Tartışılan konu öğrencilerin oynayacağı özel siyasal roldür. Ve görmüyor musunuz ki, once, öğrencilerin toplumun geri kalan kesiminden kopmamış olduğu ve bu nedenle bir bütün olarak toplumdaki sıyasal guruplaşmayı her zaman ve kaçınılmaz olarak yansıtacağı gerçeğine gözlerinizi kapamak zorundasınız Ve daha sonra da, gözleriniz kapalı, genel olarak öğrenciler, şöyle öğrenciler vb. gibi gevezelik etmek zorundasınız. Varılan sonuç belirli bir siyasal partiyle özdeşleşmenin sonucunda meydana gelecek bölünme ve parçalanmaların zararlı olduğudur. Gün gibi açıktır ki, bu tuhaf tezi ileri süren kişi, tezi sonucuna götürmek için siyasal düzlemden meslek ya da eğitim düzlemine sıçramak zorundaydı.

"(...)

"Tartışılan konu, doğası gereği partilerin savaşımından koparılmayacak ve kaçınılmaz olarak bellı bir parti *seçimini* içeren *siyasal* faaliyettir. Öyleyse kişi nasıl olur da, *bütün* siyasal faaliyetin çok ciddi bilimsel eğitimi ve sağlam konuların 'gelişmesi'ni gerektirdiğini ileri sürüp bu seçimi yapmaktan kaçınabilir." (Lenin, *agy*, s.93-94)

Hani "araştırayım öyle seçim yapayım" diyenler vardır ya, Lenin burada bunlara da cevap veriyor. Kişi siyasal guruplaşmadan kaçtığını sanıyorsa, yalnızca sanıyordur. Çünkü gerçekte böyle bir seçim yoktur. Bu da, burjuvazinin ses çıkarmaz duruma soktuğu bir siyasal gurup içinde olmak demektir. Siyasal guruplaşmanın olduğu yerde ise siyasal rekabet kaçınılmazdır.

Bu konu da günümüz koşullarında öne çıkarılması gereken bir konudur. Başını yeni sosyal demokratların çektiği ve hareketi burjuvazinin kuyruğuna takabilmek için kafasını "en geniş güçlerin bırliği" ile bozmuş olan hain çizgi, öğrencileri "akademik" alana hapsetmek için "öğrenciler arasında siyasal rekabet olmamalı" diyor ve bu yönde çalışıyor.

Bu adamların gençliğe yönelik olarak çıkardıkları, *Genç Hukukçular, Hipokrat, Artı* gibi okul temelinde yayınları ve bir de *Söz Hakkı* diye dergileri var ama bunların ıçlerinde dişe dokunur birşey yok. Asıl dişe dokunur bir yazı ise, *Yeni Açılım*'ın Aralık 1988 tarihli sayısında çıktı. Konuk yazar Mehmet Ata Uçum'un sıyasal guruplaşma ve rekabet üzerine yazdıklarını aynen okuyalım:

"...Öğrenci gençlik hareketine, geçmişte de büyük zararlar vermiş olan rekabetçi anlayışların filizlenmesine uygun bir ortam yaratılıyor." (*agy*, s 54).

"Hal böyleyken, öğrenci gençlik hareketinin başına komünist, sosyalist, devrimci, sosyal demokrat, vb sıfatlar yakıştırmak, bu politik güçlerin kendi çevreleriyle öğrenci gençlik arasına mesafeler koymayı getirecektir. Ayrıca gençliği, politik görüşlere göre bölmeye ve kopukluklara yol açacaktır. Öte yandan, sosyal bir bütünlük olarak öğrenci gençliği, politik planda kategorik ayrımlara tabi tutmak, yaşamın gerçeğine de denk düşmemektedir." (*agy*, s.59).

Konuk yazar, tam da ev sahibine uygun, gerçeklerle ve Lenin'in dedikleriyle kafadan çelişen görüşler yazmış.

Yaptıkları, "öğrenci hareketinin geneli" kılıfı altında, burjuva bakış açısını yaymaktır.

Daha neler demiyorlar ki? Öğrenci gençliğin en büyük sorunu kimlik sorunuymuş. Sosyal konumundan kalkarak kendini tanımlayabileceği bir kimlik edinmesinin yolunu açmak gerekirmiş! "İTÜ'lü" kimliği, "Hukuk'lu" kimliği vb. de olumlu değerlerle somut içerik kazanacak olan sosyal kişilik oluşumlarıymış. Peki olumlu değerler neymiş?

"Bu olumlu değerler yurtseverlik, hümanizm ve demokratizmdir. Bunlar aynı zamanda kültürel, ahlaksal ve politik değerlerdir. Önde duran hedef de bütünsel, yurtsever, hümanist ve demokratik bir öğrenci hareketi yaratmaktır." (*agy*, s.57)

Yani, yeni sosyal demokratlar ve konukları, öğrenci gençliği burjuva ya da o yönde çarpıtılmış değerler temelinde birleştirmeye, böylece de militan bir öğrenci hareketini engellemeye çalışıyorlar. Bunu yaparken siyasal ayrışmayı savunanları örgüt bölücüsü olarak göstermeyi de ihmal etmiyorlar. Oysa, siyasal rekabetin varlığı öğrenci örgütlerinin parçalanmasını getirmez. Bu konudaki yanıtı yine Lenin'den okuyalım:

"...Siyasal eğilimlerin iyice ayrışması hiçbir şekilde mesleksel ve eğitimsel birliklerin 'parçalanması' anlamını taşımıyor. Öğrenciler arasında çalışma yapan bir sosyal demokrat (komünist—*İ.S.*) şaşmadan, *yanılmadan* kendisi ya da kendi temsilcileri aracılığıyla, olabilen en çok sayıda, olabilen en geniş 'katıksız öğrenci' ve eğitim çevrelerini etkilemeye çaba gösterecektir. O, yalnızca akademik özgürlük isteminde bulunanların bakış açısını daha genişletmek ve hâlâ bir program arayışı içinde olanlara aynen sosyal demokrat (komünist—*İ.S.*) programın propagandasını yapmak için çalışacaktır." (Lenin, *agy*. s.99)

Böylece bir konu daha açığa çıkmış oluyor: Komünistlerin görüşlerini propaganda etmeleri öğrenci birliklerinin parçalanması anlamına gelmiyor Onlar, mesleksel, eğitimsel birlik çerçevesinde, öğrencileri devrimcileştirmeye çalışırlar.

Peki öğrencileri devrimcileştirme süreci ne anlama gelir:

"Bir sosyal demokrat (komünist—*İ.S.*) için bu, birinci olarak sosyal demokrat (komünist—*İ.S.*) fikirleri öğrenciler arasında yaymak ve 'sosyalist devrimci' diye anlatılsa bile devrimci sosyalizmle hıçbir bağı olmayan fikirlerle savaşmak anlamına gelir. İkinci olarak da akademik olanlar dahil, her demokratik öğrenci hareketini genişletmek, daha bilinçli ve kararlı yapmak için çabalamak anlamına gelir." (Lenin, agy, s.92)

Bu bizim koşullarımızda şu demektir: 1. Komünist fikirleri öğrenciler arasında yaymak, partiyi güçlendirmek ve bu doğrultuda her türlü revizyonist ve sosyal demokrat oportünist ile mücadele etmek. 2. Öğrenci hareketini genişletmek ve bir üst düzeye çıkarmak.

KP'nin görevleri

Buraya kadar söylediklerimizden çıktığı kadarıyla komünistlerin öğrenci gençliğe ilişkin belli başlı görevlerini şöyle özetleyebiliriz:

— Komünistler öğrencilerin özellikle ilk hareketlenme dönemlerinde başlattıkları akademik mücadeleye sahip çıkıp, onu devrim kavgası yolunda ilerletmelidir. Mücadeleyi, dönemi geçmesine rağmen akademik sınırlar içinde tutmak hainliktir.

— Öğrencilerin somut sorunlarından tutularak, bunların devrim ile bağı gösterilmeli, öğrenci hareketinin

devrim mücadelesi yolunda gelişmesi ve bilinçlenmesi için uğraşılmalıdır.

— Bu doğrultuda en yaratıcı önerileri öğrencilere komunistler sunmalıdırlar. Öte yandan komünistler, işçilerin ezen sınıf karşısında öğrencilere sahip çıkmalarını sağlamalıdırlar.

— Siyasal guruplaşmaların olduğu bir toplumda siyasal rekabet önlenemeyeceğine göre, safları açık etmek, ortalığı netleştirmek önem taşımaktadır. Öte yandan siyasal rekabetin, meslek birliklerinin parçalanması anlamına gelmediğini anlatmak ve somut yaşatmak gerekmektedir

— Bağımsız komunist çizgi en açık bir şekilde one sürülmelidir. Komünist dünya görüşü sürekli ve tam işlenmelidir. Öğrenciler arasında komunist partisinin güçlenmesi için çalışılmalıdır. Komünist olmayan fikirlerle yoğun savaşılmalıdır.

Partide gençlerin yeri

Doğası gereği yenilikçi olan komünist partisinin, geleceği simgeleyen gençlerle tazelenmesi, genişlemesi önemlidir.

Lenin, özellikle devrımci dönemlerde partı kadrolarını gençlerle genişletme gereksinimi üzerinde tekrar tekrar duruyor, gençlere güven gösterilmesinde ısrar ediyor.

O dönemde Menşevikler, gençlerin parti çalışmasında fazlaca yer almasına karşı çıkıyorlar. Yayınladığı broşürde, partide gençlerin daha az, evli ve mücadelede yoğrulmuş insanların daha fazla olacağını umduğunu söyleyen Menşevik lider Larin'e, Lenin açık sözlülüklerinden dolayı şükranlarını sunduktan sonra şöyle diyor:

"Sizin istediğiniz bir öncü-parti değil, oldukça ağır yürüyecek bir *artçı-parti*dir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c.11, s.355)

Lenin, gençlerin deneyimsizliklerinden ötürü endişelenmeye gerek olmadığını defalarca vurguluyor O, devrimci savaşlara katılmanın genç devrimciler için en iyi okul olduğunu ve sınıf savaşı süresince gençlerin, Bolşevik partisinin teori ve programının doğru olduğunu kendi kendilerine göreceklerini söylüyor.

Parti, ulkenin değişen şartlarına uygun yeni görevler ve çalışma şekilleri bulur. Donemlere göre kapısını kapar, aralar ya da açar Bugün bizim için üye sayımızı artırmak canalıcı önem taşımaktadır. Bu dönemde gençlerin partideki yeri, işlevi ve onlara yanaşım da çok önemlidir. Lenin'in A.A.Bogdanov'a ve S.I.Gusev'e yazdığı mektup bu açıdan çok öğretici:

"Genç güçlere gereksinmemiz var. Adam bulunamayacağını söylemeye kalkışan olursa, oracıkta kurşunlanmasından yanayım. Rusya'da adam tonla, yapmamız gereken bütün iş, gençleri daha geniş ölçüde ve cesurca, *onlardan korkmadan* saflarımıza çekmektir. Savaş zamanındayız. Gençlik - öğrenciler, daha da çok genç işçiler - tüm savaşımın sonucunu belirleyecektir. Şu eski hareketsizlik, rütbe saygısı, vb. gibi bütün eski alışkanlıklardan kurtarın kendinizi. Gençlik içerisinden *yüzlerce Vperyod*'cu çevre kurun ve onları tam istimle çalışmaya teşvik edin. Gençleri alarak komiteyi *üç misli* büyütün, yarım ya da bir düzine kadar alt-komite kurun, namuslu ve gayretli ne kadar adam varsa 'üyeliğe alın'. Her alt komite, bırakın kırtasiyeciliğe kaçmadan bildiriler yazıp yayınlasın (bir hata yaparlarsa da, zararı yok, biz *Vperyod*'dakiler 'nazikçe' düzeltiriz bunları).

"*Vperyod*'un Rusya'ya sokulması işini devrimcileştirmeyi amaç edinmelisiniz. St. Petersburg'dan abone bulmak için yaygın propaganda yürütün. Öğrenciler, özellikle de *işçiler* kendi adreslerine yığınlarca yüzlerce nüsha gönderilmesi için abone yazılsınlar. Bu gibi dönemde bu sayıdan korkmak saçma olur. Polis bütün nüshaları hiçbir zaman ele geçiremez. Bu sayının yarısı, bilemedin üçte biri yerine ulaşır, bu da hayli büyük bir rakam. Bu düşünceyi *herhangi bir* gençlik çevresine önerin, o hemen yurtdışıyla kendi bağlarını kurmak için yüzlerce yol bulacaktır." (Lenin, *Gençlik Üzerine*, s.122-123)

Gençleri partiye kazanmanın örgütsel reçetesi yoktur. Ancak her yerden devrimci gençlerin fışkırdığı devrimci dönemler dışında, partinin özel olarak gençlere yönelik çalışma yürüten ayrı bir salkımının olması geneliyle daha doğrudur. Bu salkım çoğaldıkça partinin başka alanlarına kadro aktarılır. Devrimci donemlerde bile böyle bir salkımı tutmanın hiçbir zararı olmaz. Bu tür örgutlenme ilerinin komsomol örgütlenmesinin nüvesini de içinde taşır.

Önemli olan şunu hiçbir zaman unutmamaktır Partiye genç militan kazanılmasını artırmak için gençlerin önünu açmak gerekir. Bu konuda Lenin'den son bir alıntı daha okuyalım. 1905 yılında Gusev'e yazdığı mektupta şöyle diyor

"Bir profesyonel devrimci her yerde düzinelerle yeni bağ kurmalı, onların yanındayken bütün işi onların eline bırakmalı, onları gevezelik ederek değil, işle eğitmeli, gerekli düzeye yükseltmelidir. Ondan sonra başka bir yere gitmeli, bir-iki ay sonra da dönüp kendi yerini almış bulunan gençleri denetlemelidir. Seni temin ederim ki, aramızda gençlikten bir tür aptalca, hödükçe, Oblomovca korku var. Sana rica ediyorum: Bu korkuyla olanca gücünle savaş." (Lenin, *agy*, s.124-125)

Türkiye'de öğrenci gençlik hareketinin kısaca gelişimi ve bugünkü hedefi

1. Devrimci durum öncesi

Türkiye'de 1860'lardan bu yana çeşitli öğrenci hareketleri olmuştur. Cumhuriyetten sonra öğrenci gençlik Kemalizmin etkisi altında kaldı, onunla şekillendi.

1960 sonrasında sol hareket hızla gelişmeye başladı. Bu üniversiteleri de etkiledi. 1966'da Fikir Kulüpleri Federasyonu kuruldu. FKF, ağırlığıyla TİP çizgisindeydi. Buna karşılık Milli Demokratik Devrimciler diye bir çizgi ortaya çıktı Bir süre sonra FKF, MDD'cilerin eline geçince Devrimci Gençlik Federasyonu Dev-Genç doğdu.

İşçi hareketı hızlı bir yükseliş içindeydı Öğrenci hareketi de yükseliyordu ama doğası gereği, yanlışları beraberinde getiriyordu.

Kısacası 1960 sonrasındaki hareket içinde ciddi yanlışlar vardı. Gençliğın rolü doğru görülmüyordu. Gençlik partisi vb. fikirler vardı. Antiemperyalizm Kemalizm ile eşitlenmişti. Gittikçe pasifleşen TİP hareketinin önerisi ise, yasalara saygılı, "efendi" bir "gençlik" örgütlenmesiydi.

Devrimci durum yılları

1968'lerde devrimci durum varlığını duyurmaya başladı.

Bu arada TİP çevresinde TIP-TKP ayrışması oldu. TIP'in gençlik örgütü olan SGÖ'de de aynı ayrışma oldu Yürükoğlu yoldaş o sıralar SGÖ'nun genel sekreteri idi. Yoldaşımız seçimini TKP'den yana yaptı Partide, daha sonra menşevik kanatta kalan bazı Merkez Komitesi üyeleri de SGÖ'nün yönetim kurulu üyesiydiler.

Öte yandan reformist görüşlere tepki olarak Deniz'lerin, Mahir'lerin örgütlenmesi doğdu. Onlar devrimci cesaret ile halk birleşince devrimin olacağına inandılar. İşçi sınıfını fiili önder olarak değil, ideolojik önder olarak gördüler.

12 Mart, gençlik hareketini de kesintiye uğrattı Deniz, Yusuf, Hüseyin'ler asıldı. Mahir'ler, Sinan'lar kurşunlandı.

Onlar, savundukları bazı yanlış düşüncelere rağmen, devrime, sosyalizme inançlarıyla Türkiye devrim hareketinde saygıyla anılacak bir yer aldılar.

Partimizin 1973 atılımından sonra gençlik hareketinde partinin yan örgütü olarak, İGD belirdi. Ancak bir süre sonra, partide oportünizmin egemenliği gençliğe de yansıdı. 1977-1978 yıllarında 3 büyük örgüt arasında yer alan (Dev-Yol, Halkın Kurtuluşu) İGD, gençlik hareketini sağa çekici bir işlev görmeye başladı.

Buna rağmen İGD'de sahip çıkmamız gereken yanlar vardı. Bunları Yürükoğlu yoldaş şöyle özetlemişti: 1. Yanlışlığına rağmen komünist partisini izliyordu, onun yan örgütüydü. 2. Gençliğin yolu işçi sınıfının yolu diyordu. 3. Enternasyonalizm yanı ağırlıklıydı.

Devrimci durum gereklerine hiçbir örgütün cevap verememesi, gençlik örgütlerinde de parçalanmaya yol açtı. Liderlik boşluğu kendini hissettirdi

Gericilik yılları

Cunta gençliğe de saldırdı, onu faşizmin tabanı yapmak istedi. Okullar toplama kamplarına döndü. Eğitim iyice gericileşti.

Geleceklerinden korktukları için gençlikten de korktukları açıkca söylemekten çekinmediler.

Ağırlıkla öğrenci gençliğe oturmuş olan gençlik örgütleri dağıldı Tam da Lenin'in söylediği gibi, öğrenci gençlik, toplumdaki durumu aynen yansıttığı için, geri çekilme psikolojisi, sessiz kalma hemen öğrenci gençlikte görüldu.

Faşizmin çözülüşü ve günümüz

Faşizmin çözülüşü ile beraber, gençliğin arayışı yine başladı.

Gençlik, özellikle üniversiteli gençlik, birikmiş olan yığınla sorunu örgutlü olarak çözebılmek amacıyla dernekleşme çabalarına girdi. 1985'de ilk dernek kuruldu Çok geçmeden, derneklerde sağ oportünizm egemen oldu.

Sol dergilerin artması ve bunların çoğunun öğrenci gençliğe yönelik olması, bu dergilerin çevresinde öğrenci guruplarının oluşmasını getirdi. Örneğin, bizim resmiler gençlik arasında *Yarın*cılar diye anılmaya başlandı.

Ortamın giderek hareketlenmesi nedeniyle , resmi görüşlerin uzlaşmacı, uyuşuk politikaları gençlik arasında gittikçe gözden düşüyordu. Öğrenciler militan bir çizgi istiyordu. Bu yüzden küçük burjuva devrimci örgütlerin etkisi artmaya başladı.

Gençlik militan eylem istiyordu. Bu istek, özellikle ANAP milletvekili İ. Dayı'nın getirdiği yasa tasarısına karşı direniş sırasında yansıdı. Yapılan eylemler yasaya karşı olmaktan çok, yıllardır suskun kalmışlığın patlamasıydı. O zaman da çok iyi görüldü ki, dernek üyesi olmayan yüzlerce öğrenci aktif olarak eylemlere katıldı, çatışmalara girdi.

Ancak, kısa zamanda, dar bakış açısı, yanlış örgütlenme anlayışları vb. nedeniyle sollar da öğrenci gençliğin isteklerine yetememeye başladı. Tıkanıklıklarını onlar da farkettiler ama bunu, "depolitizasyon" hikayeleriyle gençliğin üstüne yıkmaya çalıştılar.

Sağ ise, her zamanki işine devam etti, gelişen hareketi durdurmaya çalıştı. Örneğin, ilk Ankara yürüyüşüne katılanları Ege İktisat Fakültesi'nin derneğinden atmaya, tasfiye etmeye başladı.

Günümüz sorunları

O sıralar öğrenci hareketinin gündemini nasıl bir örgütlenme sorusu belirledi. 328'inci sayımızda, yoğunlaşan konular uzerine görüşlerimizi yazmıştık. Öte yandan bugün, küçük burjuva devrimcileri tarafından getirilen, 'derneklerde anti-faşist, antiemperyalist ilke olmalıdır' görüşü ile, yeni sosyal demokratların sendikalyığınsal örgütlenme önerileri, eski har-gürüyle olmasa da devam etmektedir. O yüzden bu görüşlere kısaca bakmakta yarar görüyoruz.

Önce resmilerin şu sendikal örgütlenme kavramını ele alalım. Sendikal örgütlenme kavramı ortalığı çorba etmekten başka işe yaramıyor. Gazetemizin 367'inci sayısında şunları yazmıştık:

"Sendikal örgütlenme emek-sermaye çelişkisi, işçi-işveren ilişkisi çerçevesinde bir örgütlenmedir. Öğrenci örgütlenmesinin konumu ve işlevi farklıdır. O, sendikanın sahip olduğu müeyyidelere sahip olamaz. Öğrenci yığını döner bir kalabalıktır. Bu nedenle sendika gibi oturmuş bir kadrosu da olamaz. Kısacası öğrenci örgütlenmesi sendikal bir örgütlenme değildir.

"Görüşlerini dikkat çekici yapmak istiyorlar. Kendi ayakları üstüne yeni kalkmış, yaşamı komünistce öğrenmeye çalışan gençlerin bilincini arap saçına döndürmekten başka bir dertleri yoktur.

"Yeni sosyal demokratların 'sendika' terimini kullanmalarındaki en önemli amaçları da, kendi sendikalist anlayışları doğrultusunda, 'öğrencilerin yalnız öğrenci olmaktan kaynaklanan sorunlarla uğraşması gerektiği'ni ima etmek istemeleridir. Onlara göre sendikaların ekonomik mücadeleyle sınırlı olması gibi, öğrenci dernekleri de akademik sorunlarla sınırlıdır."

İşin hoş tarafı yeni sosyal demokratlar hem 'sendika' terimini kullanıyorlar, hem de doğal üyeliğe karşı

çıkıyorlar. *Yarın* dergisi yayınlanırken bu konuda şöyle demişlerdi:

"Doğal üyelik mutlaka karşı çıkılması gereken bir noktadır.

"Yeterli duyarlılığı göstermemiş, üretken olmamış kişilerin genel kurul benzeri zeminlerde birden ortaya çıkıp oy kullanmaları ve haketmedikleri oranda belirleyici olmaları, yetenekli öğrencilerin önünü tıkayacak, örgütlenmenin üretkenliğini, dinamizmini engelleyecektir.

"Çalışmaları baltalamak isteyen gerici gurupların sadece oylama zeminlerine gelerek belirleyici olamayacaklarını kimse garanti edemez. Örgütlenme, üniversite yaşamına katılım ve kendi sorunları için birlikte çaba harcama bilincine dayanmalıdır. " (*Yarın*, Mart 1987)

Çok ilginç değil mi? Sendikal örgütlenme terimini ortaya atarak bilinç bulandırmaya çalıştıkları böylece daha iyi görülüyor. "Sendikal" terimini kullanınca sanıyorsunuz bunlar yığınsallaşmadan yanalar. Tüm işçilerin sendikaya üye olabilmesi gibi tüm öğrencilerin de derneğe doğal üye olmasını savunuyorlar. Ama hiç de böyle olmuyor. Doğal üyeliğe karşı çıkmaları ve çıkarken söyledikleri gösteriyor ki gerçekte bunların dertleri yığınsallık vb. değildir. Onların istedikleri öğrenci yığınlarını burjuvaziye teslim etmeye yarayacak tekkeler kurmaktır.

Öte yandan devrimci örgütler de doğal üyeliğe karşı çıkıyorlar. Öğrencilerin okul temelinde örgütlenmiş derneklerine "partiye adam alır" gibi kıstaslar getiriyorlar. Şebekesi olan herkes üye mi olacak diyenler var. Bazıları ise "doğal üyelik doğrudur ama onu bugün savunmak yanlıştır" diyorlar.

"Şebekesi olan herkes" o okula geliyor ve orada örgütlenip çalışma yürütüyorsa gerisinin o kadar önemi yoktur. Asıl yapılması gereken doğal üyeliğe karşı çıkmak değil emekçi halka dünyayı zindan etmeye niyetli olan faşistlere, gericilere okulu zindan etmektir, onların elinden şebekeyi almaktır. Bir birimde devrimciler varsa o birime faşistler alınmamalıdır. Yakın tarihimizde ODTÜ'de olanlar buna güzel örnektir.

Okuldan atılan faşistlere karşılık, şebekesi olan herkes ÖTK'ya sahip çıkmaya çağırılırdı. Okulda tek tük faşist yok muydu? Vardı tabii, ama sıkıysa seslerini çıkarsınlar - çıkaramazlardı. Seslerini çıkardıkları anda okuldan atılırlardı. Bu, derneklerde faşistlerin olmasını engelliyordu. Ama kimse, şebekesi olan genel öğrenci kitlesinin derneğine sahip çıkmasını engellemiyordu.

Biz daha ayağa yeni yeni kalkmaya çalışırken, o günkü gücü bizden çok daha fazla olan devrimci örgütler bu yakın tarihi unuttular mı? Tabii ki unutmadılar. Bize kalırsa, bu konuya karşı çıkışlarının nedeni "politiklik"leridir. Zaten bazıları bunu açıkça da söylüyorlar. Doğal üyelik doğru ama bugün savunmayız diyorlar.

Bunun ilkesiz bir politika olması bir yana, iki nedeni var. Biri, bazı hareketler bugün güçlü olmadıklarından doğal üyeliğe karşı çıkıyorlar. Öğrencilerin çoğunluğundan korkuyorlar. Ötekisi de yığın kuyrukçuluğudur. Doğal üyeliğe karşı bir hava esti diye yığınlara doğruyu söylemekten çekiniyorlar.

Bizce, kendi düşüncelerimize ve öğrenci yığınına güven duymanın bir gereği olarak, öğrencilerin öğrenci derneğinin doğal üyesi olması da son derece doğrudur. Sorun bu hakkın nasıl kullanılacağındadır.

Küçük burjuva devrimci örgütlerin bazılarının "doğal üyelik siyasi muhtevası olmayan örgütlenmeler doğuracaktır" endişesi de yersizdir. Tam tersine doğal üyelik çok daha geniş bir yığına "siyasi muhteva" kazandırma fırsatı yaratmaktadır. Yığınlara siyasal bilinç vermek bilinçli unsurların işidir. Doğal üyelik ile militanlığın yayılması, yığınsallaşması için zemin oluşur. O siyasi muhtevayı yaygınlaştırmanın aracı olabilir.

Bizim için görev okullardaki tüm öğrencileri devrimcileştirmek, doğal üyeyi devrimcileştirmektir. Birimleri devrim mücadelesinde anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şöven, antitekelci bayrakların dalgalandığı birer kale haline getirmektir. Kavgamızda dernekleri de yığınlarla kucaklaşma alanları olarak almalıyız.

Bugün üzerinde durulması gereken konu:

Öğrenci hareketinde sık sık söylediğimiz birşey var: Liderlik boşluğu yaşanıyor. Reformistlerin enerjinin üzerine su atıcı çalışmaları, devrimci hareketlerin de enerjiyi içe döndürücü çalışmaları sayesinde enerji sokaklara taşamıyor. Bunların aşılması gerekir.

Komünistlerin gençlik örgütlenmesine bakışı 3 örgüt çerçevesinde yoğunlaşmıştır.

Birincisi: Merkezi öğrenci birliği oluşturulmalıdır.

Öğrenci derneklerinin kongrelerinde seçilecek delegelerden oluşturulacak olan merkezi öğrenci birliği, öğrencilerin dağınıklığının aşılmasını, laf ebeliğinin yerini işin almasını sağlayacaktır.

Geçtiğimiz yıllarda bu yönde girişimler oldu, derneklerin ülke çapında platformu oldu. Ancak Türkiye platformundan bir sonuç alınamadı. Platform, yalnızca ilke tartışmalarının yapıldığı bir odak olarak kaldı. Aldığı kararların platformu tanıyanlar üzerinde bile bir bağlayıcılığı olamadı. Kararlara uyup uymama giderek keyfi bir seçim oldu. Platform giderek işlevsizleşti.

Merkezi öğrenci birliği, birim öğrenci birliklerinin okullarda yürüttüğü çalışmaların, okul idareleri karşısında öğrencilerin haklarının savunulmasının koordinasyonlu yürümesini getirecektir. Gerici eğitim sistemine karşı en doğru mucadele, merkezi olarak tek bir yumruk halinde verilir.

Doğal üyelik yoluyla üye kazanan öğrenci birliklerinin üst organı niteliğinde olan merkezi öğrenci birliğine anti-faşist, anti-emperyalist gibi ilkeler koymak doğru değildir. Bugün merkezi çalışma artık kendini yakıcı olarak hisettirdiğinden hemen herkes bundan bahsediyor. Örneğin *Yeni Çözüm*, birimlerdeki öğrenci birliklerinin üst örgütü olarak gördüğü merkezi gençlik örgütü için ilkeler getiriyor:

"Gençliğin merkezi örgütlenmesi, onu tanıyan birim örgütlenmelerinin bir üst örgütlenmesi olarak görülmelidir.

"(...)

"Biz asgari müşterek — birlikteliğin ortak paydası — olarak demokratik merkeziyetçilik ilkelerini kabul eden anti-faşist, anti-emperyalist tüm anlayışlarla birliktẽliği savunuyoruz." (*Yeni Çözüm*, Eylül 1988, s.59)

Önerilen bu örgütlenme, devrimci çalışmayı da, okul birliklerinin işlevini de çarpıtıyor. Bugün yanlış uygulamalar yüzünden güdükleşen derneklerin konumu daha bir üst düzeyde tekrar gündeme gelecek.

Aslında okul birlikleri de, bunun koordinasyon aygıtı olan merkezi öğrenci birliği de, devrimcilerin gücü oranında anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şöven ilkeler temelinde çalışmayı yaşama geçirir. Siyasi gurupların içinde yaptıkları çalışma oranında dernekler devrimci dünya görüşünün yayılmasının odakları olarak işlev görecektir ama baştan böyle ilkeler koymak doğru değildir.

Merkezi öğrenci birliği Uluslararası Öğrenci Birliği'ne üye olmalıdır.

İkinci olarak, ama önemi açısından birinci olarak önerdiğimiz *merkezi devrimci gençlik orgütlenmesi*dir.

Merkezi devrimci örgütlenmenin en büyük özelliği okul tabanlı olmamasıdır. İşçi-işsiz gençler de buna katılmalıdır. Bu, tüm gençliğin sorunlarının dile geldiği bir örgütlenme olmalıdır.

Merkezi devrimci gençlik örgütlenmesinin daha sağlam olması için bu örgütlenme emekçi halkın gençliğine oturmalıdır. Tarihimizde buna oturmayan gençlik hareketinin kalıcı başarılar elde edemediği görüldü.

Statü temelinden kalkılmadığından, daha bilinçli bir kesimin gönüllü olarak girişeceği örgütlenme sözkonusu olduğundan işte bunun ölçütlerini daha kesin ve net koymak gerekır. Öğrenci birliğinde doğal üyelik gerekirken, burada faşistin üye olmaması bile yetmemeli, anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şöven ilkeler, *tam* anlamıyla uygulanmalı, burjuvazinin halk içindeki 5. kolları ve onların yardakçıları da üye olmamalıdır.

Sınıf düşmanlarına karşı katı tutum bu örgütlenmenin kilit noktası olmalıdır.

Bu örgütlenmede devrimci eğilimlere serbestçe çalışma hakkı tanınmalıdır. Hangisi kazanırsa o yönetir yollu çalışma yürütülmelidir. Katılanların, düşüncesi ne olursa olsun örgüt kararlarına uymak merkezi devrimci örgütlenmenin kuralı olmalıdır.

Bu örgüt kendi içinde eleştiri-özeleştiri mekanizmasını her zaman diri tutmalı, burjuva ahlakının değerleriyle mücadele etmelidir.

Merkezi devrimci gençlik örgütlenmesi, yalnızca gençliğin hakkını almak için militan eylemler örgütlemekle yetinmemeli, devrim kavgasında işçi sınıfının yanında güçlü bir odak olmalı, buna uygun eylem örgütlemelidir. En basitinden, örneğin faşistlerin saldırısı karşısında, burada gücümüz az diye sessiz kalmamalı, hemen ekipler kurarak faşistlere hak ettikleri yanıtı vermelidir.

Savaş odağı olacak bu örgütlenmede, işçi sınıfının mücadelesine, grevlere, işgallere katılmak, komünist, devrimci propaganda yapmak en önemli özellik olacak. Eylemlerini bu nokta üzerinde yoğunlaştırmalıdır.

Bu amaçlar çerçevesinde birarada çalışmaya karar vermiş *devrimci* örgütlerin katılımıyla ilk toplantılarını yaptıktan sonra, merkezi devrimci gençlik orgütlenmesinin yönetim organları seçimle işbaşı yapmalı, her yıl yapılacak kongrede hesap vermelidir.

Okul birimlerinde yapılacak seçimlere merkezi devrimci gençlik örgütlenmesi ayrı listelerle girmelidir. Öğrenci birliklerinde ve onun üst örgütü olan merkezi öğrenci birliğinde, bu örgütün egemen olması için uğraşılmalıdır.

Anlamada kolaylık olması açısından bir benzetme yaparsak, önerdiğimiz örgütlenme eski FKF ve Dev-Genç örgütlenmeleri gibidir.

Gazetemizde sık sık yazdığımız gibi, gençlikte depolitizasyon yoktur ama örgütlenmesinde belli bir tıkanıklık vardır. Bunu aşacak olan merkezi devrimci gençlik örgütlenmesidir. Böyle bir örgütlenme birimlerdeki öğrenci birliklerine güç katacaktır. Bu örgütlenme ilkel tartışma odağı değil, eylem odağı olacaktır.

Genel ilkeleri bu şekilde olan merkezi devrimci örgütlenmenin oluşturulmasını ve kavgada bir an önce yerini almasını, bu amaçla devrimci örgütlerin biraraya gelerek tartışmasını bugün birinci hedef olarak görüyoruz. Bugün gerçekten gençlik *eylem* istiyor.

Bu örgütlenmenin oluşması için çıkan her olanağı kullanmak gerekir. Bunun için fabrikalara, atölyelere, sendikalara, orta ve yüksek öğrenim gençliğine, işsiz gençlere duyuru yapmak gerekir.

Üçüncüsü. Bu iki örgütün içinde de komünist partisinin illegal olarak çalışacak olan komünist gençlik salkımını geliştirmek can alıcı önem taşımaktadır.

Biliyoruz ki, işçi sınıfının öncüsü komünist partisiyle kaynaşmış gençler gençlik sorunlarına köklü çözümler getirebilir, gençlik hareketine en doğru devrimci ufku verebilirler.

Gençliğin haklı mücadelesinde, bilgiyle donanmış, inançlı, yiğit, parti üyesi öncü komünistler yetiştirmek için komünist gençlik örgütlenmesine ihtiyaç vardır.

KGÖ, önerdiğimiz bu iki örgütlenmenin ve birim derneklerinin içinde aktif çalışır. Örgüt kararlarına uyar.

Komünist gençlik örgütlenmesi *bugün için* partiye militan kazanmak amacıyla sınırlıdır. Gençlik haraketinde ayrı bir örgüt değildir.

Partiyi bir ağaca benzetirsek, komünist gençlik örgütü onun gençlerin arasına uzanmış, partiye militan gençler kazanmayı amaçlayan bir dalı gibidir Ayrı bir programı, tüzüğü yoktur. İleri demokratik halk devriminde gençlerin aktif yer alması için çalışır. Partinin görüşlerinin gençlik arasında yayılması için uğraşır.

Komünist gençlik örgütü illegal çalışacağı için, kendini burjuva legalitesinin sınırları arasına hapsetmediğinden, komünist dünya görüşünün gençler arasında yayılması ve o doğrultuda eylemler örgütlenmesi için özgürce çalışır.

Gençlerin militan eylem isteğine önder olmaya çalışır. Savaş ekiplerinin kurulması için çalışmayı görev bilir.

KGÖ, "gençliğin yolu işçi sınıfının devrimci yoludur" sloganını benimser.

Gençlerin enternasyonalist ruhta eğitilmesini görev bilir.

KGÖ, ilerinin komsomol tipte örgütlenmesinin nüvesini içinde taşır.

Bu tür örgütlenme ile gençlerin devrimci insiyatiflerinin önü daha çok açılacaktır. Partimiz taze kan kazanacaktır. Görev bizi bekliyor. Haydi kavgamıza daha sıkı sarılalım.

Burjuvazinin eli ayağı birbirine dolaştı

Polisi kuldan def edeceğiz

Yıldız'lı öğrenciler, eylemi görüntülemeye çalışan polislere gereken dersi vermişlerdi. Oradan polisleri uzaklaştırmaya çalışırlarken, burjuvazinin bir köpeği, silahını ateşledi.

1989'la birlikte gençlik, militanlığını yine ortaya koymaya başlıyor. 1980 sonrasında polisin okulda ilk kez silah kullanması, burjuvazinin elinin ayağının birbirine iyice dolaştığının göstergelerinden biri. Burjuvaziyi, her zaman olduğu gibi yine çıkmazlar bekliyor.

Bir yönetmelik değişikliği için Yıldız'lı ögrenciler dilekçe kampanyası açmışlardı. Rektörle 24 Şubat'ta görüşmek için randevu alınmıştı. O gün Yıldız'lı öğrenciler rektörlükle topluca görüşmek için bir yürüyüş gerçekleştirmişler, fakat rektör gelmeyince eylem oturma eylemine dönmüştü. Yıldız'lı öğrenciler, eylemi görüntülemeye çalışan polislere gereken dersi vermişlerdi. Oradan polisleri uzaklaştırmaya çalışırlarken, burjuvazinin bir köpeği, tüm iğrençliğini ortaya koyarak, eline verilen kanlı silahını ateşlemişti. Bunun üzerine öğrenci gençlik, ülkenin dört bir yanından militanlığını ortaya koyarak olaya tepkisini çeşitli şekillerde dile getirdi.

28 Şubat'ta İstanbul öğrenci dernekleri, Yıldız Üniversitesi bahçesinde coşkulu bir forum düzenledi. Forum'dan sonra Barbaros'a doğru oldukça örgütlü bir yürüyüş gerçekleştirildi. Biz KGÖ'lüler olarak sürece aktif olarak katıldık.

Yürüyüşte polise karşı direndik fakat bir noktada dağılmak zorunda kaldık. Dağılırken polisleri taşlayarak militanlığımızı bir kez daha ortaya koyduk. Olaydan sonra Yıldız Üniversitesi'nde tekrar biraraya geldik. Eylemin o günlük bitmesi gerektiği yönünde insiyatiflerimizi kullandık. O günkü eylem insiyatifimiz doğrultusunda sonuçlandı.

Tabii eylem orada kalmadı, Eylemliliğimiz gerek okul içinde gerekse okul dışında devam etti.

TBKP'liler, her zaman olduğu gibi, aşağılık bir şekilde burjuvazinin yanında yer alarak, olaya kayıtsız kaldılar. Onları her yerde teşhir ediyoruz. Onların yüzsüzlüklerine ve türlü kılıklarda varoluşlarına yaşama şansı tanımayacağız.

İkinci kitlesel eylem de 9 Mart'ta Şehremini'de oldu. 2000'i aşkın öğrenci tüm kinlerini ortaya koyarak bir kez daha yürüdü. Coşkulu, kararlı, militan gençlik yolları doldurdu. Biz KGÖ'lüler de oradaydık. Tüm kararlılığımız ve kinimizle oradaydık. "Üniversitelerden polis karakollarını kaldıracağız" diye ve öteki sloganlarımızla haykırdık: "Polis okuldan defol", "bilim içeri, polis dışarı". Caddeler ateşe verildi. Bu itlere öyle bir ders verildi ki artık her yerde korka korka geziyorlar. Polisi dövmek artık meşruluk kazandı. Tepkimiz, kararlılığımız, coşkumuz, militanlılığımız devam edecek. Burjuva basınının tüm çarpıtmalarına karşılık biz eylemlere daha da güçlü olarak devam edeceğiz.

Gelişen süreç öğrenci hareketinin daha sağlam örgütlü mücadelesini zorunlu kılıyor. Bunun için her türlü olanağı kullanıp mücadele edeceğiz.

Yeni bir TKP'li olarak yoldaşlarıma selamlar.

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek yol devrim!
Tek silah illegal parti!
Yaşasın TKP!

İsmihan Gür, İstanbul

Çalışmalarımızın ürünlerini alıyoruz

Eylemlerdeyiz

Merhaba yoldaşlar,
Bu benim *İşçinin Sesi*'ne yolladığım ilk mektup. *İşçinin Sesi* ile tanışmam bir yoldaş aracılığı ile beş ay önce oldu. Bu süre içinde yoldaşla düzenli görüşmelerimiz oldu. Ben de gördüm ki devrimin başarısı TKP'mizin devrimci mücadelesiyle sıkı sıkıya bağlıdır.

Ben İstanbul Üniversitesi'nin bir fakültesinde öğrenciyim. Şu anda fakülte derneğimiz genel kurul çalışmalarıyla meşgul. Biz de gurup olarak çalışmalarımızı çok iyi bir şekilde sürdürmekteyiz. Görüşlerimiz kitle tarafından kabul edilmekte, aynı zamanda yaygın olarak desteklenmekte.

Yoldaşlar, bu çalışmalarımızın ürünlerini pratikte gördük. Yıldız Üniversitesi'ndeki polis-idare işbirliğinin son örneğini protesto etmek amacı ile konulan eyleme fakülte olarak katılan kitlenin büyük bir bölümünü oraya biz götürdük.

TBKP'li reformistler eylem kırıcılığı yaparak kimin yanında olduklarını bir kez daha gösterdiler. Eylem bölgesindeki halk ve bir haftadır iş yavaşlatıp greve hazırlanan İETT şöförleri tarafından desteklenmemiz son derece anlamlıydı. Halkımız artık burjuvazinin gerçek yüzünü görmeye başlıyor. Biz de öğrenci gençlik olarak diyoruz ki:

Öğrenci gençliğin yolu, işçi sınıfının devrimci yoludur.

Yoldaşça selamlar.

Can Yağız, İstanbul

Karşılaştığımız soruların yanıtını bulmak zor değil

Marksizm bir hazinedir

Selam yoldaşlar,
Ben devrimcilerle üç sene önce üniversiteye geldiğimde tanıştım. Çevremi daha dikkatli izlemeye başlayınca onca yıldır ortalığı boş bulan sosyal demokratların ve reformistlerin işçileri-köylüleri nasıl kandırdıklarının farkına vardım ve devrimci saflara katıldım. Mücadelemiz yükseldikçe her gün yeni bir soruyla karşılaşıyorduk. Marks, Engels ve Lenin'i okumaya başladım ve bitmez tükenmez hazineyi keşfettim, ona sıkıca sarıldım. Okudukca sağ oportünizmden ve küçük burjuva radikalizminden kurtuldum ve Türkiye solunun ideolojik acizliğini gördüm.

İmdadıma TKP yetişti. Şimdi inanç ve güven doluyum. İnancımı işçi sınıfından, güvenimi inancımdan ve partimden alıyorum. Ben de varım yoldaşlar! Omuz omuza verip zamanı dolmuş sömürü düzenini yıkacağız. Gelecek bizim ellerimizde.

Böyle güzel bir merhaba dedikten sonra hemen belirteyim, çok kızıyorum. İki aydır elime gazete geçmiyor.

Geçen sayılardan birinde Stalin'i anma yazısı çıktı. Oradaki yaklaşımı çok açık ve doğru buluyorum. Sorun işçi sınıfıyla Stalin arasındadır, Gorbaçof'ların Stalin'i eleştirmelerine izin vermeyiz. Ama özellikle Stalin'i kullanarak Marksizm ve Leninizme yoğun saldırıların olduğu bugün, yalnızca doğru yaklaşımlarda bulunmak fazla birşey ifade etmemektedir.

Marksist-Leninist gözle geniş bir Stalin eleştirisinin, enternasyonalist yaklaşımın doğru kavranmasını getireceğine, devrimciler arasında sosyalist demokrasi anlayışını geliştireceğine, bir sürü çarpık düşünceye de cevap vereceğine inanıyorum. En önemlisi de, SBKP'nin bugünkü durumunun daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacağını düşünüyorum.

Stalin incelemesi Çek-Al'lar için güzel bir konu olur. Olmazsa ne olur? Olmazsa hızlı gazeteci Necdet Şen'in yaptığı türden Stalin eleştirileri sürüp gider.

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

Bedir Bıçak, İstanbul

***İşçinin Sesi* gençlik içinde hızla yayılıyor**

TKP'miz başarılar

Selam,
Tüm yoldaşlara başarılar dileyerek ilk yazımı yazıyorum.

İlk yazım olduğundan nasıl başlayacağımı kestiremedim. Bunun zorluğunu duyuyorum. Ama yine de devamlı yazmaya karar verdiğimi belirteyim.

İşçi sınıfının başkaldırısı hızlı bir şekilde yükselirken, öğrenci gençlik özelinde, tüm gençlik genelinde bize büyük görevler düştüğünün bilincindeyim. Bugün öğrenci gençlik yeni ve tutarlı bir ideolojiyle tanışıyor. Bu tanışmanın ardından benimseme de geliyor. *İşçinin Sesi* gençlik içinde hızla yayılıyor. Bir kıpırdanma gözleniyor.

Yoldaşlar, önümüzde öğrenci hareketlerini merkezileştirecek bir kurultay var, bundan sözedeceğim.

Kurultay tüm öğrenci derneklerinin katılımıyla yapılacak. Birliktelik yakalama çabasına girildi. Bu ne kadar başarılacak göreceğiz. Öğrenci hareketleri bu sıra hızla yükseliyor. Bunun denetimi ve yönetilmesi için gençlik bir merkeze gereksinmesi olduğunu anladı.

Bizimki gibi "emperyalizmin zayıf halkası" ülkelerde devrimci durumun gelmesi sorun değildir. Yeter ki başkaldırı hareketlerini yönetecek örgütlü bir yapı, parti olsun.

Bizim partimiz bu boşluğu dolduracaktır. TKP'mize başarılar.

Yarınlar bizim yoldaşlar.
Yoldaşça selamlar.

Ercan Dayı, İstanbul

Barış ve dostluk isteyen Kıbrıs halkı, Rum ve Türk burjuvazisine meydan okudu!

Kıbrıs'ın bölünmesine son!

Güney Kıbrıs'ta bulunan "Kadınlar Eve Yürüyor" adlı kadın örgütü, 19 Mart 1989'da yeşil hattı geçmeyi amaçlayan bir yürüyüş düzenledi. Yürüyüşe katılanlar arasında Londra'da Isligton belediye meclisi üyesi Ayşe Hasan ve İngiltere Türkiyeli-Kıbrıslı Kadınlar Birliği'nin temsilcisi arkadaşımız da vardı.

Ayşe Hasan: "Kıbrıs Rum ve Türk halkı birleşip Kıbrıs Rum ve Türk burjuvazisine karşı savaşacak."

Güney Kıbrıs'ta bulunan "Kadınlar Eve Yürüyor" adlı kadın örgütü, 19 Mart 1989'da yeşil hattı geçmeyi amaçlayan bir yürüyüş düzenledi. Aynı örgüt, iki yıl önce, 1987'de yeşil hattı hem temmuzda hem de kasımda başarılı bir şekilde geçmişti. Bu yıl da, yürüyüşü örgütleyen ve yürüyüşe katılan binlerce kadın Kıbrıs'ın bölünmesine son diyerek, Kıbrıslı Türklerle barış ve dostluk istemlerini vurguladılar.

Bu yıl örgütlenen yürüyüş çok daha farklıydı, çünkü dünyanın çeşitli ülkelerinden kadınlar da katıldı. Amerika'dan 103, İngiltere'den 25 kadın katıldı. Avrupa Parlamentosu'ndan 10 milletvekili katıldı. Ayrıca Kanada'dan, Avustralya'dan, İsveç'den, Fransa'dan da katılım oldu. Toplam katılım 200'dü.

Yurtdışından katılanlar arasında Londra'da Isligton belediye meclisi üyesi Ayşe Hasan ve İngiltere Türkiyeli-Kıbrıslı Kadınlar Birliği'nin temsilcisi arkadaşımız da vardı.

Yürüyüş barış ve dostluk amacıyla yapılıyor

Ayşe Hasan Lefkoşa doğumlu olan bir Kıbrıslı Türk'tür. Kendisi Kuzey Kıbrıs'ın Türkiye burjuvazisi tarafından işgal edilmesine karşı olduğu için ve Kıbrıs halkının kendi kaderini tayin etme hakkını savunduğu için barış ve dostluk temelinde yeşil hattı geçme yürüyüşüne katılmayı kabul etti.

Ayşe Hasan 17 Mart 1989'da, İngiltere'den katılan diğer kadınlarla, bu arada İTKB temsilcisiyle de birlikte Kıbrıs'a gitti. Uçaktan iner inmez onları gazeteciler ve Kıbrıs televizyonu bekliyordu. Ayşe Hasan'a sorulan soru şuydu: "Sen Kıbrıslı bir Türk olarak neden bu yürüyüşe katılıyorsun?" Hasan şu cevabı verdi: "Ben Kıbrıs halkının barış ve dostluk içinde yaşamasından yanayım. Her zaman Kıbrıs'ın işgaline karşıydım ve inanıyorum ki Kıbrıs halkı eskisi gibi birlikte yaşayabilir".

Aynı akşam yurtdışından gelen kadınlar için bir kabul toplantısı yapıldı. Bu toplantıda Kadınlar Eve Yürüyor hareketinin temsilcisi yaptığı konuşmada şunu vurguladı: "19 Mart, Pazar günü yapılacak yeşil hattı geçme yürüyüşü, barış ve dostluk amacıyla yapılıyor. 15 yıldır ülkemizi ikiye böldüler. Hep savaş korkusu içinde yaşadık ve yaşıyoruz. Yıllardır kan döküldü ve Kıbrıslı Rum ve Türk analar hep ağladı. Biz kan dökülmesini ve anaların ağlamasını istemiyoruz. Artık biz barış istiyoruz. Biz kadınların ve ailelerinin kendi evlerine dönmesini istiyoruz ve bu hakkı yalnız Kıbrıslı Rumlar için değil Kıbrıslı Türkler için de savunuyoruz. Pazar günkü yapılacak yürüyüşte herkesin bu anlayışla yürümesini istiyoruz."

Dr.Lyssarides'le görüşme

18 Mart, Cumartesi günü yurtdışından gelen kadınlardan oluşan ve Ayşe Hasan'ın da içinde bulunduğu 8 kişilik bir heyet, parlamento başkanı ve aynı zamanda sosyalist Edek'in genel sekreteri olan Dr. Vassos Lyssarides'le görüştü.

Dr.Lyssarides kadınlarla görüşme esnasında, böyle bir yürüyüşün ne kadar önemli olduğunu, kendisinin Türklerin de barış ve dostluktan yana olduklarına inandığını, ancak Denktaş'ın, Türkiye hükümetinin ve onları destekleyen azınlık gericilerin baskısı nedeniyle barış ve birlik istemlerini belirtemediğini, ayrıca bu yürüyüşe Kıbrıslı bir Türkün, dostu olan Ayşe Hasan'ın da katılmasının çok büyük önem taşıdığını söyledi, Ayşe Hasan'ı kutladı.

Ayşe Hasan da Dr. Lyssarides'e teşekkür etti ve özetle şunları söyledi: "Rum ve Türk halkı her zaman dosttu, yine dost olaçaktır. Bizleri Rum, Türk ve İngiliz burjuvazileri kendi ekonomik ve politik çıkarları için böldüler. Türkiye burjuvazisi emperyalist aşamaya geldiği, dışa açılma ihtiyacı belirdiği için ve bundan kaynaklanan ekonomik bunalımını çözmek amacıyla Kıbrıs'ı işgal etti. Ama Türkiye'nin ekonomik bunalımı çok derin olduğu için Kuzey Kıbrıs'ı sömürgeleştirmesi de çözüm getiremedi. Şimdi, Kıbrıs stratejik bir yer olduğu için NATO'da ve AET üyeliği konusunda koz olarak kullanıyor. Ama Rum ve Türk halkı birleşip Rum ve Türk burjuvazisine karşı savaşacaklar"

Lefkoşa belediye başkanı barıştan yana konuştu

Aynı gün, 8 kişilik heyet Lefkoşa belediye başkanı ile de görüştü. Belediye adına herkese hoş geldin diyen başkan, Kıbrıs Rum halkının barıştan yana olduğunu belirtti. Ayrıca Lefkoşa'nın ikiye bölünmesinin bir takım sorunlar yarattığını, örneğin çevre planlamasının her zaman yarıda kaldığını, Kuzey Lefkoşa'daki belediye başkanıyla bazı görüşmeleri olduğunu ve bazı ortak planlar çıkarttıklarını anlattı. Geçen yıl Ledra Palas'ta ortak sergi açacaklarını ve bu sergiye hem Rum, hem de Türk sanatçıların katılacaklarını, Kuzey'de de Güney'de de yaşayan herkesin gidebileceğini, böyle bir girişiminin halkın yeniden kaynaşmasını sağlayacağını ama son aşamada Denktaş'ın engel olduğunu söyledi.

Yine aynı gün Ayşe Hasan ve İTKB temsilcisi, Kıbrıs radyosuna verdikleri röportajda, neden yürüyüşe katıldıklarını anlattılar. Ayşe Hasan ayrıca Kıbrıs Türk halkına özetle şu çağrıda bulundu:

"Benim adım Ayşe Hasan. Londra'da Belediye Meclisi üyesiyim. Hepimizin bildiği gibi 19 Mart pazar günü yeşil hattı geçme yürüyüşü yapılacaktır. Bu yürüyüş barış ve dostluk göstergesidir, bizler de katılalım. Denktaş'ın düşmancıl politikasına kanmayalım. Bana *Hürriyet* gazetesi yürüyüşe katılacağım için 'gavur Ayşe', *Sabah* gazetesi de 'hain' dedi. Dostluk ve barış istediğim için, kan dökülmesini ve Kıbrıs halkının düşman olmasını istemediğim için! Halklar düşman değil ama ezilen her zaman onlar oluyor. Buna dur demek gerekiyor. Esas Türkiye ve Kıbrıs halkının ortak düşmanı olan Türk burjuvazisine karşı savaşmak gerekiyor".

Gandi anıtına barış çelengi

Aynı akşam Mahatma Gandi'nin anıtı önünde, pazar günkü yürüyüşün amacını bir kez daha vurgulamak için toplantı yapıldı. Yunanistan başbakanının eski eşi Margarette Papandreou, kısa bir konuşma yaparak anıta çelenk koydu. Konuşmasında şöyle dedi: "Hangi savaş oldu ki her iki taraf da kaybetmedi. Hangi savaş oldu ki analar ağlamadı. Biz kadınlar olarak artık dur diyoruz. Kadınlar güçlüdür ve kararlıdır. Kıbrıs halkı için barış ve dostluk istiyoruz. Rum ve Türk Kıbrıslıları ayıran yeşil hatta son!"

Ayşe Hasan da konuşmasında "ben buraya barış ve dostluk için geldim, Kıbrıs halkının birliğinden yanayım, sizleri seviyorum" dedi. Yüzlerce insan gelmişti toplantıya ve çoğu ağlıyordu. Bir Kıbrıslı Rum kadın Ayşe Hasan'ın boynuna sarılmıştı ve "çocuklarım" diyerek ağlıyordu. 1974 işgalinde çocuklarını kaybetmiş bir kadındı, çocukları hayatta mı yoksa ölmüşler mi bilmiyordu. Ayşe Hasan'dan yardım istiyordu.

Daha sonra yurtdışından gelen kadınlardan 50 kişilik bir heyet cumhurbaşkanı Vassilou'nun kaldığı saraya götürüldü. Gidenler arasında Ayşe Hasan da vardı. Vassilou gelen herkesle tek tek tanıştıktan sonra, kısa bir konuşma yaptı. Görüşmelerden geri çekilmek için Denktaş'a fırsat yaratılmasını vb. söyledi.

Binlerce kadın Solomon Meydanı'nda

19 Mart pazar günü sabah 9'da, buluşma alanı olan Solomon meydanına binlerce kadın doldu. Güney Kıbrıs'ın her tarafından gelmişlerdi. Ayşe Hasan'ı televizyonda izleyen kadınlar, kendisini tanıyıp, gelip hoş geldin diyorlardı. "Biz eskiden Türklerle birlikte yaşıyorduk, çok iyi arkadaştık", "benim en iyi arkadaşım Türk'tü" gibi şeyler de söylüyorlardı.

Yürüyüş için 80 otobüs kiralanmıştı ama gelen kadın sayısı o kadar çoktu ki yetmiyordu. Otobüsler tıklım tıklım dolmuştu. Her otobüste en az 15 kişi ayakta duruyordu. Bunun yanısıra çok sayıda kadın da otomobillerle gelmişti. Dünyanın her tarafından basın temsilcileri vardı. Saat 10.30'da otobüsler ve otomobiller konvoy halinde Lefkoşa'dan ayrıldılar. Yürüyüşü örgütleyenler ve belirli görevlilerin dışında kimse hedefin neresi olduğunu bilmiyordu.

Yolculuk yaklaşık üç saat sürdü. Her geçilen köyde halk sokaklara dökülmüştü. Konvoy halinde geçen otobüsleri alkışlayıp su dolu şişeler veriyorlardı. Kadınlı-erkekli herkes yapılan eylemi gönülden destekliyordu.

Otobüslerdeki görevliler kadınlara ne yapılması gerektiğini anlatan bildiri dağıttılar. Bildirinin başında büyük harflerle, "bizim yürüyüşümüz kesinlikle şiddetsizdir, bizim gücümüz disiplin ve saygıdır" yazılıydı. Bildiri, beyaz bayraklar taşınacağını, ulusal amblemler taşımanın yasak olduğunu, BM askerleri ile karşı karşıya gelinirse onlarla kavga etmeden geçmek gerektiğini, Türk askeriyle karşılaşınca hareket etmeden durulması gerektiğini, Kıbrıslı Türklerle karşılaşılırsa ve düşmanca davranırlarsa sessiz kalmanın önemli olduğunu, eğer taş atılırsa kaçmamak gerektiğini, durup ellerle kafaların korunmasını söylüyordu.

Binlerce kadın yeşil hattı geçti

Uzun bir yolculuktan sonra hedef yerine gelindi. Görevlilerin direktifiyle herkes otobüslerden inmeye ve önde giden kadınları takip etmeye başladı. En önde giden 40 kadın vardı. Sonradan öğrenildi ki, bu kadınlar bir akşam önce gelip bölgede kamyon arkasında saklanmışlar. Sabaha yakın da ağaçların arasında saklanıp otobüslerin gelmesini beklemişler. Eğer otobüşler BM güçleri tarafından ya da İngiliz üslerinden geçerken durdurulsaydı, hiç değilse bu 40 kadın yeşil hattı geçecekti. Bu hedefe ulaşmak için vurulmayı bile göze almışlardı.

Otobüslerden inildikten üç dakika sonra, kadınlar yeşil hattı, engellenmeden geçmeyi başardılar. On beş dakika sonra da Ahna denilen, 1974 öncesinde Rum köyü olan, boş yıkık halde duran ve işgal bölgesinde bulunan köye varıldı. Yalnızca beş ya da altı Türk askeri vardı, telsizle destek çağırıyorlardı. Bu arada binlerce Kıbrıslı Rum kadın köydeki kiliseye ve meydana dolmuştu. Binlerce kadın olmasına rağmen kimse ses çıkartmıyordu, herkes sessiz ve disiplinli bir şekilde duruyordu.

Yaklaşık yarım saat sonra altmışa yakın Türk askeri daha geldi. Hepsi silahsızdı. El ele tutuşup kadınların daha ileriye yürümelerini engellemeyi amaçlıyorlardı. Ama kadınlar zaten hedeflerine varmışlardı. Daha

İslington belediye meclisi üyesi Ayşe Hasan'ın ve İTKB temsilcisinin de aralarında olduğu binlerce kadın, 19 Mart'ta, Kıbrıs Türk ve Rum halklarını birbirinden ayıran yeşil hattı aştı. Türk işgal bölgesinden katılmak isteyenleri ise Türk askerleri engelledi.

ileri yürümek diye bir amaçları yoktu.

Gericiler barışçıl kadınlara karşı

Bir saat sonra karşıda boş olan eski bir evin damına 20-25 kadar Türk çocuğu getirildi. Ellerinde Türk bayrakları vardı ve istiklal marşını okumaya başladılar. Daha sonra "ya ya ya şa şa şa, Kuzey Kıbrıs çok yaşa", diye bağırmaya başladılar.

Kıbrıslı Rum kadınları sakin ve son derece disiplinli bir şekilde yerde çömelmiş oturuyorlardı. Barış ve dostluk amacını herhangi bir şekilde bozmak istemiyorlardı. Kadınların bir kısmı askerlerle konuşup onlarla dostluk kurmaya çalışıyorlardı. Ama askerler cevap vermeye korkuyorlardı. İTKB temsilcisi Türk askerlerin birine sordu, "bizimle konuşmak yasak mı" diye. Asker evet diye ancak gözleriyle cevap verebildi, çavuşu duymasın diye.

Ayşe Hasan da çavuşa şöyle bir soru sordu."Benim adım Ayşe Hasan'dır. Ben Kıbrıslı bir Türküm. Bu kadınlar barış ve dostluk için buraya geldiler. Sanıyorum taşıdıkları beyaz barış bayraklarından, Türkçe yazılı 'barışçı duygularla geliyoruz', flamasından ve kadınların davranışlarından bunu anladınız, değil mi?". Çavuş İngilizce olarak "çok iyi Türkçe konuşuyorsunuz" diyerek uzaklaştı.

Yapılan karşı yürüyüş Denktaş'ın örgütlediği bir oyundu

Bu arada sayısı 200'ü geçmeyen, kadınlı erkekli Kıbrıslı Türk ve Türkiyeli getirildi. Onlarla birlikte Türk polisi de geldi. Polis ordunun önüne sıralandı. Bir gurup polis de sanki Türk sivil halkını engellemeye çalışıyor görünümüne büründü. Hemen onların ardından da BM askerleri geldi. Onlar da polisin önüne sıralandılar. BM askerlerinin sayısı yaklaşık 200 kadardı. Sanki bir oyun oynanıyor gibi bir hava vardı. Getirilen Türkleri kullanarak, işte Rum ve Türk halkı birlikte yaşayamıyorlar havası yaratmak için.

Bir ara üç Kıbrıslı Türk kızı, Kıbrıslı Rum kadınların bulunduğu yere geçmişler ve Kıbrıslı Rum kadınlarla dostça konuşuyorlardı. Rum kadınlardan birisi Ayşe Hasan'ı çağırdı. Ayşe Hasan kendini tanıtıp kızların birisiyle konuştu. Kız Lefkoşa'dan geliyordu ve adı Birgül'dü. Kızı iki arkadaşı çağırdı ve koşmaya başladılar. Onları bir Türk askeri kovalıyordu, geldikleri yere geri dönmeleri için. Denktaş'ın tüm çabasına rağmen gericiler arasına karışan bu üç kız, Kıbrıs Türk halkının da barış ve dostluk istediğinin bir göstergesiydi.

Dünyanın çeşitli ülkelerinden basın gelmişti. Kıbrıs televizyonunun röportaj yaptığı Ayşe Hasan, konuşmasında (daha sonra aynı akşam bu konuşma televizyonda yayınlandı) şunu vurguladı:

"Bizi engellemeye çalışan Türk ordusuna kızgınım, onların bizi engellemeye hakkı yoktur. 15 yıldır ülkemiz işgal altındadır. Ben İngiltere Türkiyeli İlericiler Birliği ve İslington belediyesi adına bu yürüyüşe katıldım. Biz ta başından işgale karşıydık. Her zaman işgale karşı ve Kıbrıs halkının birleşmesi için mücadele ettim. İnanıyorum ki Kıbrıs Türk halkının çoğu barıştan ve dostluktan yanadır. Buraya Denktaş'ın getirdiği azınlık, barış isteyen çoğunluğu temsil etmiyor. Denktaş onları bilinçli olarak getirmiştir. Ama herşeye rağmen Kıbrıs halkı birleşecektir, onların da dostluk içinde yaşadıkları günler gelecektir".

Eylem başarıyla sona erdi

Saat 5'e doğru "Kadınlar Eve Dönüyor" hareketini temsil eden bir kadın kısa bir konuşma yaptı ve eylem başarıyla sona erdi.

Eylemin sonunda bir iki tane milliyetçi Rum kadını disiplini bozarak milli marşı okumaya başladılar ama sadece küçük bir gurup katıldı, çoğunluk bu provokasyona gelmeyip disiplini korudu.

Otobüslere dönerken, kadınları karşılamak için yüzlerce Kıbrıslı Rum bekliyordu. Yürüyüşü duyan herkes yakın çevreden gelmişti. Dönen kadınları alkışlayıp kutluyorlardı. Özellikle Ayşe Hasan'ı kutluyorlar ve kucaklıyorlardı. Bir kadın kucağında çocuğuyla gelip Ayşe Hasan'a, "hoş geldin, ben Magosa'lıyım, tekrar Magosa'ya dönmek istiyorum" dedi ve çocuğunu göstererek, gözleri yaş dolu "çocuğumun da Magosa'yı

Kıbrıs Türk ve Rum halkları, Türk ve Rum burjuvazilerine karşı savaşarak gerçek barışı sağlayacaklardır.

görmesini istiyorum" diye ağladı.

Bu arada Türk ordusu sivil Türk erkeklerine, "erkekler kadınların arkasına saklanın, basın görmesin sizi" emri veriyordu. Ne yazık ki jeton çok geç düşmüştü, gaflarını örtmek için geç kaldılar, basın bir yana yürüyüşe katılan herkes erkeklerin de geldiğini görmüştü. Ertesi gün de Türk burjuva basını erkeklerden hiç bahsetmeyip, Türk kadınlarının nasıl "sınırları" koruduklarını anlattı ve Kıbrıslı Rum kadınlarının barışçıl davranışlarından hiç söz etmeyip saldırı görünümü yarattı.

Otobüslere dönüldükten sonra haber geldi ki son kalan bir gurup kadını Türk polisi tutuklamış. Çoğunluk gittikten sonra polis provokatörlük yapıp, "hadi evinize gidin" demiş. Köyü Ahna olan yaşlı bir kadın da, gayet sakin, "gidiyoruz ama benim evim burasıdır" demiş. Protesto için yere oturup yavaş yavaş ilerlemeye başlamış. Türk polisi bu durumu fırsat diye kullanarak kadını tutuklamış. Yaşlı kadına yardım etmeye çalışan diğer kadınları da tutuklamış. BM ise "görevi dışında" olduğu için seyirci kalıp kılını bile kıpırdatmamış.

İkinci yürüyüş yapıldı Denktaş da orada idi

Ayrıca "Kadınlar Eve Yürüyor" hareketinin planlarının bir parçası olan ama yine son ana kadar gizli tutulan bir eylem daha yapıldı. Kadınların, yeşil hattı ikinci bir yerde daha geçerek Lympia denen bir köye girdikleri öğrenildi. Ancak orada olaylar daha farklı gelişmiş. Türk polisi kadınlara karşı çok kötü davranmış. Döverek 32 kadını tutuklamış. Daha sonra alınan habere göre Denktaş da oradaymış. Lympia'da polisin daha sert davranma girişiminde bulunmasında, şüphesiz bunun bir payı vardır.

Tutuklanma haberleri üzerine Lefkoşa'da BM merkezi olan Ledra Palas'a gitmek üzere otobüsler hareket etti. Ledra Palas'ın önünde kadınların serbest bırakılması için gösteri yapılacaktı. Sabahın erken saatlerinden beri yolda olan kadınlar, yorgun olmalarına rağmen yapılan haksızlığa karşı yeniden güçlendiler.

Yolda, Rum polisi otobüsleri durdurup Ledra Palas'a gidilemeyeceğini söyledi. Ama kadınlar kararlıydı ve polis engel olamadı. Ledra Palas'ın yakınına varılınca polis müdahale etmeye çalıştı ama yine başedemedi.

Ledra Palas'ın giriş caddesi binlerce insanla tıklım tıklım doldu. Alınan habere göre 10 kadın serbest bırakılmıştı, ama Denktaş, oluşan kalabalığın haberini alınca, ötekilerini ancak olay çıkmazsa ve 5'er 5'er bırakacağını söyleyip tehdit sallamaya başladı. Binlerce insan sessiz bir şekilde yere oturup bekledi. Kadınlar gece yarısı serbest bırakıldılar. Kadınları bilinçli olarak Ledra Palas'tan vermediler. Lefkoşa'nın başka bir semtinden kadınları BM aracılığıyla Rum polisine teslim ettiler.

Tutuklamalar Denktaş'ın oyununun parçasıydı

Serbest bırakılan kadınlardan daha sonra öğrenildi ki, Türk polisi tutuklarken kadınlara karşı şiddet kullanmış. Ama daha sonra kadınları, bir Türk köyünden yaya olarak geçirmişler ve kimse onlara laf bile atmamış. Ayrıca Kuzey Lefkoşa'ya giderken otobüste polisler çok iyi davranmışlar. Kadınlara sigara ve su vermişler. Ben şu köydenim, o şu köydendir diye sohbet edilmiş. Ama Lefkoşa'ya varınca yine tutum değişmiş.

Çok açık görülüyor ki, Denktaş kadınları yalnızca propaganda amacıyla tutukladı. Ertesi gün çıkan Türk burjuva gazetelerinde bu daha da açık bir şekilde görüldü. "Sınırı geçip kanun dışı harekette bulunan Rum kadınlarını iyi niyetli olduğumuz için serbest bıraktık" diye manşet attılar.

Kıbrıs Rum basını ise yürüyüşün ne kadar başarılı olduğundan söz ediyordu. Rum burjuvazisi, "işte biz dost olmak istiyoruz ama Türkler bunu istemiyor" propagandası yapıyordu. Rum burjuvazisi de Türk burjuvazisi de, barış ve dostluk için yapılan bu yürüyüşü kendi çıkarları yönünde kullanmaya çalışıyordu. Halbuki katılan binlerce işçi-emekçi kadın gerçekten barış ve dostluk istiyordu ve Kıbrıs Türk halkının da çoğunluğunun bu istemde olduğuna inanıyordu.

Yürüyüşten sonraki günlerde sokakta Ayşe Hasan'ı her gören aynı şeyi söylüyordu: "Hoş geldin, seni televizyonda gördük, biz barış istiyoruz, eskiden biz Türklerle çok iyi geçiniyorduk, baştakiler yüzünden bu hale geldik. Türkler de barış istiyorlar ama Denktaş'ın baskısı yüzünden, Ankara'nın baskısı yüzünden konuşamıyorlar. Onlar için çok daha zordur".

AKEL de Ayşe Hasan'ı kutladı.

Zeliha Zorlu

Kürt ulusal hareketinde sınıfsal temelde ayrışmayı getirecek olan

GAP Kürdistan'da işçileşmeyi artıracaktır

GAP'ın sonucunda Kürdistan'da gerçek anlamıyla modern bir işçi sınıfı doğacaktır. Bu da, Kürt ulusal hareketinde sağlıklı bir ayrışmaya yol açacak, ezilen ulus şövenizmi de dahil her türlü şövenizmden uzak, gerçek bir komünist hareketin ortaya çıkmasını getirecektir. Bu da Türkiye devrimi için yararlı olacaktır.

Kemal Koldaş—Zeki Harunoğlu

Burjuvazi GAP projesinin bölgesel eşitsizlikleri azaltacağı, Doğu'ya da hizmet götüreceğini, falan filan söylüyor. Nerede bir ilerleme olsa bunun aslan payını hep kendisi cebe atıyor. Bu nedenle bizim bakacağımız yan bu değildir. Bizi asıl ilgilendiren GAP'ın getireceği işçileşmedir. Burjuvazi mezar kazıcılarını güçlendirecektir. Bu çok önemlidir.

GAP neyi içeriyor?

GAP gerçekten devasa bir projedir.

Proje altı ili, Gaziantep, Adıyaman, Urfa, Diyarbakır, Mardin ve Siirt illerinin tamamını ya da bir kısmını içine almaktadır. 1985 genel nüfus sayımına göre 4,5 milyon kişinin yaşadığı 74.000 kilometre karelik bir alanı kapsamaktadır. 1986 yılı değerleri ile 3 trilyonu enerjiye, 4 trilyonu sulamaya yönelik olmak üzere toplam 7 trilyon liralık (9 milyar ABD doları) bir yatırımlar paketidir. GAP, sulama ve enerji amaçlı toplam 13 adet projeden oluşan entegre bir projedir. Projenin tamamlanması ile 24 milyar kilowat-saat enerji üretilecek, 1,6 milyon hektar alan sulu tarıma açılacaktır. (Veriler: *GAP ile İlgili Genel Bilgiler* Broşürü, DPT Müsteşarlık Araştırma Gurubu Başkanlığı, 4 Nisan 1987) Proje Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde olup, 30 yılda tamamlanması öngörülüyor.

Projenin yapılacağı yörede hızlı bir nüfus artışı vardır. 1985 sayımında kırsal nüfus %50'nin altına düşmüştür. Kentlerin nüfus artış hızı, kırsal nüfus artış hızına oranla ortalama 2,5 kat fazladır. Düşük verimli kuru tarım egemendir. 1981 Köy Envanter etüdlerine göre yörede ailelerin %40'ı topraksızdır, %31'i de 0-25 dekar arası toprağa sahiptir. Yani %70'i topraksız ya da az topraklıdır. Bunların işlediği arazi ise toplamın %7'si kadardır. 1000 dekardan daha büyük işletmesi olan aileler toplamın yalnızca %0,4'ünü oluşturmakta, ama bunlar toplam arazinin %16'sını işlemektedirler.

Tarımda kullanılan üretim girdileri de Türkiye ortalamasının çok altındadır. Gübre %33, tarımsal ilaç kullanımı %40 kadardır. Makinalaşma oranı da ortalamadan daha düşüktür. (Veriler: Murat Şeker, *Güneydoğu Anadolu Projesi*, V Yayınları, s.34-43)

GAP'tan beklenenler

Burjuvazi bu yatırımlardan yılda toplam iki milyar dolar kadar bir geliri beklemektedir. 1984 Türkiye üretimlerine göre Antep fıstığında 3,5 kat, pamukta 2 kat, pirinçte ve yağlı tohumlarda yaklaşık 2 kat, meyvede 1,5 kat, sebze ve hayvan yeminde 1,3 kat kadar bir artış Devlet Su İşleri tarafından hesaplanmaktadır.

Bu beklentilerin yarısının bile gerçekleşmesi durumunda GAP, burjuvazi için çok kârlı bir projedir ve onun şimdiden ağzının suyu akmaktadır.

Devlet, teşvik primleri, düşük faizli krediler yoluyla özel sektörün bölgede yatırımını desteklemektedir. Ancak bunlar da yetmemiş olmalı ki, holdingciler teşvik primlerinin azlığından yakındılar. Bunun üzerine teşvik primleri %20-30'lardan %40-60'lara yükseltildi. Kredi faizleri asgari düzeye düşürüldü.

Bütün bunlar yörede verilen yatırım teşvik belgelerinde bir patlama yarattı. Ocak-Mart 1988 döneminde toplam 167 milyar liralık teşvik belgesi verildi. Bu bir önceki yıla oranla %1130'luk bir artıştır. (*Dünya*, 9 Haziran 1988) Her verilen teşvik belgesi yatırım anlamına gelmese de, bunlar bir yatırım eğilimini tartışmasız olarak gösteriyor.

GAP ne anlama geliyor?

GAP ana olarak, Türkiye finans kapitalinin "yeni sömürgeci" yöntemlerle Kürdistan'a dalmasında, bugüne dek atılan en büyük adım anlamına geliyor.

Ancak burjuvazinin tüm beklentileri eksiksiz gerçekleşse bile GAP, kapitalizmin çarpık yapısından kaynaklanan yapısal bunalımını çözmekten uzaktır. Üretim araçları üreten I. departmanı geliştirme potansiyelinden yoksundur. Ödemeler dengesine yapacağı katkı da açığı yalnızca biraz azaltıcı yönde olacaktır. Kürdistan'a getireceği belli bir ekonomik katkı olacaktır. Ancak bu katkının da finans kapitalin ve onunla uzlaşan Kürt burjuvazisinin cebine gideceği çok açıktır.

Öte yandan GAP, en başta Kürdistan'da işçileşme sürecinde büyük bir sıçrama getirecektir. Murat Şeker yukarıda veriler aldığımız kitabında, bu yöreden her yıl 200 bin civarında gezici tarım işçisinin Çukurova'ya gittiğini hesap etmektedir. (*agy*, s.53) Çukurova ile üretim alanları bazında yaptığı karşılaştırma sonucunda GAP bölgesinde yalnızca pamuk kazması için 750 bin

tarım işçisine gerek olduğunu söylemektedir. (agy, s.118) Bunu bütün tarım ürünlerine yayarsak, bu ürünlerin gerektireceği gıda endüstrisinde, gelişecek öteki endüstri kollarında toplam birkaç milyonluk bir işçi sınıfının ortaya çıkacağını rahatlıkla hesap edebiliriz.

İşte burjuvazinin bu birkaç milyon işçiye kan ve gözyaşından başka vereceği birşey yoktur. Ülke içi açısından GAP'ın getireceği en önemli sosyo-ekonomik gelişme bu olacaktır.

GAP'a karşı tavır ne olmalı?

Komünistler, teknolojinin, üretim güçlerinin gelişmesine hiçbir zaman karşı çıkmazlar. Burjuvazinin kâr peşindeyken zorunlu olarak geliştirdiği üretim güçlerinin son tahlilde emek-sermaye çelişkisini derinleştirdiği iyi bilirler. Onların görevi bu yeni olanaklardan, derinleşen, keskinleşen çelişkilerden yararlanmak, böylece işçi sınıfını bilinçlendirmek, gelen devrime ebelik etmektir.

Karşılarındaki sermayenin esas olarak uluslararası olduğunu, onun milliyetinin önemli olmadığını bilirler. Onlar için Türkiye'deki yabancı yatırımcıyla Sabancı arasında fark yoktur. Benzer bir biçimde, GAP'ın da Kürt burjuvazisinin mülkiyetine geçmesi gibi bir talepleri yoktur. Onların görevi GAP'ın getireceği işçileşmeden yararlanarak devrimi yapmaktır.

Bugün Kürt işçileri esas olarak batıya göçmekte ve orada Türk işçileriyle birlikte çalışmaktadır. Kürdistan'da sanayiinin gelişmemişliği ve bu olgu, Türkiye Kürdistanı'nda işçi sınıfının görece ağırlığını bugüne dek azalttı ve etkisini Kürt hareketlerinde olumsuzundan gösterdi.

GAP'ın sonucunda Kürdistan'da gerçek anlamıyla modern bir işçi sınıfı doğacaktır. Bu da, Kürt ulusal hareketinde sağlıklı bir ayrışmaya yol açacak, ezilen ulus şövenizmi de dahil her türlü şövenizmden uzak, Marksist-Leninist bir Kürt komünist hareketinin ortaya çıkmasını getirecektir. Bu da Türkiye devrimi için yararlı olacaktır.

Burjuva legalitesi lime lime olmaktadır

Bir darb d 1 Mayıs'ta vuralım

1 Mayıs'ta alanları doldurmaya hazırlanalım! Türk-İş'in 1 Mayıs'ı kutlaması için kolları sıvayalım!

Burjuvazi faşizmin terörüne güvenip 1982 Anayasası'nı ve birçok başka yasayı çıkardığında, emekçi halkın kabarışını engelleyebileceğini düşünmüş ve halkı "yasalara saygı" konusunda "eğitmek"(!) için epeyce uğraşmıştı. Faşizmin çözülüşüyle birlikte açıkça bir kez daha görüldü ki, sınıf savaşımı yükseldikçe, "en mükemmel"(!) yasalar bile yığın hareketinin önünde savrulur gider, birer paçavraya döner.

Bugün olan da budur. İşçi hareketinin ve geneliyle devrimci eylemlerin militan yükselişi, başta anayasa olmak üzere birçok yasayı hallaç pamuğu gibi attı. 12 Eylül döneminde dayak ve işkence zoruyla devrimcilere, emekçi halka benimsetilmek istenen burjuva değerler birbiri ardısıra çürüyüp eriyor. Burjuvazinin yakınmaları, bu durumu çok güzel anlatıyor. Öyle güzel örnekler var ki.

1982 Anayasası'nın baş hazırlayıcılarından olan Orhan Aldıkaçtı, hükümetin hazırladığı yasaların sık sık Anayasa Mahkemesi'ne verilmesi ve temcit pilavı gibi tekrar tekrar meclisten geçirilmesine karşın, yine iptal edilmesini kendisine yedirememiş, şöyle diyor:

"Demek ki anayasa artık değerini kaybetti." (*Tercüman*, 18 Aralık 1988)

Aldıkaçtı'nın bu değerlendirmesi yanlıştır. Bu anayasanın değeri yoktu ki, kaybetsin!

İşçi sınıfının savaşımı yükselterek anayasayı basit bir kağıt parçasına döndürmesi karşısında sızlananlar arasında önde gelen birisi de Ecevit'tir. Liberal burjuvazinin, siyasetteki rolü artık hacıyatmaza dönen-bu politikacısı, yığın hareketinin yükseldiğini, grevlerin gösterilerin yaygınlaştığını itiraf ediyor. "1982 anayasası, yürürlüğe girişinden altı yıl sonra 1988 yılında sahipsiz kaldı" diye ağlaşıyor. Ardından da, burjuva devletin çıkarlarını gözettiğini göstermek istediği için, "anayasa ve rejim sorunu etkin biçimde ele alınmalıdır" diye ekliyor. (*Hürriyet*, 26 Aralık 1988)

Ecevit'in bir sahtekarlığını düzeltelim. Türkiye nüfusunun ezici çoğunluğunu oluşturan işçi sınıfı ve emekçi yığınlar, bu anayasayı *hiçbir zaman* sahiplenmediler ki, anayasa şimdi sahipsiz kalsın. Üstelik, faşizmin terörünü hatırlatan bu anayasaya karşı yığınların öfkesi öyle güçlüdür ki, liberal burjuvalar bile, sıkıştıklarında, bu anayasayı hiç sahiplenmeden kenardan dolanmak zorunda kalıyorlar.

Yasaların saygın(!), hatta kutsal(!) olduğu görüşü burjuvazinin hüsnü kuruntusudur. Bunu Marks şöyle anlatıyor:

"... Burjuvazi... kanunların kutsallığına sımsıkı sarılır, çünkü kanunların da, tanrıları gibi kendi hayal güçleriyle varlığa kavuştuğuna inanırlar. İşte bu yüzden, gerçekte kendi silahları olan polis copu, onlara göre otoritenin güven verici sembolüdür. Ancak, işçi, kanunları, doğal olarak çok farklı bir gözle görür. Uzun ve acı deneyler sonunda, kanunun, burjuvazinin kendisine karşı elinde tuttuğu bir sopa olduğunu öğrenmiştir. İşçinin kanuna hiç mi hiç itimadı yoktur ve zorlanmadıkça kanuna başvurmaktan kaçınır..." (Marks-Engels-Lenin, *Sendikalar Üzerine*, Bilim Yay., s.29)

Bu nedenle, burjuvaların anayasaya ve yasalara "saygınlık" vb. kazandırma çabaları nafiledir. Sınıf savaşının yükselmesi, yığınların sokaklardan taşması, militan eylemlerin yerden gökten ses getirmesi ölçüsünde burjuva legalitesi lime lime olmaktadır.

Burjuva devletin teflonları hızla bölüm bölüm soyulmaktadır.

Menderes ve Demirel iktidarlarında bakanlık yapmış olan Hayrettin Erkmen bunun adını güzel koyuyor, "devlet açıkça yıpranıyor" diyor. Bu gelişmeyle burjuva çıkarları ve bizzat burjuvazinin kendisinin varlığı arasındaki bağı da güzel koymuş. Şöyle diyor:

"Devlet yaralanırsa, devlet haysiyeti zedelenirse, o zaman *koruyucu kalmaz.*" (*Milliyet*, 15 Ocak 1989)

Haydi, burjuvazinin korkusunun ne kadar yerinde olduğunu göstermek için, burjuva legalitesini daha da parçalamak, anayasasıyla, yasalarıyla, burjuva değerlerinin çürümüşlüğünü bir kez daha kanıtlamak için, burjuva devleti devrimle yıkma savaşımını bir adım daha ilerletmek için, 1 Mayıs'ta alanları doldurmaya hazırlanalım! Türk-İş'in 1 Mayıs kutlaması için kolları sıvayalım!

Salih Can

Zor zanaati sindire sindire öğreneceğiz

Türkiye'de gelişen işçi sınıfı mücadelesi doğrultusunda, partimizin koyduğu doğru tezleri ve partimizin yayın organında yazılan fikirleri işçi sınıfına götürmek, benimsetmek için çalışıyoruz. Türkiye devriminin öncülüğüne aday olan partimize layık olmak ve iyi birer komünist olmak için bizler nasıl çalışmalıyız. İyi bir komünist nasıl olmalıdır? Kendime göre cevaplayacağım.

Komünist partinin programı doğrultusunda çalışmalı, partisinin programını okuyarak eğitimini yaparak kendisini yetiştirmelidir.

Partinin normlarını korumalı parti tüzüğüne uymalı, partinin çıkarlarını kendi özel çıkarlarının önüne koymalıdır. Daima dinamik ve atak olmalıdır.

Sınıf mücadelesinde partinin fikirlerini en iyi bir şekilde temsil etmeli ve sınıfa benimsetmelidir. Bütün bunları yapabilmek için okumalı ve çok çalışmalıyız. Yayın organımızı geniş alanlara dağıtmalıyız. Yayın organı, dağıtıcısıyla birlikte daha da iyi bir örgütleyici olduğu için, partimizin fikirlerini iyi bilmemiz için yayın organımızı dağıtmadan önce çok iyi okumalıyız. Aksi halde bizi aydınlatan ve Türkiye işçi sınıfının önüne çıkan sorunlara doğru tahliller koyan ve sınıfın önünü açan yayın organımızın örgütleyici etkisini aza indirgemiş oluruz.

İyi bir komünist olabilmek için diğer bazı faktörleri de sıralamak istiyorum.

İyi bir komünist olmaya aday bir insan, her şeyden önce dürüst, açık sözlü, mert, sözünün eri olmalıdır. Özeleştiriye ve eleştiriye açık olmalıdır. Yoldaşların eksiklerini tamamlamalı, yoldaşlarına yaptığı eleştiride kişiliğe değil yanlış tutuma yönelmelidir. Yoldaşın tutumuna yöneltiği eleştirinin yerine ve zamanına dikkat etmelidir. Aksi halde yerinde ve zamanında yapılmayan eleştiri ters etki yapabilir.

Yani yoldaşını tahrik edecek şekilde değil, ona yol göstererek onu eğitip yetiştirebilecek bir şekilde eleştiri yapmalıdır.

İyi bir komünist yaptığı işleri göstere göstere yapmamalı, ben partim için ne yaptım diye kendine sormalı ve kendi yaptığı işi yoldaşının yaptığı işle kıyaslamamalı. Yoldaşını boş gördüğü zaman yoldaş neden iş yapmıyorsun değil yoldaş şu işi yapmamız gerekiyor deyip iş bölümü yapmalı. Yoldaşlık bağlarının daha da güçlenmesi için yoldaşına karşı yaptığı hatayı gördükten sonra gidip yoldaşından özür dilemeli. Öteki yoldaşı da, bu özürü hiç çekiştirmeden kabul etmeli ve kendisinin hatası varsa hiç gocunmadan o da kendi hatasını söylemelidir. "Yoldaş bu işte sadece senin hatan yoktu, ben de hataya düşmemeliydim deyip açık yürekli ve samimi davranmalıdır.

Aksi halde komünistliği tam olarak kavramamış yoldaşlar üzerinde ters etki yapabilir. Yoldaşlarımız her zaman eğitici ve yapıcı olmaya dikkat etmelidirler. Komünist eğiticiliğini iyi kullanabilirse, hem kendisini hızla geliştirebilecek hem de yoldaşlarının ve sempatizanların gelişmesine katkı yapabilecektir.

Yığınların önderi olan partimize layık olabilmek için zor zanaat olan komünistliği sindire sindire öğreneceğiz.

Komünist selamlarımla.

D.M. Şanlı

Yoldaşlar!
Türk-İş'e mektup yazın, gidin, haber edin!
"1 Mayıs'ı örgütle" deyin!

Çağdaş gazel

Boyalı basında dümbeleklerin her biri
Her gün akıl veriyor, erdem satıyor.

Emperyalizmin kart köpekleri
Yoksulları soydukça daha da semiriyor.

Türkiye halklarından kopuk ukala dümbelekleri
Bıkıp usanmadan işçi kanı içiyor.

Emperyalist babalarından alıp icazeti
Emekçi halka salyangoz satıyor.

Ne kadar firengili burjuva kadını varsa
Utanmadan yılın yazarı seçiliyor.

Bir kör yaşar varken sıra dağlar gibi
Yeni yetmeler çalım da satabiliyor.

Dillerine pelesenk olmuş hümanizm sıtması
Emekçi halkımız aç yatıyor aç kalkıyor.

Boyalı basının bir tek korkusu var
Emekçilerin uyanmasından korkuyor.

Burjuva kendi osuruğunu kolonya sanır
O yüzden palavraların arkasına saklanıyor.

Boyalı basında hep bar kadınlarının öyküsü
Aç milyonların yaşamı yazılmıyor.

Hep bilirmiş gibi de çalımlarına bak
Haylidir Türk kaşığıyla Amerikan pisliği yeniyor.

Ey Sinem amma da dangalak ozansın
Herkes sana selam vermekten çekiniyor.

Sinem Katıksız

Türk bayraklı TBKP'lileri Türk faşistleri sandılar

Değerli yoldaşlar,
29 Ocak 1989 da Batı Berlin'de eyalet parlamentosu ve semt belediye meclis seçimleri yapıldı. Faşist parti "Cumhuriyetçiler" yüzde 7,8 oranında oy alarak 11 miletvekili çıkardılar.

29 ve 30 Ocak Almanya için tarihsel bir gündür. 1933'de, 29 Ocak'ı 30 Ocak'a bağlayan gece, faşist Hitler, Almanya'da iktidara el koydu. Böyle tarihsel bir günde, faşist bir parti olan "Cumhuriyetçiler"in parlamentoya seçilmesi, binlerce anti-faşistin 29 Ocak akşamında parlamento önünde protestosuna neden oldu. 30 Ocak günü büyük bir yürüyüş ile, hem Hitler gibi eski faşistler, hem de "Cumhuriyetçiler" ve onlardan daha militan olan "Hürriyetçi parti" gibi yeni faşistler protesto edildi. Bunları çeşitli yürüyüşler takip etti.

Bu süreç içinde her semtte anti-faşist birlikler kurulmaya başlandı. Ben de parti biriminden aldığım görevle, Wedding anti-faşist birliğinin kurulmasında ve çalışmalarında aktif görev aldım ve halen almaktayım.

Wedding'deki anti-faşist birlik, sosyal demokrat gençlik örgütü JUSO'dan başlamak üzere, çevreci Alternatif Liste, Batı Berlin'in "komünist" partisi olan SEW'den ve çeşitli Alman "solcu" ve anarşist örgütlerin yanısıra, anti-faşist ve örgütsüz insanların bileşiminden oluşuyor. Çeşitli siyasetlerden insanların bulunduğu bu birliğin çalışmalarını sizlere kısaca anlatacağım.

Birliğin toplantıları düzenli olarak yapılmakta ve toplantılara onlarca insan katılmaktadır. Çeşitli çalışma gurupları oluşturuluyor. (Bildiri, afiş hazırlamak, dağıtmak vb. için.) Çalışma gurupları, aldıkları görevler konusunda toplantılara taslak hazırlıyorlar. Taslaklar toplantılarda tartışılıyor ve karara bağlanıyor.

2 Mart'ta faşist "Cumhuriyetçiler" hem eyalet parlementosuna, hem de semt belediye meclislerine girecekleri için, her semtte olduğu gibi, Wedding'de de bir yürüyüş ve miting yapma kararı alındı. Bildiri ve afiş hazırlandı. Önerim üzerine bildiriyi Türkçeye çevirdik ve geniş bir şekilde dağıttık. Dağıtım esnasında Almanlarla, Türkiyelilerle faşizm ve faşist "Cumhuriyetçiler" üzerinde tartıştık.

1 Mart'ta DGB (Alman Sendikalar Birliği) tüm anti-faşist güçleri faşist "Cumhuriyetçiler"e karşı bir yürüyüş ve mitinge çağırdı. Bizler de yürüyüşe katıldık. 10-15 bin anti-faşistin katıldığı yürüyüşte TBKP'liler de vardı.

TBKP'liler buluşma yerine geldiğinde herkes şaşırmıştı. Almanlar bizlere sormaya başladılar. Bunlar Türk faşistleri veya gericileri mi diye. Ellerinde Türk bayrakları vardı. Hatta çocukların ellerine bile Türk bayrakları vermişlerdi. Türk bayrağının arkasında, 10 yıldan beri eleştirildikten sonra adını "Türk Merkezi"inden "Türkiyeliler Merkezi"ne değiştirdikleri derneklerinin flaması geliyordu. Böylece ad değişikliğinde ne kadar samimi olduklarını gösteriyorlardı. Biz adlarını yeniden "Türk Merkezi"ne değiştirmelerini öneriyoruz.

Hatta TBKP adından K harfini de kaldırsınlar. Yürüyüş kortejlerinde komünistlik ne söz, düpedüz Türk milliyetçiliği yapıyorlardı. Adınız bize göre zaten TBP. Gelin siz de şu adı değiştirin. Hem komünist adına leke olmazsınız, hem rahat eder legal bir parti olursunuz.

2 Mart'ta, binlerce insan Wedding'de ve diğer semtlerde faşist "Cumhuriyetçiler"in parlamentoya ve semt belediye meclislerine girmesini protesto etti. Bizler Wedding'de yürüyüşe katıldık. Yürüyüşte "Naziler dışarı", "Nazileri kovacağız, yabancılar kalacak", "faşizmin arkasında sermaye var, faşizme karşı enternasyonalist savaş verelim" sloganları atıldı. Semt belediye meclisi önünde bir miting yapıldı. Almanca ve Türkçe iki konuşma yapıldı. Türkçe konuşmayı Barış yoldaş yaptı.

Barış yoldaş konuşmasında, faşistlerin sermayeyle, bunalımla, öteki gerici partilerle olan bağını anlattı. Faşistlerin ırkçı istemlerini ele aldı ve şöyle dedi:

"Arkadaşlar uyanık olmalıyız. Alman, Türk, Kürt, Yunan, Yugoslav, Polonyalı, nereli olursak olalım. Biz işçiyiz bunu unutmayalım."

Barış yoldaş konuşmasını, "yaşasın dünya işçi sınıfı" diye bitirdi.

Şu anda Wedding anti-faşist birliğinde faşizm olgusu ve faşizme karşı perspektifler tartışılıyor. Yalnızca Wedding'de değil, Batı Berlin'de tartışılıyor. Bizler, TKP olarak Alman ve Türkiyeli anti-faşistlere faşizm olgusunu ve faşizme karşı savaş perspektiflerini anlatıyoruz.

Türkei Spiegel' deki *Faşizmin Çözülüşü*'nün Almancası kapış kapış gidiyor. Diğer Almanca ve İngilizce yayınlarımıza da rağbet var. Partimizi giderek Alman örgütlerine ve anti-faşist kişilere tanıtıyoruz. Onlara Türkiye'nin siyasal durumunu anlatıyoruz. Çoğu fikirlerimize katılıyorlar. Günden güne partimiz TKP'yi, Batı Berlin'de yığınlar içine gömüyoruz. Devrimci Marksizme inanmış insanlar, TKP ile buluşuyorlar.

Yaşasın dünya halklarının enternasyonalist kavgası.

Yoldaşça selamlar.

M.Deniz, B.Berlin

Batı Berlin'de faşistlerin seçim başarısı

Değerli yoldaşlar,
29 Ocak'ta Batı Berlin'de yapılan eyalet parlamentosu seçimlerine katılan faşist cumhuriyetçiler, 11 milletvekili kazanarak parlamentoya girdiler. Aylardır devletin her türlü olanağından yararlanarak, "yabancılar dışarı", "Almanya Almanlarındır" gibi bir sürü ırkçı sloganla Batı Alman emperyalizminin kıskacında kıvranan geri bilinçli insanlara sesleniyorlar.

Faşist parti, seçimlerde meyvalarını topladı. Bu oyun bizim için yeni değildir. Kapitalizmin krizinin derinleştiği tüm ülkelerde, krizin yükünü emekçilerin sırtına yıkmak için, faşist örgüt ve partiler bizzat devlet desteğiyle güçlendirilmektedir. Bunu 29 Ocak'ta Batı Berlin'de de yaşadık, gördük.

Sanki işsizliğin, sosyal kısıtlamaların sorumlusu işte çalışan işçilermiş gibi, işsiz kalan insanların duyguları sömürülerek yabancılara karşı kışkırtılmakta, işsizliğin, yoksulluğun sorumlusu yabancı işçiler olarak gösterilmektedir. Her türlü belanın asıl sorumlusu kapitalist düzen ise aklanmaya çalışılmaktadır.

Seçimlerin hemen ardından, iktidardaki partiler, nasıl olur da faşistler böyle güçlenir diye sözde hayretle birbirlerine sordular. Sanki "yabancıların sayıları azaltılmalıdır" korosunu başlatanlar, ülkelerindeki zulümden kaçıp iltica eden insanların Almanya'ya gelmesini önlemeye çalışanlar kendileri değilmiş gibi. Zaten hayretlerinin ne kadar sahte olduğu seçimlerden hemen sonra belli oldu. Faşistlerin meclise girmesinin sorumlusu da yabancılar olarak gösterildi, iltica yasasının sertleşmesi için hemen girişimlerde bulunuldu.

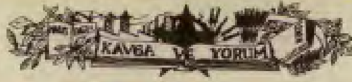
Öte yandan, faşistlerin parlamentoya girmesi nedeniyle binlerce Alman ve yabancı emekçi sokaklara dökülerek, Naziler dışarı, faşist örgütleri, faşist cumhuriyetçi partiyi istemiyoruz diye haykırdı. Toplum duyarlı hale geldi. Onbinlerce bildiri dağıtıldı, geniş afişleme yapıldı. Anti-faşist komiteler kuruldu. Biz de aktif yer aldık, sesimizi duyurduk. Bir mitingde Türkçe konuşmayı biz üslendik ve yaptık.

Amacımız bellidir. Bu böyle gitmez diyen bizler, faşist örgütlenmeleri sergilemek, soyutlamak, bütün kamuoyunu faşistlere karşı yığınsal savaşıma seferber etmek istiyoruz. Yabancı düşmanlığın özü işçi düşmanlığıdır. İşçileri, su gibi akan bir bütün olmaya çağırdık.

Savaşımız, ta ki Türk ve Alman faşist örgütlerin kökünü kurutana kadar devam edecektir. Faşist örgütlerin kökünün kurutulmasının tek yolu başarılı devrimci savaşımdır. Bize düşen görev, faşist örgütlere karşı militan, yığınsal ve devrimci bir savaşım yürütmektir.

Yaşasın dünya halklarının kardeşliği ve ortak devrimci savaşımı.

M.Barış, Batı Berlin

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:15, Sayı:373, 27 Mart 1989

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Yerel seçimler burjuvaziyi biraz daha uçurumun kenarına getirdi

KRİZLERİ DAHA DA DERİNLEŞECEKTİR

Türkiye'de siyasal ortam çok hareketli. Önümüzdeki günlerde hareketin daha da artacağı görünüyor. İşçi sınıfının eylemleri hızla yayılıyor ve yayıldıkça yeni ufuklar açılıyor.

Yerel seçimler ANAP'ın ve Özal hükümetinin hezimetiyle sonuçlandı. Yenilgi değil hezimet sözcüğünü özellikle kullanıyoruz, çünkü ANAP'ın düştüğü durum basit bir yenilgi değildir. Daha 6 ay önceki referandumdan bu yana, ANAP'ın oyları 13 puan gerileyerek yüzde 35'ten yüzde 22'ye düşmüştür. (Katılım daha düşük olduğu için geçen seçimlerle karşılaştırmalı olarak ANAP'ın oylarındaki düşme gerçekte çok daha büyüktür). 15 ay önceki genel seçimlerden bu yana da yüzde 14 oranında gerileyerek ANAP yerel seçimlerde tepesinin üstüne düşmüştür.

Gazetemiz yayına hazırlandığı sırada henüz kesin sonuçlar tamamlanmamıştı. Ama çok büyük ölçüde tamamlanan bölümün sonuçları üzerinden kaba bir değerlendirme yapmamız olanaklı. Bu sayıda kullandığımız rakamlarda küçük hatalar olabilir ama onlar ulaştığımız sonuçları geçersiz kılacak büyüklükte olmayacaktır.

SHP yüzde 28'lik oy oranıyla ANAP'ı geride bırakarak birinci parti durumuna yükselmiş, işin ilginci ANAP'ı DYP de sollamış ve bugünkü iktidar partisi 3. parti durumuna düşmüştür. ANAP'ın büyük şehir belediyelerindeki hezimeti ise daha da çarpıcıdır. ANAP bütün Türkiye'de yalnızca 3 ilin belediye başkanlığını alabilmiştir.

Özal halktan çok büyük bir şamar yemiştir. Üstelik bu henüz birşey değil, daha büyük şamarlar, tekmeler yiyecektir. Yerel seçimlerle birlikte Türkiye siyasal ortamında yeni bir durum doğmuştur. Bu durumun özelliklerine geçmeden önce seçim sonuçları hakkında birkaç noktayı vurgulayalım.

Yerel seçimlerde SHP'nin birinci parti durumuna yükselmesi hiç de İnönü'nün iddia ettiği gibi "halkın onları çağırdığı" anlamına gelmiyor. Düzen içi alternatifler arasında en solu SHP olduğu için en yüksek oy oraya gitti. Yani oy kullanan seçmenlerin kötüler arasından iyiyi seçme durumunu yansıttı. Yüzde 28'lik oran öteki partilerinkinden yüksektir ama "halk bizi çağırıyor" diyecek kadar da yüksek değildir.

Üstelik SHP, toplam oyların yüzde 28'ini değil, toplam geçerli oyların yüzde 28'ini aldı. Kullanılmayan, geçersiz ve solcu bağımsız adaylara kullanılan oyların toplam oylara oranı SHP'nin oylarının toplam oylara oranından çok yüksektir ve bu oran geçen seçimlere göre büyük artış göstermiştir.

Bu seçimlerin gösterdiği en önemli ve en güzel sonuç budur. Halk burjuva partilerin tümüne hayır demiştir. En yüksek oyu bu konum almıştır.

Geçen seçimlerde dile getirdiğimiz bir olgu da, bu seçimlerde daha açık biçimde ortaya çıktı. İnançla oy arasında fazla bir bağ kalmadı. Bunu hem geçen seçimlerden ve referandumdan bu yana oyların dağılımındaki hızlı değişim gösteriyor, hem de burjuvaların kendi yaptıkları araştırmalar aynı sonucu veriyor.

25 Şubat tarihli *Cumhuriyet* gazetesinde yayınlanan bir araştırmaya göre "halkın yüzde 60'ı oy verdiği partiyi tam olarak desteklemiyor". Bunun anlamı halkın burjuva partilere inançla bağlanmadığı, kendi ölçülerinde "taktik" yaparak zaman zaman şu partiyi, zaman zaman bu partiyi kendi çıkarına kullanmaya çalıştığıdır.

Bu seçimlerde en güçlü bir biçimde ortaya çıkan duygu "ANAP'tan kurtulma" duygusudur. SHP'ye giden oylar ağırlığıyla bu duygunun alternatifi olarak gitmiştir. DYP'nin gösterdiği yükselişte de aynı etken vardır.

Seçimlerin yansıttığı bir başka sonuç ise, toplumdaki büyük sola kayıştır. SHP'nin, DSP'nin ve çoğu solcu olan bağımsızların oylarının, kullanılmayan ve geçersiz kullanılan oyların toplamı, oyların çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bunlar değişik ölçülerde sol oylardır. Bu durum toplumda solun ağırlığının çok arttığını göstermektedir.

Krizleri derinleşecektir

Türkiye'nin siyasal ortamında yerel seçimlerle birlikte bir dönemeç alınmıştır. Önümüzdeki dönemde burjuvazinin yönetim bunalımı derinleşecektir.

Özal her ne kadar büyük bir pişkinlikle "yerel seçimler yeni bir siyasal durum yaratmamıştır, erken genel seçim ya da hükümetten çekilmemiz söz konusu değildir" diyorsa da yüzde 22'lik bir oyla karşı karşıya bulunduğu sorunları çözebilmesi ve uzun süre iktidarını koruyabilmesi olanaklı değildir.

İşçi ve emekçi halkın eylemleri sürekli bir yükseliş içinde burjuvaziyi sıkıştırıyor. Özal'ın ya da başka bir burjuva partinin bunları durdurabilecek durumu yoktur. Tam seçim öncesinde Özal 24 bin demir-çelik işçisinin grevini 60 gün erteledi. Ama bunu yaparak çok büyük nefret topladı, kaybettiği oyun çok fazlasını bu ertelemenin yarattığı kızgınlık nedeniyle kaybetti.

Öte yandan iktidar partisinin daha seçim öncesindeyken ne kendi içinde, ne de kendi dışında dayandığı burjuva kesimlerle birliği, bütünlüğü kalmamıştı. ANAP'ın içi cadı kazanı gibi kaynıyordu. ANAP'lı bir yetkili basına bir açıklama yapıyor ertesi gün Özal bunu düzeltiyordu.

Türban konusu bunun bir örneğidir. Yusuf Özal "türban konusunu referanduma götürmek gerek" dedi, ertesi gün Özal "türban konusunu referanduma götürmeye gerek yoktur" diyerek düzeltti. Daha bunun gibi çok örnek oldu. Seçim öncesinde ANAP içinde "milliyetçi demokratlar" diye bir kanat daha doğdu.

Son zamanlarda Özal kendi bürokratlarıyla, en başarılı adamlarıyla bile çatışmaya girdi. Seçim öncesinde TRT'den "seçimden sonra hesap soracağız" diye sözetti. Referandumda ANAP'a en yüksek oyu kazandıran İstanbul eski belediye başkanı Dalan'la arası açıldı. Dalan gazetelere verdiği seçim reklamlarında ANAP adını hiç kullanmadı. Sanki bağımsız adaymış gibi bir izlenim yarattı. Dalan, ANAP'ın erimekte olduğunu gördüğü için, kendini ANAP'tan ayırarak başarısını korumaya çalıştı. Batmakta olan ANAP gemisinden atlayıp geminin dışında boğulmayı tercih etti. Önümüzdeki günlerde bunun daha çok örneğini göreceğiz.

Seçim öncesinde böyle olan ANAP'ı, şimdi bu seçim sonuçlarıyla Özal bile birarada tutamaz. Zaten daha seçimin ertesi günü tepkiler başladı. Dalan, Özal'ın durumunu, "kendisi boğulmakta olan adamın, etrafındakileri de suyun dibine çekmesi" olarak nitelendirdi. ANAP'ı Özal da birarada tutamıyorsa başkası hiç tutamaz.

Seçimler öncesinde görünüşte Özal'ın Evren'le de arası açıldı. Türban yasası, anayasa değişikliği vb. konularda çatıştılar. Özal'ın işadamlarıyla arası ise zaten çoktandır bozuk.

Burjuvazi açısından iktidar boşluğu fiilen doğmuştur. Burjuvazi bu durumu bir erken genel seçimle çözmeyi deneyebilir. Başka da bir yolu yoktur. Ancak yerine gelecek olan seçeneklerin de, bugünkü siyasal ortamda, Özal'ınkinden de daha hızlı bir biçimde başına gelecek olan aynı şeydir. Böyle bir durumdan işçi sınıfı kazançlı çıkar. Burjuvazinin topluma sunabileceği seçenekler eritilmiş olur.

Örneğin bir SHP hükümeti kurulsa da SHP'nin "solculuğu"nun, "demokratlığı"nın ne menem birşey olduğu iyice ortaya çıksa ne güzel olur. Gerçi SHP fazla soldan bir muhalefet yürütmedi. Toplum patlayıcı maddeyle doluyken soldan konuşmanın burjuvazi açısından ne kadar tehlikeli olduğunu bildiği için sloganlarını olabildiğince "yumuşak ve barışçıl" seçmeye özen gösterdi. Ama buna rağmen çeşitli kesimlerde az da olsa SHP'nin "halktan yana" bir parti olduğu izlenimi var. Sağolsunlar bazı "sol"cular da ikide bir SHP'ye gidip yardım isteyerek ya da onun içine girip çalışarak bu izlenimin güçlenmesine yardım ediyorlar. SHP iktidar olursa, bu izlenimler imajlar bir bir silinecek, SHP kendi kendini sergilemiş olacaktır.

Umut işçi sınıfındadır

Türkiye'de siyasal ortam çok hareketli. Önümüzdeki günlerde hareketin daha da artacağı görünüyor. İşçi sınıfının eylemleri hızla yayılıyor ve yayıldıkça yeni ufuklar açılıyor.

Bugün Türkiye'de 3 bin 487 işçi grevde. 27 bin 691 işçi için grev kararı alınmış durumda. Ayrıca 277 bin 340 işçinin toplu sözleşmeleri de uyuşmazlık noktasında. 269 bin 151 işçi için ise toplu sözleşme görüşmeleri sürüyor.

Toplu sözleşme görüşmelerini sendikalar yürütüyor, ama işçiler de görüşmeleri pasif bir biçimde izlemiyorlar. Her ne kadar burjuva basın işçilerin eylemlerinin adını "pasif direniş" koyarak pasif göstermeye çalışıyorsa da gerçek durum işçilerin toplu sözleşme görüşmelerine aktif olarak katılmaları ve karışmalarıdır.

Henüz grev aşaması gelmeden, görüşmeler sırasında işçiler işverene ve devlete, eğer istekleri verilmezse sonuçta yapacaklarını hatırlatan eylemler yapıyorlar. Bazı işkollarında var olan grev yasağını bu yollardan aşmaya çalışıyorlar. Geçtiğimiz günlerde Harb-İş üyesi tersane işçilerinin toplu olarak viziteye çıkma eylemleri böyle bir sonuç doğurdu. Binlerce işçi aynı anda viziteye çıkmaya başlayınca günlerce iş durdu.

Giderek daha aktif biçimler almakta olan eylemler, çok hızlı bir biçimde de yayılmaktadır. Geçtiğimiz günlerde Harb-İş, Dokgemi-İş, Kristal-İş, Petrol-İş, Yol-İş, bağımsız Laspetkim-İş, Çelik-İş gibi pek çok sendikaya bağlı onbinlerce işçi bu tür eylemlerle iş yavaşlattı, iş durdurdu. Viziteye çıkmak için SSK hastanelerine topluca izinsiz yürüyüşler yaparak gitti. Servislere binmeyerek işyerine yürürken yine topluca izinsiz yürüyüşe geçmiş oldu.

Bu eylemlerde bir başka güzel yan da şu: İşçiler yalnızca kendi patronlarına karşı değil, hatta öncelikle iktidara karşı eylem yaptıklarını ve demokrasi mücadelesi verdiklerini söylüyorlar.

Yine güzel olan bir başka yan, işçilerin bu eylemler içinde sendikalarını ilerletmeleridir. Kötü giden toplu sözleşme görüşmelerini tersine cevirmek isteyen işçiler topluca sendika şubelerine gidiyorlar, eylem kararı alıyorlar ve uyguluyorlar. Sendika yönetimi isteksizse, onlara da eylem kararını eylemle aldırtıyorlar.

Son günlerdeki eylemlerde bazı sendika yöneticileri eylem kararlarını kendilerinin almadıklarını, eylemlerin sendikaları, hatta Türk-İş'i aşmakta olduğunu söylediler.

Öteki emekçi kesimlerden de eylemler işçi sınıfının eylemlerine katılıyor. İSDEMİR ve Karabük Demir-Çelik işletmelerinde alınan grev kararının bakanlar kurulu tarafından 60 gün ertelenmesi üzerine Karabük'te esnaf, işçileri desteklemek üzere kepenk indirdi.

Geçtiğimiz günlerde öğrencilerin eylemleri de devam etti. Özellikle 16 Mart katliamının yıl dönümünde bütün ülkede eylemler oldu. Eylemlerin birinde çok ilginç bir olay oldu. İstanbul'da 500 kadar öğrencinin korsan bir gösteri düzenleyip eylemden sonra dağılmalarının ardından polis öğrencileri yakalamak için sokaklara ve binalara daldı. Bu arada bir ilkokula girdi. İlkokul öğrencileri polisi görünce ağlamaya başladılar. Polis işini bitirip giderken de pencerelere çıkıp "yuh bulamadılar yuhh" diye bağırdılar.

Bu olay Türkiye toplumunun durumunu yansıtması açısından çok ilginçtir. Polisin rolü ilkokul öğrencilerinin bile beynine çakılmış durumda. Kalemli'nin yapmaya çalıştığı gibi "cici polis" havasını yaratmak bizimki gibi çelişkilerin bu denli keskin olduğu bir ülkede çok zordur.

Burjuvazinin acınacak durumu da, işçi sınıfının hareketliliği de bir yönü gösteriyor. Türkiye cıvıl cıvıl güzel günlere gidiyor. Devrimci durum giderek yakına geliyor.

Nezihe Dalyan